

24EDU - Doi pentru educație

Liceul Tehnologic
"Dimitrie
Leonida"
Petroșani

&
Școala
Gimnazială "I.D.
Sîrbu" Petrila

2023-2024

Numărul **8**

ISSN: 2734-8725
ISSN-L 2734-8725

Liceul Tehnologic "Dimitrie Leonida" Petroșani
&
Școala Gimnazială "I.D. Sîrbu" Petrila

Colectivul de redacție:

Școala Gimnazială "I.D. Sîrbu" Petrila:

Prof. Biro Ana Maria

Prof. Zorilă Coculeana

Liceul Tehnologic "Dimitrie Leonida" Petroșani:

Prof. Cercel Ana Maria

Prof. Paraschiv Camelia

Coperta revistei este realizată de domnul prof. Chința Radu – Clubul Copiilor Petrila

Adresa: Școala Gimnazială "I.D. Sîrbu"
Petrila Str. Tudor Vladimirescu, nr.5, Petrila,
Jud. Hunedoara, cod. 335800
e-mail: scidsirbu@yahoo.com
www.leonida-petrosani.ro
<https://scoala.idsirbu.ro/>

ISSN: 2734-8725
ISSN-L 2734-8725

Autorii articolelor își asumă răspunderea pentru originalitatea, claritatea și corectitudinea materialelor publicate. Imaginile sunt preluate de pe Internet.

Cuprins

Rolurile profesorului de limba engleză în învățarea centrată pe elev	5
Prof. Ambruș Georgiana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	5
Educatorul contemporan competența profesională și pedagogică	8
Prof. Andrei Beatrice-Mirela , Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	8
Importanța jocului didactic matematic în dezvoltarea elevilor	11
Prof. Avram Fermina-Olguța, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	11
Asigurarea calității educației - prioritate a învățământului românesc	14
Prof. Balintoni Mirela, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara.....	14
Autoevaluarea elevului - forme și funcții	16
Prof. Bauman Cristina, Colegiul Național „DECEBAL” Deva, județul Hunedoara	16
Rolul cadrului didactic în școala de astăzi	19
Prof. Bauman Cristian, Colegiul Național „DECEBAL” Deva, județul Hunedoara	19
Rolul școlii și al familiei în educarea copiilor cu cerințe educaționale speciale	22
Prof. Bălici Claudia, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă ”Rudolf Steiner” Hunedoara	22
Interdisciplinaritatea - factor de creștere a calității educației	25
Prof. Belgiu Gabriela, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara.....	25
Abilitățile sociale necesare cadrului didactic pentru reușita profesională	27
Prof. Beșleagă Camelia – Larisa, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Hunedoara	27
Stiluri de comunicare pedagogică	29
Prof. Biro Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	29
Interculturalitatea prin intermediul limbii și literaturii engleze	33
Prof. Blaj Cristina, Colegiul Național Pedagogic ”Regina Maria” Deva, județul Hunedoara.....	33
Rolul activităților formale și nonformale în dezvoltarea personalității elevilor	36
Prof. Blaj Mihai-Alexandru, Liceul Teoretic Ion Constantin Brătianu, Hațeg, județul Hunedoara.....	36
Specificul învățării la elevul din clasa pregătitoare și clasa I	39
Prof. înv. primar Bolog Rodica, Școala Gimnazială ”I. D. Sîrbu”, Petrila, județul Hunedoara.....	39
Modele educaționale promovate de pedagogia interactivă	41
Prof. Bufnea Mariana-Daniela, Școala Gumnazială Nr. 2 Hunedoara	41
Cum comunicăm cu elevii pentru a obține o activitate școlară cât mai bună	43
Prof. Cioară Dana-Luiza, Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara	43
Creativitatea, un demers necesar în activitatea cu preșcolarii	46
Prof. Gecu Andreea-Oana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	46
Limbajul - activitate de comunicare interumană	49
Prof. Herteg Liliana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	49
Eficientizarea demersului didactic prin educația centrată pe elev	52
Prof. Ința Ramona-Estera, Colegiul Economic „HERMES” Petroșani, județul Hunedoara.....	52
Familia și rolul acesteia în viața copilului cu ces	55

Prof. psihopedagog: Lăcătușu Cristina Mihaela, Școala Gimnazială „I.G. Duca”Petroșani, Hunedoara	55
Jocul didactic –Metodă de stimulare a creativității preșcolarilor	56
Prof. Lupa Daniela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara.....	56
Importanța competențelor digitale în contextul educațional actual	59
Prof. dr. Manolea Mihaela, Liceul Tehnologic „Dimitri Leonida” Petroșani, județul Hunedoara.....	59
The hogarth Shakespeare series - Modern versions of famous Shakespearean plays .62	62
Prof. Maier Anca, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, județul Hunedoara.....	62
Avantajul de a învăța limba franceză prin opere de artă	63
Prof. Mihoc Manuela-Luminița, Colegiul Național „Mihai Eminescu" Petroșani, județul Hunedoara.....	63
Inovare didactică prin utilizarea metodelor interactive în procesul de predare - învățare	66
Prof. Mititelu Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	66
Competențe cheie tic în curriculumul școlar.....	69
Prof. dr. ing. Mitran Cecilia-Livia Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara.....	69
Educația, un domeniu de maximă importanță pentru societate	72
Consilier rețea școlară, Mureșan Oana Alina, Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara	72
Dorința și bucuria de a citi	75
Bibliotecar, Scafariu Angela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	75
Cultivarea atitudinii și a sentimentului de mulțumire la elevii din ciclul primar	77
Prof. înv. primar Scafariu Corina-Anișoara, Școala Gimnazială I.D. Sîrbu Petrila, județul Hunedoara	77
Metode de învățare centrate pe elev utilizate în cadrul orelor de matematică	80
Prof. dr. Todorici Monteola-Ilona, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara.....	80
Introducerea învățării centrate pe grupe de elevi	84
Prof. Vasiiu Cladia – Dorina, Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara.....	84
Concepția de predare integrată a științelor	86
Prof. Zorilă Coculeana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara	86

Rolurile profesorului de limba engleză în învățarea centrată pe elev

Prof. Ambruș Georgiana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Educația are ca scop crearea unei ființe umane complete exploatând la nivel maxim tot potențialul unei persoane. Pentru a atinge acest țel, observăm adesea că aspectele cognitive ale personalității sunt la fel de accentuate ca și cele ce țin de aspectul afectiv. Aceste calități se dezvoltă în contextul social în care trăiește și se dezvoltă, în cazul nostru, elevul. Trăind într-o societate în permanentă schimbare, profesorul este solicitat să răspundă la aceste provocări printr-o înțelegere largă, profundă și completă asupra vieții.

Elevii învață în multe feluri, pornind de la atitudinea noastră, a cadrelor didactice, față de problemele vieții, apoi punctul nostru de vedere legat de acestea, și nu în ultimul rând metodele alese pentru a le expune în fața elevilor.

Pentru a influența eficient personalitatea elevilor, profesorii trebuie să se concentreze pe dezvoltarea personalității elevilor, în timp ce desfășoară activități instructiv-educative. Profesorul nu numai că are responsabilitatea de a deveni eficient în dezvoltarea intelectuală a elevilor, ci își pune amprenta și în ceea ce privește dezvoltarea personală a acestora.

Elevii trebuie să aleagă un model pe care să-l urmeze. Profesorii pot depune un efort conștient pentru a evidenția personaje pozitive din știință, literatură, istorie și arte ca modele de urmat. Ei pot învăța despre personalitățile pe care elevii le imită în mod deliberat. Trebuie să le permitem elevilor să elaboreze, să evalueze și să se identifice cu comportamentele și trăsăturile acestor personalități și ale unor personaje apreciate.

Se spune despre caracter că poate fi măsurat după ceea ce ar face cineva dacă nu ar privi nimeni. Prin urmare, dacă personajul corect este perfuzat la o vârstă fragedă, comportamentul pozitiv este automat. Există piloni individuali ai construirii personajelor, incluzând respect, grijă, responsabilitate, corectitudine, încredere, curaj, sârguință și integritate.

Rolul implică, de obicei, relația dintre profesor și elev, în special în ceea ce privește autonomia pe care elevul o are asupra învățării. Pe baza funcțiilor pe care profesorul le exercită în diferite activități, pe de o parte, Harmer definește rolurile profesorului ca fiind cele de: controlor, evaluator, organizator, promotor, participant și furnizor de resurse (Harmer, 2007, p.108), care sunt rezumate după cum urmează:

❖ **Controlor.** Un nivel adecvat de control al profesorului asupra clasei este vital în predarea limbilor străine. Profesorul controlează ritmul astfel încât activitățile să se desfășoare fără probleme și în mod eficient. De exemplu, atunci când elevii îndeplinesc activități care implică citirea unui text, este foarte important ca profesorul să controleze timpul. Atunci când elevii sunt implicați în activități de conversație, controlul profesorului poate fi benefic deoarece se asigură că elevii folosesc anumite elemente de limbă țintă, iar conversația are un grad de precizie ridicat.

❖ **Evaluator.** Se crede, în general, că este o mare parte din munca profesorului aceea de a evalua activitatea elevilor. Potrivit lui Harmer (2007, p. 108), în calitate de evaluator, profesorul face două lucruri, pe de o parte corectarea greșelilor și pe de altă parte organizarea feedback-ului. Harmer insistă asupra faptului că tehnica de corectare ar trebui să fie delicată.

„Corectarea blândă implică faptul că trebuie semnalat un lucru greșit sau incorect, dar nu trebuie să facem mare caz pe această temă. Organizarea feedback-ului este o modalitate eficientă de a evalua performanțele elevilor, astfel încât ei să vadă cât de mult progresează. Când organizați feedback, este foarte descurajator pentru profesor să adopte doar o poziție critică. Mai degrabă, încurajăm profesorii să se concentreze asupra succesului sau progresului elevilor, astfel încât să se poată crea o atmosferă de învățare orientată spre succes.”

❖ **Organizator.** Cel mai important și dificil rol pe care trebuie să îl joace profesorul este acela

de a fi un bun organizator. În prezent, multe abordări și metode susțin activități de învățare bazate pe sarcini de lucru. Înainte de a organiza o activitate în clasă, profesorul ar trebui să aibă în vedere ce activitate urmează să realizeze și ar trebui să anticipeze problemele care pot apărea atunci când se desfășoară activitatea propusă. Înainte ca elevii să înceapă activitatea, profesorul trebuie să dea instrucțiuni clare și concise, astfel încât elevii să știe ce să realizeze și cum să facă acest lucru.

Uneori o demonstrație a profesorilor poate ajuta și, dacă este necesar, folosirea limbii materne a elevilor pentru a le clarifica eventualele nelămuriri. În timp ce elevii sunt implicați în îndeplinirea unei activități, profesorul trebuie să se deplaseze printre elevi și să monitorizeze ceea ce spun aceștia. Dacă unii elevi nu efectuează o sarcină corectă, profesorul ar trebui să ofere ajutor remedial. Prin intermediul observației profesorul va putea să ofere feedback mai precis mai târziu.

❖ **Prompter.** Când elevii nu sunt siguri cum să înceapă o activitate, ce să facă în continuare sau ce să spună mai departe, profesorul trebuie să dea indicații adecvate. De exemplu, dacă elevii întâmpină dificultăți în a demara o discuție într-o sarcină în care trebuie să aleagă unul din cinci locuri pentru a face o excursie, profesorul îi poate spune să ia în considerare distanța, mijloacele de transport, timpul disponibil, siguranța etc., când un elev nu pare să fie pregătit pentru a oferi un răspuns, profesorul poate da sugestii.

❖ **Participant.** Metodele de predare bazate pe sarcini de lucru încurajează profesorul să participe la activitățile elevilor. Odată ce profesorul a terminat să ofere instrucțiuni și activitatea a început, nu are nici un rost ca profesorul să nu facă nimic (așa cum fac unii profesori). Pe lângă monitorizarea clasei, profesorul se poate alătura, de asemenea, unui grup (sau două grupuri) ca participant obișnuit. El nu ar trebui să domine sau să pară autoritar, astfel elevii îl vor percepe ca pe o bună oportunitate de a exersa limba engleză cu cineva care o vorbește mai bine decât ei înșiși.

❖ **Furnizorul de resurse.** Profesorul este încă considerat o resursă bună și convenabilă pentru elevi. În acest sens, rolul profesorului este același cu rolul de furnizor de materiale educaționale. Cu toate acestea, atunci când elevii ar trebui să lucreze singuri, profesorul ar trebui să-și rețină disponibilitatea de a oferi resurse.

❖ **Furnizorul de resurse.** Profesorul este încă considerat o resursă bună și convenabilă pentru elevi.

În acest sens, rolul profesorului este același cu rolul de furnizor de materiale educaționale. Cu toate acestea, atunci când elevii ar trebui să lucreze singuri, profesorul ar trebui să-și rețină disponibilitatea de a oferi resurse.

În ceea ce privește acest aspect, legat de rolurile unui cadru didactic în demersul didactic, pe de altă parte prezintă doar trei tipuri de profesori: explicatorul, implicatorul și facilitatorul.

❖ **Explicatorul.** Primul rol este unul orientat spre profesor și, deși

lecțiile sale pot fi interesante, elevii „ascultă, poate ocazional să și răspundă la întrebări, dar în mare parte nu sunt implicați sau provocați personal. Cursanții fac practică rezolvând exerciții.”

❖ **Implicatorul.** Acest profesor este familiarizat doar cu obiectul și metodologia, de aceea „este capabil să folosească proceduri și tehnici de predare și organizare adecvate pentru a-și ajuta elevii să învețe despre subiectul în cauză (...) Acest profesor încearcă să implice activ elevii depune mult efort pentru a găsi activități adecvate și interesante prin care să facă acest lucru, păstrând totodată un control clar asupra sălii de clasă”!

❖ **Facilitatorul.** Acest profesor este familiarizat atât cu subiectul și metodologia, cât și cu elevii săi. Deciziile sunt luate în comun și pot fi negociate. Poate deveni un „ghid” sau un „consilier” sau o „resursă de informații” atunci când este necesar.

Unele dintre rolurile pe care un profesor le îndeplinește atunci când întreprinde un act educațional alături de elevi au fost prezentate în această secțiune, dar profesorul este și observator, mentor și tutore. Fiecare copil este diferit și necesită o abordare personalizată pentru a se dezvolta.

Învățământul actual urmărește folosirea în cadrul procesului instructiv – educativ a metodelor activizante pentru elevi, care să solicite gândirea și creativitatea elevului. Activ este elevul care depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mentală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborare a noilor cunoștințe. Activismul exterior vine deci să servească drept suport material activismului interior, psihic, mintal, să devină un purtător al acestuia.

Învățarea centrată pe elev pornește de la ideea că fiecare elev este unic, fiind o abordare complexă, ce necesită construirea în timp real a unei experiențe de învățare pozitive și semnificative, într-o relație democratică. Experiențele de învățare pozitivă se definesc prin faptul că orice elev are o serie de puncte forte, pe care profesorul le va valorifica pentru a-l ajuta să învețe activ. Astfel, atunci când greșește, vor fi scoase în evidență aspectele bine făcute și i se va explica elevului ce a greșit și cum ar putea să facă mai bine. Educația pozitivă înseamnă a-i crea elevului încredere în sine și a-l ajuta să valorifice potențialul pe care îl are.

Bibliografie

1. Cerghit, I., - Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
2. Curta, A., - Noi perspective în didactica limbilor moderne, Editura Aeternitas, Alba-Iula, 2007;
3. Harmer, J., - The Practice of English Language Teaching-4th edition, Harlow: Longman, 2007;
4. Pânișoară, I.,O., - Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune eficientă, Editura Polirom, Iași, 2003;
5. Scrivener, J., - Learning Teaching. Oxford: Macmillan, 2005.

Educatorul contemporan competența profesională și pedagogică

Prof. Andrei Beatrice-Mirela , Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

În societatea contemporană, așteptările la nivelul cadrelor didactice sunt mai ridicate. Aceștia trebuie să fie experți în una sau două discipline de specialitate, ceea ce necesită un nivel ridicat de calificare academică.

Profesionalismul în predare nu se reduce la un ansamblu de competențe individuale legate de o unică specializare, ea incluzând atât abilitatea profesorului de a funcționa ca parte a unei clase care învață, cât și capacitatea lui de a se deplasa către sau înspre alte domenii, diferite de cele în care este specializat la un moment dat, pentru a dobândi noi experiențe care îi pot îmbogăți competența de predare. Pregătirea inițială și continuă trebuie să aibă în vedere înzestrarea cadrului didactic cu competențele necesare, astfel încât acesta să se simtă confortabil în fața clasei, în toate situațiile care pot apărea în cursul activității sale educaționale.

Noțiunea de „competență pedagogică” tinde să fie folosită cu înțelesul de standard profesional minim, adeseori specificat prin lege, la care trebuie să se ridice o persoană în îndeplinirea unui anumit rol al profesiei didactice, astfel încât societatea să fie protejată de riscul profesării acestei meserii de către oameni insuficient pregătiți.

În profesia didactică, cercetătorii au pus în evidență existența a mai multor niveluri de performanță profesională:

- nivelul deprinderilor de lucru singulare- atunci când profesorul, de obicei student-practicant, este capabil să realizeze doar sarcini izolate de lucru cu elevii fără a putea să le combine întotdeauna în mod adecvat, în raport cu obiectivele educative urmărite;
- nivelul reproducerii unor „scheme acționale complexe” date;
- nivelul competenței pedagogice, când profesorul este capabil să-și adapteze, “din mers”, schemele acționale, în funcție de contextul în care urmează să fie realizat un anumit obiectiv educativ.

Prin competență pedagogică se înțelege, în sens larg, capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinărilor fenomenelor educative; în sens restrâns, se referă la capacitatea unei persoane de a realiza, la un anumit nivel de performanță, totalitatea sarcinilor tipice de muncă specifice profesiei didactice.

Profesia didactică are o dimensiune umană extrem de puternică, fapt care implică nu doar cunoștințe și competențe, ci și atitudini, valori, etos, într-un cuvânt o conștiință profesională. Cadrul didactic nu este doar un agent, care se supune unui sistem de norme, ci și un actor, care se investește în ceea ce face, conferă semnificații, trăiește activitatea cu elevii, cu un indice de intervenție personală importantă.

Pentru o bună prestație profesională, cadrul didactic are nevoie să aibă încredere în sine și în competențele sale profesionale, să stăpânească modalități de rezolvare a situațiilor critice, tensionale sau conflictuale, să fie capabil să gestioneze situațiile tipice și să poată dezvolta soluții pentru cele atipice, toate acestea și multe altele îi sunt indispensabile muncii sale. Se ajunge adeseori la situația în care incapacitatea

profesorului de a gestiona situațiile critice determină starea de stres a acestuia, condiții care se răsfrâng asupra copilului. Munca în educație înseamnă acumularea de tensiune, presiune concentrare, stres, înseamnă responsabilitatea pentru o clasă întreagă de elevi.

Pe măsura acumulării experienței și a dezvoltării aptitudinilor pedagogice, o persoană dobândește măiestrie pedagogică. Profesorul este capabil să sesizeze, în interiorul unei situații concrete, informațiile care îi vor permite să intervină într-o manieră adecvată, el utilizează în mod adecvat aceste informații și acționează într-o manieră inovativă pentru soluționare problemelor.

Un prim principiu fundamental care fundamentează conceptul de standard, este faptul că profesorul este un bun cunoscător al domeniului și al didacticii disciplinei pe care o predă.

Al doilea principiu presupune ca profesorul să își cunoască elevul și să îl asiste în procesul propriei dezvoltării. Astfel cadrul didactic folosește instrumente eficiente de cunoaștere a personalității elevilor precum și a influențelor mediului școlar, familial și social al dezvoltării sale. El va fi nevoit așadar să își adapteze și selecteze cunoștințele disciplinei de predat în funcție de capacitățile de învățare, nevoile și aspirațiile elevilor. Trebuie să dezvolte elevilor capacitatea de a fi autonomi, de a deveni subiecți ai propriilor dezvoltări.

Un alt principiu presupune ca profesorul să fie membru activ al comunității. Trebuie să colaboreze cu membrii comunității școlare, el trebuie să folosească modalități eficiente de implicare a familiei în viața școlii și în dezvoltarea elevilor. Alături de toate acestea el trebuie să se implice în rezolvarea problemelor comunității promovând valori morale și civice.

Vorbind despre competențele necesare, standarde, se impune și valorizarea lor. Cel mai bun indicator al eficienței și competenței unui profesor sunt rezultatele sale, elevii. Astfel bogăția de cunoștințe, deprinderi, capacități și credințe care îl caracterizează pe un profesor se vor transmite și însuși elevilor acestuia. Din acest motiv un profesor trebuie să fie devotat elevilor și învățării acestora. Un profesor trebuie să plece de la ideea că toți elevii pot cu adevărat învăța. Mai mult decât atât, ei chiar trebuie să pună în practică acest principiu.

Profesorului desăvârșit îi place să lucreze cu tinerii și se pricepe să împărtășească cunoștințele lui tuturor elevilor, chiar dacă aceștia sunt foarte diferiți prin trăsăturile și talentele lor. Succesul este garantat de încrederea profesorului în demnitatea și valoarea oricărei ființe umane și în potențialul care există în fiecare.

Având în vedere că nu lucrează doar cu un singur elev, ei trebuie să ia în considerare faptul că elevii sunt diferiți, iar diferențele dintre ei influențează învățarea. Pentru a lua în seamă particularitățile individuale, profesorii trebuie să își cunoască foarte bine elevii. Tipul acesta de înțelegere nu este lipsit de importanță, deoarece profesorul trebuie să îl folosească constant pentru a-și modela metodele de predare.

Un profesor bun învață din experiență. învață atunci când îi ascultă pe elevi, când îi observă lucrând. Lucrurile pe care le află despre elevi în timpul procesului de educație devine automat parte a competențelor lui didactice. Pentru a servi mai bine interesele elevilor, un bun profesor este foarte atent ca toți elevii să beneficieze de aceeași grijă din partea lui și să nu lase ca presupusele sau realerile lor handicapuri sau incapacități, diferențele individuale, contextele culturale sau sociale diferite din care provin aceștia, să influențeze relațiile dintre el și elev.

Profesorii trebuie să fie atenți și interesați și despre ce cred elevii despre ei înșiși, de motivațiile lor, de efectele învățării asupra relațiilor lor cu grupul de prieteni, dar și de dezvoltarea caraterului lor, de aspirațiile și calitățile lor.

Toate aceste competențe necesare unui profesor vor influența performanțele elevilor, modul lor de raportare la procesul de învățare, precum și dragostea sau aversiunea lor față de școală. Procesul instrucției, care este oglinda competențelor și aptitudinilor profesorului, este un mod de relaționare informațională cu elevul, bazat pe tehnologia cuvântului. Ea reprezintă, după cum arată J. Bruner, conducerea celui ce învață printr-o succesiune de enunțuri și reenunțuri ale unui corp de cunoștințe.

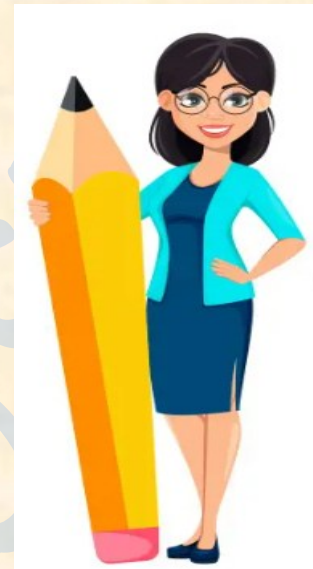
Cuvântul educatorului este un vehiculator de cunoștințe, dar nu numai atât. El conferă semnificații, dă greutate acțiunii de sfătuire, consiliere, îndrumare a elevului. El are puteri energetice: inhibă sau stimulează, încurajează sau blochează inițiativa elevului. Este un instrument de apreciere, aprobare, evidențiere a elevului, sau unul de critică, dezaprobare, blamare a acestuia. Strategia de a explora aceste resurse este principalul indicator al abilităților psihosociale ale profesorului de a comunica cu profunzimea personalității elevului și de a atrage la cooperarea interpersonală. Imaginea dascălului, în dubla sa ipostază de arhitect al sufletului copilului și aceea de om de știință, care îl conduce pe copil prin labirintul cunoașterii, rămâne întipărită pentru toată viața, în memoria sufletească a fiecăruia dintre noi întreaga activitate a dascălului este călăuzită de vocație. Aceasta constă într-o înclinație specială pentru activitatea pedagogică, pentru cunoașterea copilului și dirijarea acestuia pentru formarea personalității sale. Un profesor bun trebuie să aibă răspuns la orice întrebare (legată de lecție).

Profesorul trebuie să-i arate elevului că absolut tot în lume poate fi pus în discuție. Profesorul trebuie să fie un model pentru toți elevii și să respecte intimitatea și confidențialitatea unor informații cu privire la viața personală a elevului. Profesorul trebuie să le facă elevilor cunoscute diferitele obiective ce urmează a fi atinse în activitatea lor. Profesorul trebuie să-l formeze pe elev pentru societatea în care s-a născut și în care se dezvoltă, deoarece valorile spirituale nu se creează decât în societate și pentru societate.

Un profesor ideal este acela care știe să și formuleze ideile, poate să se facă înțeles. Orice profesor își va prefigura mental conținutul și forma discursului.

Bibliografie:

1. Bontaș, I., - Tratat de pedagogie, Editura Bic ALL, București, 2001;
2. Jinga I., - Manual de pedagogie, Editura ALL, București, 1998;
3. Marcus, S., - Educația în spectacol. Protagonist-Solomon Marcus, Editura Spandugino Publishing House, București, 1998;
4. Mitrofan, N., - Aptitudinea pedagogică, Editura Academiei Române, București: 1988.

Importanța jocului didactic matematic în dezvoltarea elevilor

Prof. Avram Fermina-Olguța, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Exercițiile și jocurile didactice matematice reprezintă cea mai eficientă metodă didactică de stimulare și dezvoltare a gândirii matematice superioare. Integrarea acestora în procesul de predare-învățare-evaluare este de natură să contribuie la realizarea unor importante obiective ale personalității elevului. Folosind jocurile didactice matematice, putem realiza importante sarcini formative ale procesului de învățământ. Școala își propune să ajute copilul, încă de la clasele mici, să se integreze activ și facil în societate. Matematica este disciplina care-l ajută pe elev să dobândească atributele unui bun căutător, a unui descoperitor de noi adevăruri, investigând diverse situații problematice. Are un rol important în educația dezvoltării gândirii abstracte, a inventivității și creativității.

Plecând de la faptul că jocul este activitatea predominantă înainte de venirea în școală, atunci este normală valorificarea acesteia în predarea matematicii. În școală, locul jocului este luat de activitatea de învățare, de aceea această trecere se realizează prin jocul didactic. Jocul didactic matematic contribuie atât la consolidarea cunoștințelor cât și la însușirea unor concepte și noțiuni noi, prin caracterul său atractiv, prin dinamismul său, prin stimularea interesului și competitivității. Jocul didactic matematic exercită o influență mare asupra dezvoltării intelectuale a elevilor.

Prin solicitările la această activitate, se dezvoltă concentrarea atenției, educarea spiritului de observație, precum și dezvoltarea unei gândiri rapide. Din perspectiva randamentului școlar, acesta se reflectă în rezultatele școlare ale elevilor, în calitatea acestor rezultate, randamentul școlar incluzând și evaluarea rezultatelor pe care le au elevii din perspectiva propriei lor personalități, al propriului mod de interiorizare a informației științifice. Acest aspect, cumulat cu modul în care ceilalți factori implicați în procesul de învățământ (profesori, părinți, societate) converg către un randament școlar bun sau foarte bun, fac posibilă o integrare reușită a elevului în plan social.

Jocul didactic nu se poate desfășura la întâmplare și oricum. În aplicarea lui trebuie să se respecte câteva reguli:

- ❖ să aibă legătură cu tema activității didactice;
- ❖ timpul afectat să fie bine dozat;
- ❖ indicațiile să fie clare, corecte pe înțelesul fiecărui elev;
- ❖ să fie antrenați toți copiii;
- ❖ să conțină elemente atractive și variate pentru a-i capta pe elevi;
- ❖ să-și atingă obiectivele propuse;
- ❖ sarcinile să fie diferențiate și progresive, pentru a antrena toți elevii;
- ❖ să nu se facă abuz de joc, încât procesul de învățare să se transforme în joc și să fie luat ca atare;

Eficiența acestei metode depinde și de măiestria cadrului didactic, căruia îi revine sarcina de a selecta și de a asigura o concordanță între tema activității și jocul selectat, să dirijeze eficient procesul de învățare, formulând întrebări corespunzătoare, dând indicații plauzibile și făcând ori de câte ori este posibil, aprecieri. Jocul didactic este în egală măsură atât distractiv cât și instructiv, permițând elevilor să se cunoască mai bine, „să-și descopere fiecare calități de raportor, de coordonator, de timer, de coechipier”, să-și dezvolte spiritul de competiție și de colaborare, să devină spontan și dezinvolt. Lecția, în învățământul contemporan, trebuie să aibă un caracter creator, dinamic, simplu, novator, să fie „eliberată” de schematism, rigiditate și formalism. Aceasta se asigură prin introducerea jocului didactic în cadrul orelor de matematică.

Pentru ca matematica din clasele primare să constituie o bază solidă pentru studiul ulterior al acestei științe, trebuie să le dezvoltăm copiilor interesul și pasiunea pentru rezolvarea de exerciții și probleme.

Componentele jocului didactic matematic sunt scopul didactic, sarcina didactică, elementele de joc, conținutul matematic al jocului, materialul didactic și regulile jocului.

Scopul didactic îl formulăm în legătură cu cerințele programei școlare, în funcție de clasa respectivă, convertite în finalități funcționale de joc.

Sarcina didactică reprezintă elementul de bază prin care transpunem la nivelul elevilor, scopul urmărit în activitatea respectivă. Sarcina didactică a jocului matematic vizează ceea ce trebuie să facă elevii în cursul jocului pentru a se atinge scopul propus. Elevul, care are calitatea de actor și nu de spectator, contribuie cu toate forțele sale la îndeplinirea sarcinii jocului. Spre exemplu, în jocul didactic „Caută vecinii numărului...!”, scopul didactic este „consolidarea deprinderilor de comparare a unor numere”, iar sarcina didactică este „să găsească numărul mai mic sau mai mare cu o unitate decât numărul dat”. Foarte utilă în acest sens este aplicația wordwall, care permite realizarea de exerciții ludice (wordwall.net/ro/resource/7032692).

Un rol deosebit în rezolvarea problemelor îl au desenele/schemele, care ilustrează conținutul problemei. Acestea o fac accesibilă, clarificând logica relației dintre date și dirijând elevul într-un raționament matematic sistematic și complex. Să emită ipoteze, să întreprindă diverse căutări, presupuneri, să stabilească diferite relații, să găsească drumul spre descoperirea necunoscutei care pe măsură ce se pătrunde tot mai adânc în miezul problemei, se lasă descoperită.

Sintetizarea rezolvării problemei într-un singur exercițiu, cu datele numerice ale problemei, apoi cu simbolurile literate, sunt câteva modalități prin care se exersează gândirea elevilor în generalizarea algoritmului de rezolvare a problemei.

Rezolvarea de probleme reprezintă cadrul propice pentru dezvoltarea capacităților creatoare ale gândirii elevilor. Succesiunea logică nu e altceva decât schema de rezolvare a problemei. O problemă este cu atât mai dificilă, cu cât diferă mai mult de cele rezolvate anterior. Compunerea de probleme îl obligă pe elev la o activitate independentă de creație, de analize și sinteze, de a confrunța cunoștințelor teoretice cu practica vieții.

În activitatea noastră e necesară viziunea asupra realității viitoare în care vor trăi elevii noștri.

Implicarea activă în desfășurarea orelor este factorul declanșator pentru reușita acestora. Cu toate acestea, este rolul profesorului să găsească acele metode care să le stimuleze elevilor imaginația și să-i atragă de partea lui ca pe adevărați parteneri în actul didactic, să dezvolte o colaborare în care elevul să se simtă valorizat, astfel încât acestuia să-i facă plăcere să participe activ la ore, chiar dacă acestea implică și o formă de evaluare. Responsabilizarea elevilor, prin trasarea unor sarcini de lucru clare și adaptate capacităților lor intelectuale, poate să crească gradul de asimilare a cunoștințelor, astfel că evaluarea devine mai ușoară, elevul se simte mai motivat să învețe, ceea ce, în definitiv, conduce la mărirea stimei de sine și a randamentului școlar.

Un elev întotdeauna se va simți confortabil cu statutul său de elev, fie că este vorba de prezența efectivă la orele de curs, fie că acesta este în afara cadrului școlii, în momentul în care se va simți apreciat și respectat pentru munca pe care el o depune ca elev. Când colaborarea profesor – elev este una fructuoasă, automat profesorul va resimți că și munca lui este apreciată în primul rând de către elevii săi și, nu în ultimul rând, de către beneficiarii indirecti ai educației, respectiv părinți și societate, în general.

Bibliografie

1. Arghirescu A., - Matematică distractivă, clasa a IV-a, Editura Stefan, București, 2005;
2. Bocoș M., Jucan D., - Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării, Editura Paralela 45, Pitești, 2017;
3. Chiș V., - Activitatea profesorului între curriculum și evaluare, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001;
4. Ionescu M., Bocoș M., - Tratat de didactică modernă, Editura Paralela 45, Pitești, 2009.

Asigurarea calității educației – prioritate a învățământului românesc

Prof. Balintoni Mirela, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara

Misiunea unui sistem public de educație este de a oferi cea mai bună educație posibilă tuturor copiilor și tinerilor. Întrucât unele valori umane fundamentale sunt perene, există unele aspecte ale vieții școlii și ale învățării care se transmit de la o generație la alta. Este responsabilitatea fiecărei generații de profesori și de educatori să ducă această sarcină mai departe, păstrând ceea ce este bun din trecut, în timp ce încearcă să răspundă provocărilor „noului”.

A fost implementată o întreagă gamă de abordări – dezvoltare curriculară, dezvoltare profesională continuă a cadrelor didactice, abilitarea școlilor pentru auto-dezvoltare. Până nu demult, obținerea unei ameliorări semnificative la nivelul sistemului de învățământ s-a dovedit „alunecoasă” și costisitoare. În ultimii ani s-a conturat o abordare coerentă asupra dezvoltării educației, combinând toate aceste elemente împreună cu noi forme de „împuternicire” și de acordare de responsabilități școlilor. Aceasta oferă mai mult decât o metodologie sau decât descrierea unei practici pozitive. Este vorba de un proces dinamic, fundamentat pe propriile concepte și teorii, roluri și responsabilități, activități și interacțiuni, cunoscut sub numele de „asigurarea calității”.

Învățământul românesc asigură calitatea educației prin:

- structurare și organizare bună care să permită dezvoltarea personalității elevilor;
- folosirea metodelor, mijloacelor și manualelor practice în formarea viitorului țării;
- cunoștințe care să îi permită elevului să își aleagă un drum în viață;
- o educație solidă și o pregătire a elevului pentru o nouă etapă a vieții;
- metode noi, informații de calitate, profesori competenți, elevi silitori;
- mijloace și materiale performante, profesori care se perfecționează continuu; pregătirea unor cetățeni utili, instruiți, adaptabili;
- oferirea de oportunități de studiu și de aplicare practică a celor însușite elevilor;
- pregătire intelectuală, științifică, cultură generală;
- școală cu bază tehnico-materială bună, proiectare eficientă, programe lejere;
- elevi capabili să se integreze în societate și profesie;
- elevi care vin din plăcere la școală și cadre dedicate procesului de învățământ;
- colaborarea școlii cu părinții la un nivel cât mai înalt pentru obținerea de rezultate bune.

Există mai multe probleme în ceea ce privește asigurarea calității. Implementarea în sistemul românesc se face relativ mecanic, fără ca instituțiile de învățământ să își pună cu adevărat problema calității. În general, a fost ignorată necesitatea de a promova ideea de implementare a unui sistem de management al calității, în așa fel încât această idee să aibă sprijinul întregii comunități academice. Sistemul de management al calității a fost proiectat într-un grup restrâns, fără aportul întregii comunități academice.

Beneficiarii serviciilor educaționale nu sunt în mod real implicați în proiectarea sistemului. Evoluțiile înregistrate în Europa nu puteau ocoli învățământul românesc, unde era nevoie de un sistem explicit, unitar cu privire la managementul și asigurarea calității în educație. Realizarea sistemelor de management și de asigurare a calității au în vedere cei trei piloni ai reformelor educaționale din ultimele decenii: calitate, echitate și eficiență.

Construirea spațiului educațional comun european în domeniul calității obligă ca toate activitățile, inițiativele și metodele românești, de la orice nivel, să fie consonante cu ceea ce se întâmplă acum în lume. Au apărut noi abordări în ceea ce privește premisele care duc la realizarea educației de calitate prin etichetarea unei „școli bune”.

Potrivit noilor abordări, școala bună funcționează ca o structură eficace și echitabilă pentru toate categoriile de copii, garantează minima “civilizare” a absolvenților ei, în sensul adoptării unui comportament de bun cetățean, asigurând progresul tuturor elevilor săi, ia măsuri ca fiecare elev să atingă cele mai înalte performanțe de care este capabil, asigurând fiecărui copil oportunitatea formării de atitudini, deprinderi, abilități și mai puțin cumulumul de cunoștințe, se preocupă de dezvoltarea tuturor elementelor de personalitate ale copilului, se ameliorează continuu și devine o organizație care învață, o instituție capabilă să infuzeze orice schimbare benefică generată de nivelul societății și al învățământului.

Pentru evaluarea calității educației trebuie identificați și aplicați în fiecare domeniu indicatori de performanță relevanți, vizibili și măsurabili, informativi, accesibili, ușor de aplicat și controlabili, eficienți. Controlul calității în școli se realizează printr-o autoevaluare internă și o evaluare externă a rezultatelor.

Evaluarea internă este realizată de o comisie constituită la nivelul fiecărei unități de învățământ preuniversitar, iar cea externă de Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP). Înființarea comisiilor și a ARACIP va determina restrângerea atribuțiilor

inspectoratelor, a căror funcționare va fi reorganizată. În urma comparației, va fi obținută o clasificare calitativă a școlilor în funcție de care ministerul le va finanța. Nu se vor da bani după nevoi, ci după performanță. Pe lângă politica de excelență, va fi promovată și o politică asistențială, pentru a evita desființarea unor școli și îmbunătățirea calității în acelea care merită.

E posibil ca școlile superioare calitativ să le absoarbă pe acelea cu rezultate slabe, dar foarte bine dotate cu material didactic. În funcție de rezultatele elevilor și ale profesorilor, școlile vor fi împărțite în performante și mai puțin performante. Instituțiile de învățământ preuniversitar vor fi clasificate calitativ conform legii privind asigurarea calității în educație.

Cunoscând aceste ierarhizări, elevii se vor orienta mai ușor în alegerea școlii ce li se potrivește. În concluzie, se poate afirma că în centrul educației, ca beneficiar direct al acesteia, este situat elevul. Școala, fiind organizația furnizoare de educație, trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management și de asigurare a calității, să se autoevalueze continuu și să propună măsuri ameliorative.

Bibliografie:

1. Oprean, C.; Țițu, M. - Managementul calității în economia și organizația bazate pe cunoștințe, Editura AGIR, București, 2008;
2. Țițu, M.; Oprean, C. - Managementul strategic, Editura Universității din Pitești, Pitești, 2007;
3. Olaru, Marieta - Tehnici și instrumente utilizate în managementul calității, Editura Economică, București, 2000.

Autoevaluarea elevului - forme și funcții

Prof. Bauman Cristina, Colegiul Național „DECEBAL” Deva, județul Hunedoara

Autoevaluarea elevilor se bazează pe evaluarea făcută de către elevi privind propria activitate școlară, aspect ce vizează modul în care au înțeles informațiile transmise sau aprofundate, cum consider aceștia că s-au descurcat și ce dificultăți au întâmpinat pe parcursul desfășurării activității. Prin intermediul procesului de autoevaluare elevii devin ei înșiși parte din evoluția proprie- aceștia observă stadiul în care se află, analizează ce ar mai fi de îmbunătățit și aplică propriile metode axate pe motivația internă în vederea îmbunătățirii propriului comportament prin identificarea dificultăților și depășirea acestora.

Influența evaluării școlare se poate observa și asupra altor aspecte ale elevului precum imaginea de sine, stima de sine și părerea generală pe care o are referitor la propriile competențe și abilități. Elevii sunt puși astfel în situația de a observa în diferite ipostaze: cum comunică, cum citesc, modul în care scriu sau își iau notițe, maniera în care se implică și fluctuațiile motivației întâlnite pe parcursul unei ore.

Foarte important este ca elevul să înțeleagă că orice nelămurire poate fi clarificată, iar propria identificare a dificultăților întâmpinate, fie că sunt de ordin cognitive, comprehensive, social, emoțional sau motivațional, odată percepute, pot fi modificate și îmbunătățite.

Prin intermediul autoevaluării elevii pot să își identifice lacunele, punctele slabe, cunoștințele incomplete sau insuficiente, pot să observe unde este necesar să își concentreze atenția în învățare, să își stabilească obiective realiste, să își îmbunătățească rezultatele, să își urmărească progresele, să conștientizeze momentul în care pot să treacă la o etapă sau un modul nou de învățare

O modalitate de evaluare cu largi valențe formative o constituie autoevaluarea elevilor. Autoevaluarea poate să pornească de la autoaprecierea verbală și autonotarea supravegheată eventual de profesor. Pentru perfecționarea practicilor de evaluare, urmează o centrare pe obiective mult mai bine determinate. Trecerea de la evaluarea produsului la evaluarea procesului modifică înseși funcțiile evaluării. Evaluarea procesului devine un moment central și permite un demers circular sau în formă de spirală, prin care se asigură ameliorarea din interior a întregului sistem.

În timp ce evaluarea tradițională, menită a garanta obiectivitatea, este pusă în situația de exterioritate în raport cu ceea ce urmează a fi evaluat, demersul sistemic se bazează pe autoevaluare, ea însăși asociată unei deschideri. La limită se poate ajunge la o evaluare fără judecare, fondată numai pe constatări.

Altfel spus, obiectivul evaluării nu constă în a raporta o acțiune educativă la un ansamblu de valori, mai mult sau mai puțin absolute, în vederea unei condamnări sau aprobări, ci de a ajunge la o deschidere suficient de sistematică pentru a putea percepe legăturile între diferite elemente și, în caz de necesitate, de a acționa asupra unora dintre ele pentru a le modifica pe altele.

Componentele autoevaluării:

- elevul își va dezvolta abilitățile de autoevaluare în cazul în care profesorul va demonstra o atitudine binevoitoare față de el, încredere în forțele lui, dorința de a-l ajuta să învețe pe toate căile posibile;
- este important ca elevul să poată să-și dea o caracteristică succintă, să-și poată autoregla activitatea de instruire. Baza activității de autoevaluare include: dezvoltarea unei atitudini critice față de sine, activizarea proceselor de gândire, organizarea eficientă a activității mintale și practice;
- educarea nivelului realist de cerințe a elevilor, a abilităților de autoevaluare necesită un nivel înalt al acestui proces, formarea căruia cere eforturi și timp.

Efectele implicării elevilor în autoevaluare:

- profesorul obține confirmarea aprecierilor sale în opinia elevilor, referitoare la rezultatele constatate;
- elevul exercită rolul de subiect al acțiunii pedagogice, de participant la propria sa formare;
- permit elevilor să aprecieze rezultatele obținute și să înțeleagă eforturile necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite;
- cultivă motivația interioară față de învățatură și atitudinea pozitivă, responsabilă, față de propria activitate.

Accente privind autoevaluarea:

- în învățământul formativ este necesară substituția notei în sensul tradițional al ei cu mecanismul de autoevaluare;
- conținutul autoevaluării elevului este determinat de caracterul și formele de evaluare ale activității profesorului;
- nivelul format de autoevaluare a elevilor este diferit. Profesorul trebuie să observe etapele de trecere a elevilor de la orientarea pentru notă spre autoevaluare și insistent să-i dirijeze în această direcție;
- merită atenție deosebită funcția de proiectare a autoevaluării, care permite elevului sinestătător să determine conținutul etapei ulterioare;
- formarea deprinderilor de autoevaluare cere o muncă insistentă din partea profesorului în educarea elevilor în scopul determinării nivelului realist al cerințelor.

Funcțiile autoevaluării:

- de constatare (ce știu bine din conținuturile învățate și ce știu mai puțin bine?)
- de mobilizare (eu am reușit să fac mult, dar la tema respectivă mai am rezerve...)
- de proiectare (ca să nu am probleme în continuare, trebuie să

Căi de formare și de educare a spiritului de evaluare obiectivă:

- *Autocorectarea sau corectarea reciprocă.* Este un prim exercițiu pe calea dobândirii autonomiei în evaluare. Elevul este solicitat să-și depisteze operativ unele erori, scăderi, în momentul realizării unor sarcini

de învățare. În același timp, pot exista cazuri de corectare a lucrărilor colegilor. Depistarea lacunelor proprii sau pe cele ale colegilor, chiar dacă nu sunt apreciate prin note, constituie un prim pas pe drumul conștientizării în mod independent a rezultatelor obținute în procesul de învățare.

➤ *Autonotarea controlată.* În cadrul unei verificări, elevul este solicitat să-și acorde o notă, care este negociată, apoi, cu profesorul sau împreună cu colegii. Profesorul are datoria să argumenteze și să evidențieze corectitudinea sau incorectitudinea aprecierilor propuse.

➤ *Notarea reciprocă.* Elevii sînt puși în situația de a se nota reciproc, fie la lucrări scrise, fie la răspunsurile orale. Aceste exerciții nu trebuie neapărat să se concretizeze în notare efectivă.

➤ *Metoda de apreciere obiectivă a personalității.* Constă în antrenarea întregului colectiv al clasei, în vederea evidențierii rezultatelor obținute de elevi prin utilizarea a cît mai multe informații și aprecieri - eventual, prin confruntare - în vederea formării unor reprezentări complete despre posibilitățile fiecărui elev în parte și ale tuturor la un loc.

Dezvoltarea capacităților de autoevaluare printr-un proces organizat de însușire a tehnicilor de autocorectare și analiza textelor create, presupune adoptarea de către cadrul didactic a unor atitudini, cum ar fi:

- stimularea la elevi a încrederii în sine prin sarcini mai ușoare, pentru a-i lăuda;
- stimularea elevilor, riscând o ușoară supraestimare, în detrimentul unei subestimări greșite;
- scrierile creative ale elevilor trebuie încurajate spre autodepășire.

În timp ce evaluarea tradițională, menită a garanta obiectivitatea, este pusă în situația de exterioritate în raport cu ceea ce urmează a fi evaluat, demersul sistemic se bazează pe autoevaluare, ea însăși asociată unei deschideri. La limită se poate ajunge la o evaluare fără judecare, fondată numai pe constatări. Altfel spus, obiectivul evaluării nu constă în a raporta o acțiune educativă la un ansamblu de valori, mai mult sau mai puțin absolute, în vederea unei condamnări sau aprobări, ci de a ajunge la o deschidere suficient de sistematică pentru a putea percepe legăturile între diferite elemente și, în caz de necesitate, de a acționa asupra unora dintre ele pentru a le modifica pe altele.

Elevul trebuie transformat într-un partener autentic al profesorului în evaluare. Aceasta trebuie gândită nu numai ca un control al cunoștințelor, ci și ca o cale de perfecționare, ce presupune o strategie globală asupra formării elevului.

Evaluarea procesului devine un moment central și permite un demers circular sau în formă de spirală, prin care se asigură ameliorarea din interior a întregului sistem. Un avantaj al autoevaluării este că apropie pe elevi de profesor, ei devin parteneri în învățare și elevii învață că feedbackul lor este important. Se creează o atmosferă plăcută în clasă.

Autoevaluarea este, însă, o strategie care necesită modelare, nu le cerem copiilor opinia pur și simplu, ci urmărim grilele de evaluare pentru a ajunge la numitorul comun al unor competențe cu scopul îmbunătățirii lor, pentru că evaluarea duce la stabilirea unor ținte de atins.

În concluzie putem ilustra importanța efectelor formative determinate de aplicarea autoevaluării la elevi, fie prin utilizarea unor

tehnici specifice, fie prin folosirea unor întrebări prin care este solicitat răspunsul, ori prin completarea unor

serii de enunțuri lacunare. Indiferent de forma utilizată, elevii vor beneficia de o mai bună înțelegere a propriului mod de gândire și participare, iar profesorul își va structura activitățile viitoare astfel încât să asigure înțelegerea tuturor noțiunilor și motivarea adecvată a elevilor.

Bibliografie

1. Cerghit ,I., - Sisteme de instruire alternative și complementare, Editura Aramis, București, 2002;
2. Cristea, S., - Evaluarea instruirii în cadrul procesului de învățământ, Didactica Publishing House, București, 2019;
3. Stan, C., - Autoevaluarea și evaluarea didactică. Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2001.

Rolul cadrului didactic în școala de astăzi

Prof. Bauman Cristian, Colegiul Național „DECEBAL” Deva, județul Hunedoara

„Școala cea bună e aceea în care și școlarul învață pe profesor.” (Nicolae Iorga).

Profesorul a avut și va avea în continuare un rol esențial în formarea elevului, în desăvârșirea personalității acestuia. Dacă în trecut, dascălul decidea totul cu privire la procesul instructiv-educativ, acum el trebuie să devină doar un liant în formarea elevului, un suport pentru dezvoltarea autonomiei și pentru formarea în spiritul responsabilității și culturii civice. Se pune din ce în ce mai mult accentul pe caracterul formativ al educației.

Cadrul didactic nu mai este transmițător, ci facilitator, folosind dialogul și cooperarea în relația cu elevii. Misiunea profesorului, în școala zilelor noastre, este aceea de a forma elevi cu abilități de gândire și de învățare de care vor avea nevoie după ce au părăsit sala de clasă. Să le inspire o dragoste de învățare pe tot parcursul vieții prin crearea de lecții interesante, autentice, captivante și relevante pentru viitorul lor. Se vorbește adesea de așteptările pe care le are școala vis-a-vis de elevi. Dar foarte rar vorbim despre așteptările pe care le au elevii referitor la școală. Acestea sunt foarte importante deoarece constituie un fel de angajament pe care un potențial elev îl face, sau nu, față de o anumită școală, și care îl poate păstra angajat conștient în procesul de învățare. Pentru exemplificare, se pot enumera doar câteva: relațiile, relevanța informațiilor primite, autenticitatea lor, evaluarea, aplicabilitatea, oportunitatea de a alege, competiția.

Profesia didactică presupune formare permanentă, nu doar pentru a putea oferi elevului o perspectivă comprehensivă asupra domeniului pe care îl predă, ci și pentru a contribui la dezvoltarea morală a acestuia. Majoritatea profesorilor intervievați au afirmat că simt nevoia unei pregătiri axate pe educația morală, cei mai mulți exprimându-și opțiunea pentru cursuri practice, aplicative și nu pentru cele informative. „ Da, este necesară o pregătire continuă pentru a face față noilor nevoi și probleme care apar în comportamentul și atitudine elevilor.” De asemenea, au subliniat nevoia formării inițiale adecvate

rolurilor și sarcinilor de viitor profesor: „în timpul facultății ar trebui să se pună un accent mai mare pe perioada de practică pedagogică, pentru că studentul trebuie pus în situații pedagogice concrete, să stea în fața clasei și să se descurce”, atât ca profesor de o anumită materie, cât și ca diriginte sau ca persoană care responsabilitatea educării inclusive morale, afective și estetice a copiilor.

În ceea ce privește relaționarea, este important pentru un copil, mai ales pentru un adolescent, ca educatorul să îl cunoască îndeaproape, să-i cunoască interesele și talentele, pe de-o parte pentru a i le valorifica la nivel optim, iar pe de alta pentru a îi întări stima de sine, pentru că dacă elevul este tratat doar ca o altă „față” în mulțime și nu este stimulat să dezvolte relații cu ceilalți elevi, cu profesorii, antrenorii, consilierii școlari etc., atunci acesta nu va putea integra.

Relevanța și autenticitatea informațiilor primite este esențială. Elevii care sunt admiși la un liceu teoretic, de exemplu, se așteaptă să primească informații care îi vor servi la integrarea în comunitate, pe piața muncii sau într-un anumit mediu academic la absolvire și nu să participe la un așa-numit „hei-rup” în care să fie nevoit să memoreze noțiuni fără logică sau sens doar pentru a primi o notă, fără valoare, așa cum, trebuie să recunoaștem, se întâmplă astăzi. Este ceea ce învățăm semnificativ pentru comunitatea din care facem parte, pentru viitorul nostru sau – de ce nu – pentru familia noastră?

Poate părea exagerat, sau chiar nepotrivit, dar pentru unii dintre elevi momentul zilei este important. Ritmul interior al fiecăruia este diferit, așa ca programul oferit de o anumită școală poate fi un criteriu după care un elev va opta sau nu pentru repectiva instituție.

Din perspectiva pedagogiei moderne, a preda devine un demers educativ în cadrul căruia sunt mobilizate resursele clasei de elevi, aceasta fiind motivată permanent să parcurgă procesul instructiv. O altă componentă a învățării este evaluarea, modalitate prin care profesorul stabilește măsura în care obiectivele au fost atinse și prin care va pune la punct o strategie didactică mai eficientă pentru următorul proces instructiv.

Activitatea independentă desfășurată de elevi devine, astfel, concludentă și necesară, ea dând dovada utilității metodelor abordate. Profesorul va organiza și va coordona acest demers instructiv, exercitând funcții diverse, de organizare a activității, de impunere a unor metode, de dezvoltare a unor capacități și de personalizare a activității didactice.

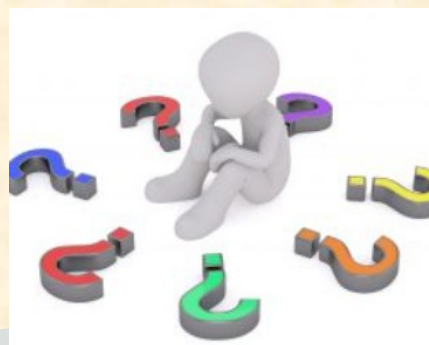

Aplicabilitatea informațiilor primite trebuie să devină foarte importantă, pentru că, învățând pe de rost niște noțiuni care nu vor fi folosite în activități ulterioare în scopuri practice, nu vom face altceva decât să ne irosim inutil timpul. Tot ce învățăm trebuie să ne folosească, să aibe relevanță practică sau teoretică, ca bază a unor descoperiri și acumulări ulterioare. Nevoia de a alege este un alt reper. Școala trebuie să ofere o gamă mai largă de opțiuni atunci când sunt introduse disciplinele opționale și posibilitatea de a studia în grupuri mai mici. Asistența și îndrumarea în ceea ce privește alegerile în școală este în egală măsură importantă.

Competiția, fără a fi cel mai puțin interesant aspect, se referă la o competiție constructivă și nu la compararea unor note sau calificative obținute la un test. Publicarea în revista școlii poate fi foarte reconfortant pentru un adolescent. Confucius spunea: natura ne aseamănă, educația ne deosebeste, extrapolând putem spune că și competiția ne deosebește și ne face să ne dorim mai mult.

Rolul profesorului rămâne mereu în prim plan în opera de formare a personalității elevilor. Cu toate că a sporit și influența altor factori în procesul educației, profesorul își păstrează numeroase prerogative în acest domeniu. El rămâne principalul modelator al personalității elevilor, începând de la imprimarea unei conduite externe, până la formularea aspirațiilor și idealurilor lor de viață.

În concluzie, misiunea fiecăruia dintre noi, profesorii, cei care formăm caractere, este să ne asigurăm că oferim în fiecare lecție tot ce le este necesar și de folos elevilor noștri pentru a fi liderii de mâine. Să oferim deci elevilor noștri un mediu în care să poată înflori și să se dezvolte în indivizi fericiți, echilibrați și rezistenți, cu o conștiință socială puternică și atitudini pozitive față de sine, sănătate, probleme spirituale și morale, respect pentru ceilalți și pentru mediul înconjurător!

Bibliografie:

1. Crișan. Alexandru - coordonator, - Cinci exerciții de politică educațională în România, Editura Vanemonde, București, 2008;
2. Cucos C., - Pedagogie, Editura Polirom, București , 2002;
3. Dimitriu-Tiron, E.,- Dimensiunile educației contemporane, Editura Institutul European, Iași,2005;
4. Iosifescu Șerban, - Management educațional pentru instituțiile de învățământ, Institutul de Științe ale Educației, București, 2001.

Rolul școlii și al familiei în educarea copiilor cu cerințe educaționale speciale

Prof. Bălici Claudia, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Rudolf Steiner" Hunedoara

Educația copiilor este scopul comun al școlii și al familiei, care poate fi realizat eficient doar în relație de parteneriat prin divizarea responsabilităților între părțile implicate; prin investirea comună a resurselor de timp, împărtășirea informațiilor și soluționarea în comun a situațiilor problematice.

Se spune că „meseria de om” copilul o învață în familie, deoarece de atitudine pe care o adoptă față de membrii familiei depind mai târziu relațiile cu ceilalți oameni. Școlile aplică diferite forme de comunicare cu părinții; există cazuri în care simpla comunicare dintre familie și școală nu este suficientă și nu asigură premisele unei colaborări încununate cu succes. De multe ori, cadrul didactic se găsește în situația de a “consilia” unul sau ambii părinți ai copilului, care-și manifestă disponibilitatea spre o discuție liberă, constructivă asupra situației elevului la învățatură, sau asupra comportamentului său nefiresc. Consilierea de către învățător sau profesorul diriginte este primul pas în stabilirea și corectarea disfuncționalităților ce acționează asupra elevului.

Consilierea educațională a părinților se face în probleme legate de:

❖ cunoaștere a copiilor, înțelegerea nevoilor și a comportamentului lor, identificarea factorilor de risc în integrarea familială, școlară, socială, ameliorarea relației cu copiii, sprijinirea școlii în educația copilului.

Colaborarea școlii cu familia este o condiție importantă a unirii eforturilor în educația copiilor. Printre acțiunile pedagogice ale școlii, în rândul părinților, se pot menționa:

❖ consultații pentru părinți; discuții individuale cu părinții; adunările cu părinții, însoțite de expuneri și discuții pe diverse teme psihopedagogice, cum ar fi, cunoașterea particularităților de vârstă și individuale, condițiile necesare învățării eficiente, activitatea copiilor în timpul liber, prevenirea și combaterea abuzurilor în familie și a exploatării muncii minorului, precum și lectoratele cu părinții susținute de specialiști pe o tematică diversă ce privește creșterea și educarea copiilor.

Copiii cu cerințe educaționale speciale au aceleași nevoi de îngrijire din partea părinților ca și ceilalți copii. Ei au nevoie de dragoste, de hrană și de a fi tratați cu respect și demnitate. Alături de aceste nevoi, ei au nevoi speciale care cer ca părinții să aibă mai mult timp, mai multe resurse materiale și anumite abilități suplimentare pentru a îngriji astfel de copii și a învăța să-i iubească. Fiecare familie are potențialul și nevoile sale unice, care trebuie valorizate corespunzător.

Comunicarea și colaborarea eficientă dintre cadrele didactice și părinți se bazează pe câteva elemente:

- respectul (reciproc) poate fi modelat adesea de către cadrele didactice. Este important să se plece de la premisa că părinții sunt cei mai importanți profesori din viața copilului;
- respectul și tactul dovedit de cadrul didactic față de complexitatea unor probleme poate induce respectul reciproc;
- atitudinea imparțială, care solicită gândirea pozitivă și deschisă despre familii, evitarea judecăților evaluative și dezaprobatore;
- empatia față de părinte poate fi ușor sesizată de acesta prin deschiderea la dialog și comunicare sinceră.

Formele de colaborare și sprijin reciproc între școală și familie sunt:

- ❖ activitățile de oferire a informațiilor;
- ❖ activitățile de împărtășire a informațiilor;
- ❖ sprijinul colaborativ pentru curriculum-ul școlar;
- ❖ colaborarea cu comunitatea școlară.

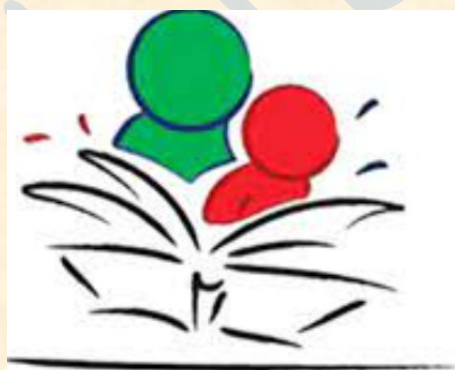
Pregătirea părinților presupune că atât ei cât și specialiștii să-și aloce timp pentru pregătirea și programele educaționale ce vor fi aplicate. Pregătirea părinților este o activitate foarte constructivă deoarece implică învățarea și acumularea cunoștințelor și tehnicilor folosite de părinți în schimbarea comportamentelor neadecvate ale copiilor. Sensibilizarea părinților pentru obiectivele și țintele programelor este esențială în educarea și pregătirea acestora. Sunt și părinți ale căror dificultăți nu pot fi atenuate prin intervenția cadrelor. Acești părinți trebuie orientați către specialiști calificați (consilieri, psihologi, psihopedagogi, asistenți sociali, medici, etc.)

Părinții acestor copii au nevoie de a se întâlni cu alți părinți care au copii cu cerințe educaționale speciale, mai ales dacă este vorba de probleme de același fel sau asemănătoare. Grupurile de sprijin constituite din părinți, le oferă acestora șansa de a-și comunica informații, de a da și de a primi un suport emoțional, de a lucra ca o echipă cu interese comune în favoarea copiilor.

Inițiativa constituirii unor asemenea grupuri este bine să vină de la părinți. Modalitățile de organizare și activitățile pe care și le propune grupul de sprijin pot fi foarte diverse, în funcție de problematica și potențialul copiilor, ale școlii, ale contextului comunitar etc. Ceea ce este important și esențial în buna funcționare a grupului este cultivarea sentimentului de comunitate. Școala preia apoi multe din sarcinile familiei. Convergența acțiunii acestor doi factori și punerea de acord a modalităților de realizare a scopului comun devin una din principalele căi de realizare a idealului educațional.

Deși modalitățile de colaborare a școlii cu familiile elevilor sunt numeroase, contactele nu trebuie să se limiteze doar la aceste forme de activități. Părinții, trebuie să pună în practică atribuțiile stabilite :

- să participe activ la toate solicitările școlii;
- să sprijine dirigințele / învățătorul în organizarea și desfășurarea unor activități extrașcolare;
- să se implice în îmbunătățirea condițiilor de studiu pentru elevii clasei;

- să atragă persoane fizice sau juridice care, prin contribuții financiare sau materiale, susțin programe de modernizare a activității educative și a bazei materiale din clasă și din școală.

O relație eficientă diriginte-părinte presupune, printre altele, o ascultare activă, implicarea familiei în acțiunile extrașcolare ale clasei, informări reciproce cu privire la evoluția elevului, cultivarea și practicarea toleranței față de un punct de vedere diferit. Ca urmare, dirigințele, model de conduită pentru elevi trebuie să fie permanent preocupat de sistematizarea, adâncirea și sporirea eficienței influențelor

exercitate de toți factorii educativi (profesori, familie, mass-media) asupra elevilor. Dirigintele este veriga intermediară între elev și profesori, pe de o parte, între acesta și familie, pe de altă parte. În funcție de categoria în care se înregistrează părinții elevului, interesați sau dezinteresați, cooperanți, parțial cooperanți, necooperanți, școala își fixează și întreține cât mai multe discuții individuale, evitând în cazul părinților cu copii problemă prezentarea în plenul ședințelor a rezultatelor școlare și a absențelor.

Rolul școlii este de a:

- ❖ iniția și menține o legătură strânsă cu familia elevului și poartă un dialog deschis și sincer extins și în afara orelor de curs prin convorbiri telefonice, scrisori;
- ❖ stabili din timp și a planifica tematica ședințelor și lectoratele cu părinții;
- ❖ monitoriza elevii cu deficiențe și sensibiliza părinții, să contacteze dirigintele și profesorii pentru a se interesa de situația școlară a elevului sau evenimentele apărute în viața acestuia.

Familia trebuie convinsă că numai acordând timp și atenție copilului va putea să-l ajute să depășească dificultățile apărute.

Atât în școală cât și în familie exemplul personal este o soluție de a elimina minciuna, neîncrederea, conștientizarea greșelilor comportamentale. Educația sănătoasă a copilului este influențată de atmosfera din familie. De multe ori influențele negative, atitudinile contradictorii, nepotrivirile de păreri, lipsa de încredere în capacitățile copilului au avut efecte negative asupra activității școlare dar și asupra comportamentului școlarului.

Prezența unui copil cu cerințe educaționale speciale într-o familie poate produce o modificare a relațiilor din cadrul familiei, afectând echilibrul interior și exterior. Reacțiile părinților în fața unui copil cu cerințe educaționale speciale pot fi supraprotecția, acceptarea, negarea sau respingerea. Având în vedere aceste reacții, în literatura de specialitate întâlnim mai multe categorii de părinți: echilibrați, indiferenți, exagerați, autoritari (rigizi), inconsecvenți.

Părinți echilibrați: caracteristica lor constă în realismul cu care privesc situația. După ce cunosc situația reală a copilului, ei își organizează viața în așa fel încât să acorde atenție copilului cu cerințe educaționale speciale. Familia impune copilului unele restricții, încurajează activitățile gospodărești și mai ales pe cele de autoîngrijire, stimulează abilitățile fizice și sociale ale copilului. Părinții echilibrați sunt calmi, deschiși și își manifestă frecvent dragostea. Copiii acestor părinți vor fi atenți, prietenoși, cooperanți și stabili emoțional. Părinții indiferenți reacționează printr-o hipoprotecție. Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învățământ după posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.

Trebuie să existe un parteneriat cât mai strâns între părinții copiilor cu cerințe educaționale speciale și cadrele didactice bine pregătite și informate în legătură cu felul în care pot interveni pentru consilierea acestora.

Acest lucru ajută la reducerea stresului pe care-l resimt familiile și micșorează riscul ca părinții să-și manifeste frustrările asupra copiilor lor. Trebuie redusă izolarea părinților punându-i în legătură cu alți părinți aflați în situații similare, promovând o abordare pozitivă a creșterii și disciplinării copiilor.

În scopul atingerii obiectivelor specifice, se realizează adaptări curriculare; prin acestea se înțelege orice adaptare a conținutului disciplinelor școlare, precum și adaptări în mediul de învățare, în sfera evaluării și adaptării. Programele de intervenție și sprijin ar trebui să implice familiile la maximum. Ele ar trebui să fie construite încât să satisfacă nevoile copilului în contextul larg al nevoilor familiei. Cu tact, afectivitate și răbdare familia și școala sunt implicate în ameliorarea educației copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Doar când comunicarea cu elevii se transferă spre un parteneriat afectiv, iar acest sentiment este reciproc, putem afirma că rolul educatorului începe să se concretizeze. Trebuie să fim exigenți, dar nu excesiv, să îmbinăm toleranța cu fermitatea, pasiunea pentru profesie cu dragostea pentru copii și rezultatele nu vor întârzia să apară. Dacă trăiesc în siguranță, copiii învață să aibă încredere în ei și în ceilalți, iar climatul de prietenie și armonie din mediul școlar și familial sunt garantul unei integrări sociale.

Bibliografie:

1. Gherguț, A., - Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrate, Editura Polirom, Iași, 2001;
2. Piaget, Jean, Inhelder, B., - Psihologia copilului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976;
3. Vrășmaș, Adina Ecaterina, - Consilierea și educația părinților, Editura Aramis, București, 2002;
4. Vrășmaș, T., - Școala și educația pentru toți, Editura Miniped, București, 2004.

Interdisciplinaritatea – factor de creștere a calității educației

Prof. Belgiu Gabriela, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara

Societatea în care trăim și în care vor trăi copiii pe care îi pregătim are nevoie de oameni care să gândească interdisciplinar, care să treacă cu ușurință de la un domeniu la altul și care să-și îndeplinească cu succes rolurile sociale pentru care sunt pregătiți.

Conexiunile interdisciplinare nu sunt univoce, în sensul că fluxul de informații, are o singură direcție spre o anumită activitate, comunicarea se desfășoară în ambele direcții, de la un tip de activitate la altul și invers.

Interdisciplinaritatea se impune ca o exigență a lumii contemporane supusă schimbărilor, acumulărilor cognitive în diferite domenii ale cunoașterii. În perioada contemporană reforma conținuturilor învățământului românesc a creat cadrul unor transformări la nivelul curriculumului, între care se distinge perspectiva interdisciplinară.

Interdisciplinaritatea reprezintă o modalitate de organizare a conținuturilor învățării, cu implicații asupra întregii strategii de proiectare a curriculumului, care oferă o imagine unitară asupra fenomenelor și proceselor studiate în cadrul diferitelor discipline de învățământ și care facilitează contextualizarea și aplicarea cunoștințelor dobândite. Interdisciplinaritatea se referă și la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare / finalizare.

Folosirea metodelor moderne de învățământ este imperativ determinată de cerințele actuale ale învățământului tehnic care urmărește să ofere elevilor, pe lângă acumularea de cunoștințe, o gândire logică, capacitatea de a folosi în mod creator noțiunile însușite și de a-și pune în valoare aptitudinile specifice meseriei pe care o va exercita în viitorul apropiat.

Modernizarea procesului de învățământ constă în diversificarea variatelor tipuri de lecții, ținând seama de particularitățile psihointelectuale ale elevilor, adaptând la acestea deprinderile. În viziunea noii proiectări curriculare, profesorul are libertatea de a alege metodele și tehnicile didactice. Este astfel necesară introducerea unor probleme de studiu concrete în scopul realizării funcțiilor cognitiv-formative și aplicative ale lecțiilor de specialitate pentru dezvoltarea, în special, a gândirii creatoare a elevilor.

Competitivitatea este cuvântul magic al acestor vremuri, când lumea evoluează spre o piață din ce în ce mai concurențială și spre mondializarea și regionalizarea ei. Realizarea acestor obiective face necesară folosirea inteligenței tehnice care se exprimă, în primul rând, prin buna gestiune a resurselor într-un mediu puternic concurențial. Creșterea funcției formative a învățământului, accentuarea spiritului aplicativ trebuie realizat prin toate obiectele de învățământ în mod global și mai ales prin disciplinele de specialitate.

Descentralizarea economiei, trecerea la economia de piață, restrângerea numărului de locuri de muncă, noile exigențe, determină o responsabilitate sporită a școlii tehnice în formarea și perfecționarea specialiștilor într-o profesie. Pe de altă parte, accelerarea progresului științific și tehnologic reclamă intervenția statului în reorganizarea învățământului tehnic preuniversitar și universitar, știindu-se că acesta hotărăște, în societatea modernă, nivelul de dezvoltare a unei națiuni.

Formarea competenței profesionale a tinerilor ce au absolvit liceul tehnic este asigurată prin instruirea lor competentă și progresivă în timpul școlarizării, pornind de la problemele generale spre cele specifice unui grup de meserii. Înțelegerea fenomenelor tehnice, însușirea termenilor de specialitate caracteristici anumitor meserii, sunt obiective de bază ale studierii disciplinelor tehnice în învățământul preuniversitar. În paralel cu asigurarea conținuturilor specifice fiecărui profil, fiecărei meserii și fiecărui nivel de școlarizare, în cadrul procesului de învățământ tehnic preuniversitar, se urmărește realizarea educației tehnologice a tineretului. Pentru aceasta este necesară însușirea prealabilă a unui fond de cunoștințe și concepte de bază ale științelor generale.

O caracteristică esențială a procesului de predare-învățare a disciplinelor tehnice este interdisciplinaritatea. Interdisciplinaritatea reprezintă o abordare

globală, complexă a unui fenomen, abordare care implică transferuri de cunoștințe, concepte, metode de abordare, astfel încât ceea ce rezultă să poată fi contextualizat și aplicabil în situații de viață reală. Practic, interdisciplinaritatea apare ca necesitate a depășirii limitelor creatoare de cunoaștere, care a pus granițe artificiale între diferite domenii ale ei.

Un conținut școlar structurat în chip interdisciplinar este mai adecvat realității și asigură o percepere unitară și coerentă fenomenelor. Astfel avantajele interdisciplinarității sunt: permite elevului să acumuleze informații despre obiecte procese, fenomene care vor fi aprofundate în anii următori ai școlarității; clarifică mai bine o temă făcând apel la mai multe discipline; creează ocazii de a corela limbajele disciplinelor școlare; permite aplicarea cunoștințelor în diferite domenii; constituie o abordare economică din punct de vedere al raportului dintre cantitatea de cunoștințe și volumul de învățare.

Având în vedere cele arătate mai sus, interdisciplinaritatea constituie un principiu ce trebuie aplicat, o modalitate de gândire și acțiune, ce decurge din evoluția științei și a vieții economico-sociale. „Elevul viitorului va fi un explorator” – spune Marshall McLuhan. Pentru aceasta el trebuie să fie conștientizat de importanța învățării prin cercetare, prin descoperire, de importanța realizării conexiunilor între diferitele discipline.

Bibliografie:

1. Ciolan, Lucian - Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar, Editura Polirom, Iași, 2008;
2. Ionescu, Miron; Radu, Ioan - Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
3. Stanciu, Mihai – Reforma conținuturilor învățământului, Editura Polirom, Iași, 1999;
4. Cucuș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1996 6. Văideanu, George – Interdisciplinaritate, U.N.E.S.C.O., 1975.

Abilitățile sociale necesare cadrului didactic pentru reușita profesională

Prof. Beșleagă Camelia – Larisa, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Hunedoara

Calitățile unui bun profesor nu se rezumă doar la competența sa didactică și la pregătirea în domeniul de specialitate, ci includ și capacitățile care țin de inteligența emoțională și socială – doar împreună, acestea îl fac cu adevărat un profesor apreciat de către elevii săi.

Abilitățile sociale sunt acele abilități care ne ajută să interacționăm cu ceilalți. Unele dintre aceste abilități sunt de bază, cum ar fi politețea – salutarile, a spune „te rog” și „mulțumesc”, stabilirea și menținerea

contactului vizual, manifestarea interesului față de celelalte persoane: a-i întreba cum a fost ziua lor, cum se gândesc ca s-au descurcat la un test, zâmbitul atunci când vedem o persoană cunoscută etc. Altele sunt mai complexe, cum ar fi competențele pe care le folosim pentru a negocia într-o situație conflictuală. Unele persoane învață abilitățile sociale cu ușurință, în timp ce alții găsesc interacțiunea cu ceilalți ca fiind foarte solicitantă și pot avea nevoie să lucreze la dezvoltarea abilităților lor sociale în mod conștient.

Esențială este și stăpânirea limbii române. În utilizarea limbii române, scrise și vorbite, profesorul trebuie să fie exemplar, indiferent de disciplina sa. El este atent la calitatea limbii în fața elevilor săi. Indiferent dacă prezintă cunoștințe, oferă explicații sau dă sarcini de lucru, se exprimă în mod clar și precis, ținând seama de nivelul elevilor săi. El poate descrie și explica clar și simplu, indiferent de diversitatea interlocutorilor săi, în special părinților.

Printre abilitățile sociale pe care le consider importante pentru asigurarea reușitei pe plan profesional, aș enumera:

❖ **Comunicarea**

Aceasta este probabil cea mai elementară abilitate socială. Simțul comunicării ne permite să discutăm cu colegii, să-i convingem pe alții să ne asculte ideile, să ne sporim simpatia.

❖ **Empatia**

Capacitatea de a ne pune în locul elevilor este fundamentală. Cu cât avem o personalitate mai complexă, cu atât avem mai multă experiență, cu atât mai mult vom putea identifica experiențele elevilor noștri și atitudinile lor în situații diverse. Abilitatea de a ne pune în locul altei persoane poate pur și simplu să însemne că îi respectăm părerea și să îi spunem că îi înțelegem poziția, chiar dacă nu o împărtășim.

❖ **Răbdarea**

Este important să știm cum să ne menținem calmul și să rămânem răbdători cu elevii, fiind totodată fermi cu aceștia. Vor aprecia că venim cu soluții concrete în situațiile în care sunt stresați sau furioși. Totodată, trebuie să avem răbdare cu elevii care pricep mai greu, cărora e necesar să le explicăm de mai multe ori o regulă nouă sau o sarcină pe care o au de îndeplinit.

❖ **Încrederea**

Pentru a avansa în cariera noastră, trebuie să avem încredere în colegii noștri și la rândul nostru să câștigăm încrederea colegilor, elevilor și părinților.

❖ **Ascultarea**

A auzi nu înseamnă să ascuți. Cei mai mulți oameni aud ce spune interlocutorul lor și încep să formuleze mental răspunsul chiar înainte ca acesta să termine să-și exprime ideea. Cheia este să ascultăm – pentru a satisface cu adevărat așteptările, întrebările, comentariile interlocutorului nostru, trebuie să ascultăm mai întâi și să înțelegem conținutul precis al mesajului său. Elevii trebuie ascultați și înțeleși. Se întâmplă de multe ori ca tristețea, violența fizică sau verbală, rezultatele slabe să fie cauzate de problemele din familie. Ei trebuie ajutați să recapete încrederea, să fie ajutați pentru un bun parcurs școlar.

❖ **Interesul sincer față de ceilalți**

Elevii știu când ne pasă de ei. Dacă nu suntem cu adevărat interesați de ceea ce spun, gândesc sau simt elevii noștri prin a pune întrebările corecte și a asculta răspunsurile – interacțiunea noastră va avea efectul opus celui așteptat.

❖ **Cooperarea**

Cooperarea în cadrul colectivului de cadre didactice din care facem parte, realizarea și implicarea în proiecte educative, colaborarea cu elevii și părinții în proiecte școlare și extrașcolare sunt aspecte foarte importante privind reușita în plan profesional.

❖ **Creativitatea**

Capacitatea de a preda în mod creativ și de a nu ne limita doar la un monolog plictisitor este esențială în această perioadă în care copiii sunt tot mai atrași de Internet. De multe ori, nu ceea ce spune un profesor este important, ci modul în care o spune.

Predarea unei lecții printr-un lung monolog (cum, din păcate, încă se întâmplă de cele mai multe ori) nu stârnește interesul elevilor, mai mult, îi deranjează pe aceștia, căci se plictisesc repede și nu mai au acea răbdare de a lua doar notițe și de învăța pentru ora următoare, la disciplina respectivă, pentru ei înșiși, pentru viață.

Trebuie să realizăm scenarii didactice atractive, să folosim mijloace audio-video, să folosim învățarea bazată pe experiment, pe situații reale cu care ei se vor confrunta. Modul în care un profesor comunică cu elevii săi este esențial, iar dacă acesta găsește moduri atractive de a prezenta informațiile și încearcă o interacțiune adevărată cu elevii săi, rezultatele se vor observa imediat.

Bibliografie:

1. Boncu, Ștefan și Ceobanu, Ciprian, - Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași, 2013;
2. Crețu, Carmen, - Curriculum diferențiat și personalizat, Editura Polirom, Iași, 1998;
3. Cucoș, Constantin, - Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1999;
4. A. Neculau, M. Zlate, - Clasa de elevi ca formațiune profesională, Editura Academiei, București, 1983;
5. Ungureanu, D., - Fundamentele educației, note de curs, Editura Mirton, Timișoara, 1999.

Stiluri de comunicare pedagogică

Prof. Biro Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Caracterul didactic al comunicării nu este dat de cadrul instituționalizat, pentru că există comunicare didactică și în afara procesului didactic, în educația informală și nonformală, nici de conținut – există comunicare didactică și în transmiterea și asimilarea cunoștințelor, cât și în formarea priceperilor, exersarea atitudinilor, rezolvarea de probleme, evaluare etc., nici de prezența celor doi actori educaționali, elev și profesor - există comunicare didactică în relațiile elev-elev, manual-elev, părinte-copil, formator-participanți etc.). Drept caracteristici ale comunicării didactice, putem aminti: caracterul explicativ, structurarea conform

logicii pedagogice, rolul activ al profesorului și elevului, combinarea celor două forme verbale, oralul și scrisul, particularități de ritm, de formă, de conținut, precum și a comunicării orizontale cu cea verticală.

Comunicarea didactică este subordonată obiectivelor didactice urmărite.

Este știut că de multe este mai greu decât s-ar părea să se realizeze și să se mențină în clasă o comunicare cu adevărat eficientă. Pentru aceasta este necesară educarea și sensibilizarea cadrelor didactice cu scopul de a fi capabile de realizarea optimă a acestui proces. Majoritatea elevilor vin cu propria educație din familie, propriile experiențe și așteptări, iar profesorul trebuie să creeze sentimentul de unitate, de grup,

și totodată să valorifice pe fiecare elev al său, reușind să-i evidențieze calitățile și potențialul. De aceea, felul activității de comunicare cu elevii face referire tot mai mult la competența didactică a educatorului, axată pe aptitudinea lui pedagogică. Prin urmare, stilul permite folosirea capacităților și calităților persoanei prin compensarea anumitor lipsuri și constă în integrarea optimă a tuturor procedeelelor generale, dar și specifice de acțiune. În stil sunt îmbinate atât caracteristicile de conținut, cât și cele formale, și amândouă influențează comunicarea pedagogică. De asemenea, filtrul capabil de a impune anumite direcții și diferite finalități demersului educativ este personalitatea didactică.

Clasa de elevi nu poate fi considerată doar un grup de indivizi, ci fiecare membru al grupului își păstrează individualitatea, încercând să înțeleagă, în mod personal toate mesajele transmise de profesor. Prin urmare, rolul pe care îl are cadrul didactic nu este doar acela de a informa elevii, ci și de a-i motiva și de a-i încuraja permanent să participe la dialog. Prin adresarea corespunzătoare a întrebărilor ce au menirea de a stimula activitatea intelectuală a elevilor, prin încurajarea continuă a întrebărilor din partea lor, prin spiritul de cooperare se realizează un real sprijin al oricărui dialog.

Rolul cadrului didactic, consider eu, cel mai important, este ca acesta să acționeze asupra individului în funcție de cerințele actuale impuse de societate, vizând astfel transformarea individului într-o personalitate autonomă, creativă și capabilă să se integreze oricând în societate.

Acest scop fundamental, se poate realiza, în primul rând, stabilind și menținând o comunicare pedagogică eficientă. Spre exemplu, Kessel distinge mai multe stiluri diferite în care cadrul didactic se raportează la clasa de elevi, în managementul comunicării didactice:

- strategia de dominare, este realizată prin intermediul impunerii, prin punerea în plan principal a autorității profesorului;
- negocierea, prin stabilirea limitelor cu privire la libertatea elevilor;
- fraternizarea, concretizată printr-o alianță a profesorului cu întreaga clasă;
- strategia bazată pe rutină;
- terapia ocupațională, sarcinile școlare sunt considerate modalități eficiente de intervenție și de prevenire a abaterilor disciplinare;
- strategia de susținere morală este cea care pune accentul pe funcția educativă a discuției directe, prin care este asociată reușita școlară cu cea din planul social.

Orice educator, în modul său personal include atât valorile cât și instrumentele teoretice prin care asigură o anumită asociere funcțională a tuturor variabilelor ce sunt implicate în derularea procesului instructiv-educativ și, în același timp introduce modificările potrivite conform cu cerințele contextului în care se desfășoară procesul.

Conform lui Ausubel, termenul de stil de predare are atât de multe sensuri, încât nu poate fi definit în mod precis. Cu toate acestea, în viziunea sa stilul, s-ar putea împărți în două categorii:

- ❖ prin raportarea acelor deosebiri individuale la o anumită dimensiune considerată ca fiind etalon;
- ❖ prin realizarea unui inventar al trăsăturilor intercorelate ce individualizează comportamentul profesorului.

Din punctul meu de vedere, stilul educațional evidențiază specificul fiecărui profesor, reprezintă amprenta personală a acestuia în realizarea atribuțiilor conform statutului său și cu toate că stilul mai multor educatori este alcătuit aproximativ din aceleași elemente, modul în care acestea sunt corelate și ponderea lor sunt foarte mult diferite de la unul la altul. De aceea, în cadrul

procesului instructiv-educativ, posedarea unei cunoașteri reale cu privire la limitele și resursele, atât a celor individuale, cât și a celor ce vizează instituția școlară, este esențială, întrucât personalizarea rolurilor și socializarea personalității se găsesc într-o relație continuă de interdependență. Ca atare, aceste tipologii desemnează cadre de referință pentru formarea unei opinii și pentru stabilirea eficienței activității desfășurate de educator. Aderarea dascălului la una sau la alta dintre aceste tipologii este influențată de personalitatea, concepția și experiența educatorului, dar și de particularitățile psihice ale elevilor săi, cât și de contextul social în care activitatea se va desfășura.

În comunicarea didactică intervin factori multipli ce o pot determina sau doar influența într-o anumită măsură, factori ce pot fi repartizați în mai multe categorii, după cum urmează: trăsăturile definatorii ale profesorului, trăsăturile definatorii ale elevului sau ale clasei, trăsăturile definatorii ale canalului prin care se transmite informația și cele ale contextului în care se desfășoară procesul de comunicare. Este evident că întâlnim mai multe tipologii de educatori, care prin stilul unic și personalitatea lor individuală intervin, în mod diferit în comunicarea educațională.

Se pot fi deosebi trei tipologii de educatori, conform lui Marchand, astfel:

- *Educatorul tip A* - este un educator înțelegător, afectuos, prietenos, în opoziție cu cel egocentric, distant și mărginit;
- *Educatorul tip B* - este un educator responsabil, sistematic, eficient, cu spirit metodic – în opoziție cu cel neglijent și șovăielnic;
- *Educatorul tip C* - este un educator ce are imaginație, putere de stimulare, este entuziast și creativ în opoziție cu cel automatizat, inactiv și lipsit de vioiciune.

În ceea ce privește cadrul didactic, contează foarte mult stilul didactic al acestuia, strategiile de învățare pe care le folosește, formele de motivare folosite, competențele de exprimare clară, accesibilă, precisă și argumentată, modul în care se implică și tipurile de relații pedagogice.

Comunicarea didactică are un finalism accentuat fiind subordonată permanent obiectivului urmărit. Din necesitatea stringentă de înțelegere corectă a mesajului, comunicarea didactică se prezintă câteodată șters atât calitativ cât și cantitativ și de multe ori o ritualizare. Procesul de învățământ este astfel organizat încât să asigure dobândirea unei mentalități comunicative de către actorii implicați într-o asemenea relație, el se bazează pe schimbul, cel mai mult verbal, dintre interlocutori, pe transmiterea, respectiv dobândirea, de informații și formarea de capacități.

Comunicarea didactică este un transfer complex, prin mai multe canale ale informațiilor între două entități ; indivizi sau grupuri, ce-și asumă simultan sau succesiv roluri de emițători și receptori, semnificând conținuturi dezirabile în contextul procesului instructiv-educativ. În comunicarea educațională, trebuie să se aplice un principiu de specificitate al învățământului, adică al accesibilității, care presupune elaborarea unui repertoriu comun între cadru didactic și elev prin valorificarea resurselor intelectuale și non-intelectuale generale, specifice și individuale, ale colectivului școlar.

Se poate deci concluziona că mediul educațional este locul unei „întâlniri umane”, al unei interacțiuni psihosociale prin care personalitățile acționează unele asupra altora și se stimulează reciproc. O comunicare este autentică dacă fiecare personalitate implicată se angajează în întregime, se manifestă exprimându-și cu sinceritate - pentru că se simte aprobată - emoțiile, ideile, experiențele celorlalți, dorind să coopereze cu celălalt într-o căutare comună. Din acest punct de vedere, educația elevilor ar reprezenta un ansamblu complex de intervenții (cognitive sau afective), influențări, prin intermediul cărora s-ar putea produce o modificare în sfera personalității elevului.

Limbajul este principala formă de comunicare umană, dar indivizii pot comunica și altfel decât prin limbaj, adică prin gesturi, mimică, simboluri, reacții ș.a. Indivizii care posedă același cod lingvistic, adică cei care știu să vorbească aceeași limbă, mențin relații de comunicare mult mai active decât cu cei care utilizează un altfel de limbaj. Spre a-și exprima funcția de comunicare interactivă limbajul trebuie să fie corect însușit sub toate dimensiunile și în toate componentele sale. Abilitate utilă pentru a asigura socializarea și a cultiva relații pozitive și interacțiunile dintre oameni, comunicarea se învață în școală.

Școala constituie un mediu excelent pentru deprinderea comunicării, pentru învățarea rolurilor sociale și interacțiunea dintre acestea, întrucât limbajul este principalul mijloc de comunicare, o mare parte din timpul elevilor este alocat pentru învățarea corectă a componentelor acestuia, încă din ciclul de achiziții fundamentale, elevii își formează capacitățile de comunicare, învățând citirea, scrierea, vorbirea și ascultarea – adică toate elementele ce implică educarea comunicării prin limbaj, în ciclul de dezvoltare, elevii pot dobândi capacități de interlocutori, care să se bazeze pe elemente de decență, de respect reciproc, de a asculta ceea ce spune emițătorul, de a permite receptorului să devină, la rândul său, emițător, precum și să se comporte verbal în spiritul unei bune relații umane.

Bibliografie

1. Chiș, V., - Strategii de predare și învățare, Editura Științifică, București, 1992;
2. Ezechil, L., - Comunicarea educațională în context școlar, Editura Didactică și pedagogică, București, 2002;
3. Joița, E., - Management educațional; profesorul – manager: roluri și metodologie, Editura Polirom, Iași, 2000;
4. Tomșa, G. - Psihopedagogia preșcolară și școlară, Editura Polirom, București, 2005.

Interculturalitatea prin intermediul limbii și literaturii engleze

Prof. Blaj Cristina, Colegiul Național Pedagogic "Regina Maria" Deva, județul Hunedoara

Educația interculturală este parte integrantă a societății în care trăim și se încearcă, să devină o parte importantă a educației formale. Bineînțeles că nonformalul este mult mai ancorat în promovarea diversității și a comunicării reale cu celălalt, dar și educația formală poate să își diversifice metodele de prezentare și promovare ale interculturalității.

Interculturalul nu poate decât să fie parte a vieții noastre de zi cu zi, prin contactul cu elevi și studenți de alte naționalități, prin contactul cu oameni cu dizabilități, prin libertatea de manifestare a preferințelor sexuale, prin munca alături de oameni diferiți ca etnie, gen, cultura. Întreaga societate este a interculturalității.

Există o legătură firească între educația globală și educația interculturală, care privește modul în care interacționăm cu celelalte culturi, societăți sau grupuri chiar la noi în țară, comunitate sau oraș și nu numai. Toate societățile de azi se caracterizează printr-un grad crescând de multi-culturalism și de diversitate culturală, ceea ce face recunoașterea și respectarea drepturilor fiecărui grup.

Educația însă nu poate rezolva toate problemele societății. Ea poate contribui la înțelegerea realității pluriculturale și pregăti viitoarele generații să trăiască în această realitate.

Educația trebuie să îndeplinească patru funcții :

- ❖ funcția economică - să permită obținerea unei calificări profesionale;
- ❖ funcția socială - să vizeze democratizarea și emanciparea;
- ❖ funcție culturală - asigurată prin transmiterea valorilor;
- ❖ funcția pedagogică - să urmărească dezvoltarea personală a individului dar nu izolat ci în contextul relațiilor sale cu ambientul.

Ca educația să devină interculturală va trebui să realizeze un echilibru între aceste funcții, echilibru dificil de realizat ținând cont de contextul actual.

Educația interculturală reprezintă totalitatea activităților pedagogice privind relațiile între grupurile etnice. Acest caracter general implică faptul că ea vizează toate școlile dar și comunitățile în care se află aceste școli. Mai mult, educația interculturală privește toți copiii, toate cadrele didactice, toți părinții și toți partenerii de educație, atât din țări-le de primire cât și din cele de origine. Sistemele de învățământ existente în diferitele țări primitoare de migranți trebuie să facă legătura și să stabilească contacte între culturi în vederea interpelării valorizatoare a fiecăreia.

Educația interculturală tratează și problemele educaționale care apar în societățile eterogene sau multiculturală vizând grupele sociale și culturale marginalizate de societate. De multe ori, ea este consecința educativă a principiilor democratice care provoacă multiple diferențieri.

Educația interculturală consideră îmbinarea culturilor ca fiind mijlocul de a transforma nu numai aceste culturi dar și relațiile sociale și culturale impregnate de inegalități între state și în sânul fiecăruia. Dacă se vrea să se ajungă la atenuarea inegalităților culturale și a inegalităților între grupuri, va trebui să ne așteptăm la serioase repercursiuni asupra structurilor și practicilor actuale de educație. Educația interculturală se

constituie într-un pilon central pentru inițierea și dezvoltarea unor mutații sociale profunde, axate pe egalitate și dreptate socială.

Perspectiva interculturală de concepere a educației poate să conducă la atenuarea conflictelor și la eradicarea violenței în școală, prin formarea unor comportamente precum:

- ❖ aptitudinea de a comunica - a asculta și a vorbi;
- ❖ cooperarea și instaurarea încrederii în sânul unui grup, cum ar fi grupurile de tineri, de muncă, de joacă etc.;
- ❖ respectul de sine și al altora, toleranța față de opiniile diferite;
- ❖ luarea de decizii în chip democratic;
- ❖ acceptarea responsabilității altora și a propriului eu;
- ❖ soluționarea problemelor interpersonale;
- ❖ stăpânirea emoțiilor primare;
- ❖ aptitudinea de a evita altercațiile fizice etc.

Educația interculturală constituie o nouă realitate socială, extrem de complexă, reflectată și la nivelul teoriei pedagogice.

Putem identifica trei perspective de analiză a educației interculturale ca:

- ❖ dimensiune particulară a educației, concretizată la nivel de conținuturi pedagogice specifice;
- ❖ principiu de politică a educației, angajat la nivel de proiectare curriculară;
- ❖ trăsătură generală a educației, dezvoltată la nivel contextual. Spațiul său de acțiune este identificat, în cadrul educației internaționale „educației în perspectivă internațională” sau “pentru înțelegerea internațională”.

Obiectivul general al educației internaționale - „dezvoltarea sensului responsabilității sociale și al solidarității cu grupuri defavorizate” - este specificat prin mai multe conținuturi care includ educația: pentru drepturile omului, pentru democrație și civism, pentru pace și dezarmare, pentru toleranță, pentru dezvoltare; pentru mediu; intercultural.

Conținutul educației interculturale este determinat social la două niveluri de referință, care privesc anumite fenomene și tendințe ale lumii contemporane, abordate în sens restrâns și în sens larg. Pentru a realiza educație interculturală putem utiliza orice formă, de la lecțiile obișnuite, pe care fiecare cadru didactic le desfășoară până la activitățile realizate în afara perimetrului școlar și poate în afara spațiului național.

Trăim într-o eră civilizată în care socializăm foarte ușor și să avem acces la foarte multe informații fapt ce permite să le oferim elevilor noștri un spectru mai larg al culturii decât ne-ar permite în mod normal manualul de limbă engleză.

O bună metodă de a realiza interculturalitate este schimbul de experiențe între elevii români și cei din Marea Britanie, mai exact, acest fapt s-ar realiza prin inițierea unui program prin care o familie din România ar fi dispusă să-și trimită copilul în afara granițelor țării, la o altă familie unde are putea vedea care este mediul în care își desfășoară cei de acolo activitățile extracurriculare sau cum se desfășoară activitățile școlare într-o instituție străină, același lucru întâmplându-se și cu elevul din Marea Britanie. Acest proiect are putea dura o săptămână, timp în care elevii s-ar putea acomoda și ar putea descoperi o parte din valorile culturii în care au pătruns. La întorcerea acasă s-ar putea realiza o întâlnire cu toți elevii care au fost plecați pentru a le împărtăși colegilor din experiențele pe care le-au trăit și mai ales să le spună care sunt diferențele culturale pe care le-au sesizat în perioada în care au fost plecați.

Profesorul mai poate implementa diverse parteneriate între școlile din țară, dar și din țările în care limba oficială este limba engleză. Pentru realizarea legăturii dintre cele două școli poate fi utilizată corespondența școlară, prin schimburi de desene, de casete video și audio, scrisori prin care să-și împărtășească diferite gânduri sau idei, reviste care să le ofere informații culturale. Prin intermediul acestor parteneriate elevii și-ar putea face nenumărați prieteni fapt ce le-ar putea permite să relaționeze mai ușor sau să-și îmbunătățească limba engleză întrucât o utilizează mai frecvent iar faptul că ar avea prieteni de o altă naționalitate ar reprezenta o motivare.

Un alt mod de a realiza interculturalitate prin intermediul limbii engleze ar fi utilizarea de materiale didactice precum: reviste, ziare utilizate cu foarte mare interes în Marea Britanie sau America. Revistele i-ar putea deconecta pe elevi de la rutina zilnică de a răsfoi un manual pentru a afla diverse lucruri, de cele mai multe ori fictive, și utilizarea acestora pentru a afla lucruri noi, fapte care se petrec în alt spațiu decât cel în care își desfășoară activitatea zilnică.

În cadrul acestei discipline ar putea fi organizate și activități distractive care ar implica un anumit număr de elevi cu rol de a transmite anumite emoții. Piese de teatru constituie o modalitate interesantă de pune pe scenă unele dintre operele marelui scriitor englez William Shakespeare. Prin intermediul unor asemenea activități publicul format din elevi și nu numai ar face cunoscută o parte din literatura de elită a lumii iar elevii români ar putea face o comparație între modul în care își așterne gândurile pe hârtie un scriitor englez și abordarea pe care o au scriitorii români în operele literare.

Această metodă oferă o ocazie remarcabilă de a ilustra legăturile dintre operele literare din spațiul românesc și cele din spațiul englezesc.

În concluzie pentru a forma interculturalitate prin intermediul limbii engleze putem utiliza nenumărate procedee în ideea de ai motiva pe elevii zilelor noastre să-și însușească o limbă străină și, totodată, să cunoască cultura altor popoare.

Bibliografie:

1. Ciolan, Lucian, - Pași către școala interculturală - ghid de educație interculturală pentru cadrele didactice, Editura Corint, București, 2000;
2. Dasen Pierre; Perregaux Christiane, Micheline Rey, - Educatia interculturală. Experiențe - politici - strategii, Editura Polirom, Iasi, 1999;
3. <http://dialog.cntm.md/wp-content/uploads/2013/04/Repere-ale-Educatiei-Interculturale.pdf>;
4. www.constantincucos.ro/wp-content/uploads/2011/03/ed.inter_id_.doc.

Rolul activităților formale și nonformale în dezvoltarea personalității elevilor

Prof. Blaj Mihai-Alexandru, Liceul Teoretic Ion Constantin Brătianu, Hațeg, județul Hunedoara

Obiectivată în cele trei ipostaze – formală, nonformală și informală -, educația este chemată, poate mai mult ca niciodată, să formeze personalități ușor adaptabile la nou, creative și responsabile.

Educația formală este generalizată și se concentrează pe performanțe înscrise în programe care lasă puțin loc imprevizibilului, predispunând către rutină și monotonicitate.

Educația nonformală cuprinde totalitatea influențelor educative ce se derulează în afara clasei sau prin intermediul unor activități opționale sau facultative. Sunt incluse în această sferă și unele emisiuni ale radioului și televiziunii, gândite și difuzate special pentru elevi și realizate competent de către specialiști în domeniul educației.

Educația informală include totalitatea influențelor neintenționate, eterogene, difuze, care nu sunt selectate, organizate și prelucrate din punct de vedere pedagogic. Importante pentru educația informală sunt încercările și trăirile existențiale care, cumulate și selectate, pot încuraja raporturi noi față de realitatea înconjurătoare.

Fiecare dintre cele trei forme de educație are obiective, conținuturi și o metodologie proprie. Acțiunile lor se desfășoară simultan în cadrul aceleiași realități, mediul social. Este evident că, în viitor, ponderea educației nonformale și a celei informale va crește, însă nu până la anularea activității școlare; școala va rămâne instituția centrală de educație.

Integrarea în sistem a formelor educației este una dintre preocupările actuale de articulare a lor. Educația nu se mai poate reduce la instruirea de tip școlar (formal) și instituțiile de învățământ ar pierde dacă s-ar izola de contextul cultural-educativ sau dacă nu s-ar angaja în lupta pentru impunerea valorilor purtătoare de viitor și pentru contracararea unor influențe sau orientări dăunătoare.

În ceea ce privește modalitățile de integrare, literatura pedagogică propune unele soluții: lecții tematice generale, lecții de deschidere spre informația obținută în cadrul nonformal și informal, lecții în echipe de profesori de diferite specialități, lecții de educație pe teme extrașcolare actuale, ore de sinteze periodice pe

teme din problematica lumii actuale, completarea învățării în clasă cu cea independentă, activități în cercuri de elevi și în grupuri mici, activități ca răspuns la interese manifestate, introducerea de discipline opționale actuale în planul de învățământ, deschiderea manualelor către informații suplimentare, includerea în evaluare și a raportării critice la influențele extrașcolare, abordarea interdisciplinară, atragerea comunității în parteneriatul educațional, etc. .

Încercările de articulare sau de integrare a diferitelor tipuri de activități sau de experiențe se fac atât din interiorul sistemelor educative, cât și din exteriorul acestora.

În perspectivă sistemică, toate cele trei forme ale educației au câte ceva specific de îndeplinit:

- educația formală oferă: introducerea elevului în munca intelectuală organizată, posibilitatea de a formaliza cunoștințele, recunoașterea achizițiilor individuale, concretizarea acestora în acțiuni sociale;
- educația nonformală răspunde adecvat la necesitățile concrete de acțiune, ajută abstractizarea prin extragerea cunoștințelor din practică, facilitează contactul cu cunoștințe potrivit nevoilor educaților, echilibrează funcția de predare;
- educația informală furnizează o sensibilizare la contactul cu mediul ambiant, declanșarea unui interes de cunoaștere, elaborarea unei cercetări personale fără prescripții, elaborarea unui proiect personal, gestionarea autoinstruirii.

Caracteristici ale învățării informale sunt:

- este un proces natural care se întâmplă pe tot parcursul vieții;
- nu este planificat și nu urmează o programă de formare;
- oferă control și flexibilitate în alegerea intereselor;
- informațiile sunt asimilate fără un efort conștient
- integrarea celor trei modalități este cerută de: nevoia de a răspunde la situații complexe, conștientizarea unor situații noi sau a unor nevoi individuale și colective, ameliorarea formării educatorilor, facilitarea autonomizării educaților, coordonarea diferitelor subteme care au în vedere educația.

Cele trei forme se sprijină, se condiționează în eficientizarea educației, dar educația formală ocupă totuși un loc privilegiat pentru că pune bazele dezvoltării organizate a personalității; celelalte forme au acțiune mai evidentă când educatul trece către autoeducație, autoformare, autoinstruire.

Cele trei forme de educație trebuie privite mai degrabă ca moduri de învățare, din perspectiva educației permanente. De aceea cadrul formal trebuie să furnizeze ocazii pentru valorificarea informațiilor achiziționate în afara lui, chiar integrând o parte din conținuturi. Cealaltă parte a educației nonformale, informale, trebuie să răspundă diversității de nevoi, interese, aspirații ale indivizilor, să conducă la formarea unei viziuni despre lume, să asigure coerența actului educațional.

Unul dintre marile avantaje educație nonformale, este faptul că se centrează pe copil pentru a-i descoperi și dezvolta abilitățile, pentru a completa cu altele noi, într-un continuu proces de învățare. Faptul că se bazează pe metode interactive, creative și antrenante de învățare, o deosebește din start de educația formală, copilul fiind în centrul atenției, asimilând informațiile din domeniul său de interes și fiindu-i valorizat potențialul. De fapt, ce este educația? Un cumul de metode aplicate în scopul formării și dezvoltării abilităților fizice, intelectuale și morale ale unei persoane, indiferent de mediul și contextul social din care face parte. Educația are loc continuu, atât prin intermediul școlii, cât și în afara acesteia, cu scopul formării unui individ.

Ce oferă special educația nonformală este un cadru în care copilul poate explora și descoperi noi lucruri despre el, despre lumea înconjurătoare, poate să experimenteze, dezvoltându-și abilități noi și construindu-și un „sine” cu valori care îl vor sprijini în evoluția personală și profesională.”

Influențele informale semnificative sunt cele din massmedia, din familie (exemplul părinților, atitudinile manifestate de ei), influențele grupurilor de prieteni, colegi, dar, nu în ultimul rând, diferite instituții culturale (muzee, teatre, biblioteci etc), religioase, politice ș.a.

Un exemplu de educație informală este atunci când copiii învață să vorbească. Ei reușesc acest lucru prin ascultare și imitare. Părinții corectează spontan greșelile de pronunție ale acestora, de multe ori silabisind fără intenție și încurajând vorbirea corectă. La fel se întâmplă când părintele sau educatorul analizează împreună cu copiii experiențele zilnice petrecute în viața acestuia.

Acest tip de educație se bazează pe experiențele pe care fiecare persoană le trăiește în contextul său - familie, cerc de prieteni, comunitate și care influențează dezvoltarea. Nu este o educație planificată, ci mai degrabă o serie de lecții valoroase care pot avea loc oriunde - în casă, în parc, în excursia la munte, în timp ce asculți un podcast sau te uiți la un video.

Educația nonformală reprezintă un proces educațional mai puțin formalizat, este o activitate educațională organizată, care operează în afara structurilor și rutinelor sistemului educațional formal. Ea valorifică activitatea educativă organizată în afara sistemului de învățământ, dar în interiorul acestuia, sub îndrumarea cadrelor didactice specializate în proiectarea unor acțiuni educaționale, ce asigură realizarea unei corelații între educator și educat, la niveluri de flexibilitate complementare în raport cu resursele pedagogice formale. Activitățile nonformale vin direct sau indirect în sprijinul instruirii și educării elevilor, contribuind la formarea și auto-formarea continuă.

În instituția școlară, facilitatorul activităților de tip nonformal este profesorul. Acestuia îi revine sarcina de a motiva și inspira atât elevii, cât și comunitatea locală într-un parteneriat eficient. Cadrului didactic, ca manager al activităților nonformale îi revine responsabilitatea de a crea și implementa un plan strategic care să identifice prioritățile și obiectivele adecvate pentru îmbunătățirea învățării elevilor.

Acesta asigură managementul, finanțarea, organizarea și administrarea cadrului nonformal în instituția școlară, monitorizează, evaluează și revizuieste efectele activităților nonformale și ia măsuri necesare pentru îmbunătățirea acestora.

Bibliografie

1. Cerkez M, Costea, O(coord.), Sarivan, L., - Educația nonformală și informală: realități și perspective în școala românească , Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009;
2. Cucoș C., - Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2006;
3. Ionescu M., Radu I., - Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca, 1995;
4. Joița Elena, V. Ilie, M. Vlad, E. Frăsineanu, Pedagogie și elemente de psihologie școlară, Editura Arves, 2003.

Specificul învățării la elevul din clasa pregătitoare și clasa I

Prof. înv. primar Bolog Rodica, Școala Gimnazială "I. D. Sîrbu", Petrila, județul Hunedoara

Învățarea pune în mișcare traseele interne ale dezvoltării, o împinge spre noi stadii, produce modificări și ajunge să crească vârsta mentală cât și posibilitatea de a face noi achiziții în ordinea însușirii noțiunilor și cunoștințelor ce se predau.

Obiectele și situațiile reale sunt înlocuite în mare măsură prin semne, reprezentări grafice, simboluri care, în cazul disciplinelor fundamentale (CLE și MEM), ajung materie nemijlocită a percepțiilor și instrument al demersurilor lui cognitive. Ieșit din activitatea practic-acțională a jocului și al poveștilor elevul are în față construcții formale, abstracte, deseori aride, sub forma informațiilor ce se transmit, zilnic, prin lecții. Acestea trebuie știute, reproduse, și apoi demonstrate de elev în fața învățătorului, institutorului sau profesorului. Acesta trebuie să aprecieze performanța școlară a elevului.

Literele, cuvintele, propozițiile, cifrele și semnele matematice sunt un univers de convenții care trebuie studiate și însușite, deci plasate în planul atenției și conștiinței elevului. Noua programa școlară are în vedere accesul gradat al școlarului de clasa pregătitoare la acestea.

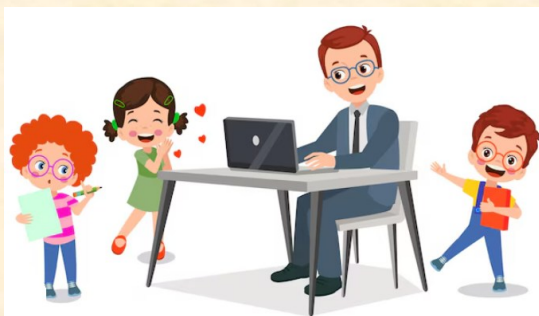
Modelul obișnuit de transmitere a cunoștințelor de matematică și științe (MEM) separă în timp și în spațiu exercițiul practic de cunoștința teoretică generalizatoare (regula de principiu de rezolvare) care sunt învățate ca evenimente asociate, autonome, succesive. Învățarea matematicii se mai face în regimuri disparate. Elevul nu mai este nevoit să memoreze structurile verbale, purtătoare ale regulilor probării adunării și scăderii, ca evenimente diferite, și tinde să devină o învățare intelectualist-reproductivă. Acțiunea practică, înțeleasă și explorată cognitiv și structurile verbo-cognitive, reproduse acțional, conduc la învățarea trainică.

Standardele la care ajunge școlarul din clasa pregătitoare depind foarte mult de model. El are o capacitate foarte mică de a-și autodirija disponibilitățile și procesele psihice. Este important să-l ajutăm să înțeleagă că rezultatele clasei pregătitoare sunt începutul unui proces ce poate fi dirijat și optimizat în viitor.

Premisele psihologice interne pentru învățatură, oricât de bine conturate, nu se transformă de la sine în capacități școlare și în performanțe reușite decât dacă procesul de predare este conceput, proiectat și practicat încât să permită:

- ♣ utilizarea maximă a disponibilităților, creșterea lor continuă, motivarea intrinsecă a elevilor pentru învățatură;
- ♣ crearea de noi competențe, adaptate specificului cognitiv și relațional al solicitărilor din școală;
- ♣ crearea de priceperi micului școlar, de a-și asuma sarcinile de învățare și de a alege mijloacele adecvate de îndeplinire a lor, care îl vor conduce treptat la cea mai importantă achiziție: a învăța să învețe pentru a învăța să devină autonom/independent în învățare, în viață, într-o viitoare profesie.

Clasa I deschide un nou câmp de situații de învățare. L.S. Vîgotski spunea că în clasa I se produce migrarea unor funcții, capacități din sfera probabilității în cea a realității.

Pe măsură ce instruirea și învățarea se mișcă de la praguri inferioare la praguri superioare, crește dificultatea de a rezolva noile sarcini și astfel îi crește și nivelul vârstei mentale. Complexității crescânde a solicitărilor îi corespunde o modificare a nivelului, structurii și naturii indicilor de apreciere a maturizării intelectuale a școlarului mic.

Manualele interactive îi ajută pe elevi să intre în contact, prin dimensiunea aplicativă, cu multitudinea și varietatea tipurilor de exerciții, și implicit, de sarcini mai lungi și mai complex calificativ. Este o învățare la nivel de imagine, prin demonstrație și prin exerciții și antrenament, în care explicațiile, indicațiile verbale lipsesc sau sunt foarte puține.

Se reduce simțitor intuitivul, îl simplifică și încercând să introducă în circuit noi tipuri de raporturi pentru regruparea, sintetizarea, fixarea și facilitarea stocării informației în blocul mnezic al intelectului elevului.

Ordinea prezentării cunoștințelor, continuitatea expedierilor către canalele de recepție și către intelectul elevului, alternanța cunoscutului cu necunoscutul, a exercițiului cu recapitularea și consolidarea pașilor deja făcuți cu înaintarea efectivă în material, momentul introducerii noului, mărimea intervalului dintre două secvențe de informație diferite, calitatea (precizia, claritatea, nonambiguitatea textului) sarcinii sunt tot atâtea caracteristici de formă și structură care au darul de a-l sensibiliza într-un mod special pe elev (îl fac atent nu numai la acel ceva ce trebuie învățat ci și la modul cum este organizat). În contact cu un text elevii descoperă: conținutul, logica organizării, logica ordonării și comunicării.

Școlarul de clasa I trebuie să înceapă să le convertească într-o schemă a propriilor acte de învățare. Se structurează gândirea infantilă în numeroase puncte și-i modifică aspectul, lărgind sitemul structurilor cognitive. Cunoștințele și priceperile deja însușite se adâncesc, devin mai sistematice, mai generale, se consolidează structurile noționale și schemele logice formate, creându-se premisa dobândirii de noi abilități, priceperi și capacități. Se produce și o generalizare crescândă a activității de gândire: elevul extinde independent sfera cazurilor particulare ce se subsumează regulilor însușite, desprinde și conștientizează însuși principiul regulii ce normează acțiunea de a face abstractizări și generalizări.

Învățarea pune în mișcare traseele interne ale dezvoltării, o împinge spre noi stadii, produce modificări și ajunge să crească vârsta mentală cât și posibilitatea de a face noi achiziții în ordinea însușirii noțiunilor și cunoștințelor ce se predau.

Capacitatea elevului din clasa I de a intui el însuși, dincolo de țesătura textului, codificând relațiile dintre mărimile ce compun diversele probleme, tipul de abordare operațională adecvat problemei, ordinea intrării în funcțiune a operațiilor și alternanța lor specifică poate fi socotită un indicator al eficienței contribuției instruirii, prin învățare, la dezvoltare.

Bibliografie:

1. Paul Popescu-Neveanu, Mielu Zlate, Tinca Crețu. Psihologie școlară, Universitatea București, 1987;
2. Ursula Șchiopu, Verza Emil. Psihologia vârstelor, București, E.D.P., 1981;
3. Psihologia generală a copilului, E.D.P., București, 1987;
4. Pantelimon Golu. Psihologia învățării și a dezvoltării, Ed.Humanitas, București, 2001.

Modele educaționale promovate de pedagogia interactivă

Prof. Bufnea Mariana-Daniela, Școala Gimnazială Nr. 2 Hunedoara

Lucrarea analizează aspecte semnificative, specifice predării și învățării interactive, din perspectiva optimizării performanței școlare. Demersul științific întreprins în acest sens se înscrie în tendințele de dezvoltare ale didacticii din ultimele decenii. Interesul cercetătorilor manifestat de-a lungul timpului, privind strategiile activizante, participative, a fost determinant în conturarea unui tablou complex al abordării conceptuale privind instruirea interactivă.

În acest context, am delimitat două metode fundamentale, „problematizarea” și „învățarea prin descoperire”, considerate ca fiind semnificative pentru o abordare interactivă a procesului de predare- învățare.

Abordarea modelelor educaționale promovate de pedagogia interactivă s-a făcut din două perspective, și anume din perspectiva reconsiderării statutului elementelor triunghiului pedagogic. Elevul este privit prin prisma potențialului său și a capacității de a învăța, de a fi activ și de a deveni autonom. Cunoștințele sunt considerate pretext pentru construirea și dezvoltarea de noi achiziții de către elevii înșiși. Profesorul are rolul de a organiza situații de învățare, concepute ca pretexte pentru instaurarea de interacțiuni și de relații dinamice între elev și conținutul învățării. O altă perspectivă e cea a oportunității de analiză și reformare a naturii și conținutului experiențelor de învățare, a relațiilor profesor- elev, profesor-profesor, elev-elev, precum și a conexiunilor necesare între școală, educație și experiențele reale de viață.

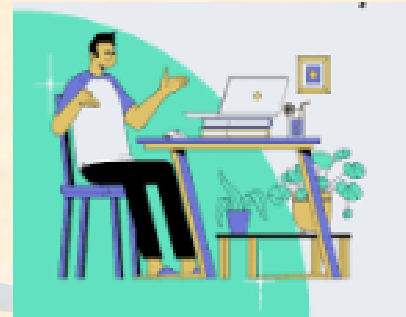
Strategia didactică este modalitatea eficientă prin care profesorul îi ajută pe elevi să accedă la cunoaștere și să-și dezvolte capacitățile intelectuale, priceperile, deprinderile, aptitudinile, sentimentele și emoțiile. Ea se constituie dintr-un ansamblu complex și circular de metode, tehnici, mijloace de învățământ și forme de organizare a activității, complementare, pe baza cărora profesorul elaborează un plan de lucru cu elevii, în vederea realizării cu eficiență a învățării.

Strategiile didactice interactive au în vedere provocarea și susținerea învățării active în cadrul căreia, cel ce învață acționează asupra informației pentru a o transforma într-una nouă, personală, proprie. Se bazează pe sprijinul reciproc în căutare- cercetare și învățare, stimulează participările individuale, antrenând subiecții cu toată personalitatea lor (abilități cognitive, afective, volitive, sociale). Solicită efort de adaptare la normele de grup, toleranță față de opiniile, părerile colegilor, dezvoltând capacitățile autoevaluative. Sunt strategii de interacțiune activă între participanții la activitate (elev- elev, elev- profesor).

Metodele active în educație sunt metode moderne, participative, punând accent pe colaborarea elevilor, fiind deci centrate pe elev, nu pe profesor și vizează dezvoltarea personală a elevului care, construind și

descoperind cunoștințele, se construiește și se descoperă pe sine; acest dublu traseu orientat face posibilă inițierea, dar și inițiativa elevilor. Varianta dimensionată social a metodelor active este metoda învățării prin colaborare, prin munca în grupe clasa este transformată dintr-un grup amorf într-o colectivitate dinamică și coerentă.

În acest context se disting două metode fundamentale: problematizarea și învățare prin descoperire. Acestea sunt considerate și de literatura de specialitate ca fiind semnificative pentru o abordare interactivă a procesului de predare- învățare. Din perspectiva valorizării potențialului interactiv al celor două metode, sunt abordate și alte metode, tehnici și procedee didactice. Aceste metode acordă un spațiu larg inițiativei elevilor, fiind demersuri didactice interactive, nu pasive.

Elevii vor corela ansamblul de cunoștințe teoretice cu capacitățile de a utiliza cunoștințele, exersându-și astfel competența umană fundamentală, și anume, competența de comunicare. Metodele active reclamă un număr mare de ore de pregătire din partea profesorului, eforturi de proiectare, eforturi de timp etc. În categoria metodelor activ-participative sunt incluse toate acele metode care provoacă o stare de învățare activă, o învățare care se bazează pe activitatea proprie. Sunt metodele care duc la formele active ale învățării, adică învățarea explorativă, învățare prin rezolvare de probleme, învățarea creativă; sunt metode care antrenează elevii în efectuarea unor activități de studiu independent, de muncă cu cartea, învățare prin cercetare, realizare de lucruri practice, exerciții de creație. În continuare voi prezenta câteva dintre metodele ce pot fi folosite în cadrul orelor.

❖ **Metoda termenii**- cheie inițială este o tehnică menită să stimuleze elevii să-și reactualizeze unele dintre cunoștințele anterioare care au o anumită legătură cu tema/subiectul lecției. Prin aceasta elevilor li se trezește interesul și sunt motivați pentru activitate, determinându-i să-și stabilească scopuri pentru investigația pe care urmează să o realizeze.

❖ **Metoda brainstorming sau asaltul de idei** este un mod simplu și eficient de a genera idei noi, fiind cea mai răspândită tehnică de stimulare a creativității în condițiile activității în grup.

❖ **Metoda ciorchinelui** este o tehnică de predare- învățare care-i încurajează pe elevi să gândească liber și deschis.

❖ **Metoda mozaic** este o metodă prin care se promovează învățarea prin colaborare și cooperare între elevi, ea presupune ca elevii să se ajute unii pe alții să învețe. Poate fi utilizată atunci când elevii citesc un text, ascultă o prezentare sau realizează un studiu de grup, în orice domeniu din curriculum și cu orice grupă de vârstă

❖ **Metoda Știu/Vreau să știu/Am învățat** este o tehnică utilizată cu precădere în faza de evocare, dar și în cea de realizare a sensului, fiind o modalitate de conștientizare de către elevi a ceea ce știu sau cred că știu referitor la un subiect, o problemă și, totodată, a ceea ce nu știu și ar dori să știe/să învețe. Prin metode și tehnici adecvate, elevii învață noile cunoștințe, iar, în faza de realizare a sensului, ei inventariază noile idei asimilate pe care le notează în rubrica Am Învățat.

❖ Metoda cubului este o tehnică de eficientizare a învățării prin care se evidențiază activitățile și operațiile de gândire care sunt implicate în învățarea unui conținut. Este o strategie de predare utilizată pentru Studiarea unei teme din perspective diferite, prin care se realizează implicarea elevilor în înțelegerea unui conținut informațional.

Folosirea metodelor active atât în predare, cât și în evaluare, pe lângă avantajele menționate mai sus, implică și alte elemente cum ar fi o mai bună organizare a timpului în cadrul orelor, o reșezare a mobilierului în cadrul sălii de clasă precum și implicarea elevilor, indiferent de nivelul de pregătire. Prin intermediul metodelor activ- participative, profesorul trebuie să fie capabil să creeze situații în care elevii să fie obligați să utilizeze o gamă vastă de procese și operații mintale, astfel încât aceștia să aibă posibilitatea de a folosi materialul predat pentru rezolvarea sarcinilor date.

Metodele moderne sunt determinate de progresele înregistrate în știință, unele dintre acestea apropiindu-se de metodele de cercetare științifică, punându-l pe elev în situația de a dobândi printr-un efort propriu experiențe de învățare, altele dezvoltându-i anumite abilități, cum ar fi instruirea asistată de calculator.

Metodele de învățare centrate pe elev fac lecțiile interesante, sprijină elevii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală. Ele pot avea un impact puternic asupra elevilor datorită caracterului ludic și oferă alternative de învățare atractive.

Deci, utilizarea metodelor moderne în activitatea didactică are ca rezultat creșterea motivației pentru învățare și sunt foarte potrivite în cadrul unui proiect tematic pentru reactualizarea și sintetizarea cunoștințelor copiilor despre un subiect și o ordonare a informațiilor, permit completarea cunoștințelor cu altele noi despre o anumită temă; stimulează învățarea în perechi; educă toleranța și înțelegerea față de opinia celuilalt.

Bibliografie:

1. Breben S., Gongea E., Metode interactive de grup, Editura Arves, Craiova, 2002;
2. Cerghit Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2004;
3. Cristea Sorin, Curriculum Pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.

Cum comunicăm cu elevii pentru a obține o activitate școlară cât mai bună

Prof. Cioară Dana-Luiza, Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara

Schimbarea concepției comunicative promovată în școală pune în mod acut problema educării cu și mai multă sârguință a capacității comunicative deopotrivă la profesor și la elevi, concomitent cu îmbunătățirea comunicării de ansamblu din cadrul instituției școlare. Comunicarea are semnificația unei valori umane și sociale, motiv pentru care educarea comunicării constituie un scop în sine, un obiectiv major al învățământului.

Cerințele de comunicare ale școlii sunt într-o continuă creștere, motiv pentru care ea își multiplică formele de comunicare și își sporește exigențele față de actul comunicării. O astfel de evoluție obligă cadrul didactic să devină un bun profesionist al comunicării didactice, atât în planul stăpânirii tehnicii comunicării, cât și în cel al rezonanței receptorului, în cel al influențării formării personalității acestuia sub multiple aspecte, competență comunicativă căpătând, în felul acesta, o valoare integrativă a aptitudinii sale pedagogice.

Comunicarea este principalul instrument pe care îl folosim pentru a ne înțelege unii cu alții. Încă din primele zile de viață părinții caută metode de a comunica cu copiii, la început prin sunete, prin gesturi și apoi prin cuvinte. La grădiniță, la școală, tot ceea ce facem cu elevii noștri se bazează pe comunicare. Această abilitate nu este una înnăscută, ea poate fi dobândită de oricine își dorește să o facă.

Pentru un profesor comunicarea este esențială, el trebuie să posede acele instrumente de comunicare ce ar putea să-l facă înțeles, dar și arta conversației pentru a putea atrage elevii, pentru a le putea capta atenția, pentru a-i impresiona și a-i motiva să învețe. Fiecare dintre noi știe că noțiunea de comunicare umană are o multitudine de forme pe care le folosim în funcție de vârsta copiilor pe care-i educăm. Prin diferitele forme de comunicare se urmărește atragerea elevilor spre disciplinele pe care le predau. Comunicarea umană cunoaște o multitudine de forme, diferențiate în funcție de mai multe criterii.

Cele pe care le folosesc se împart astfel:

- ❖ În funcție de partenerii implicați, comunicarea poate fi:
 - ✓ interpersonală- În această situație emițătorul și receptorul sunt două persoane diferite. Este comunicarea care operează cu mesaje transmise verbal, nonverbal și paraverbal.
 - ✓ în grup mic, esențială pentru îndeplinirea unor obiective cum ar fi: creșterea consensului, uniformitatea informațiilor, necesitatea ca subiecții să-și modifice poziția în interiorul grupului, ceea ce le-ar permite să experimenteze situații noi și să-și exprime sentimentele.
- ❖ În funcție de statutul interlocutorilor, comunicarea poate fi:
 - ✓ verticală, când interlocutorii au un statut inegal (de exemplu, comunicarea profesor – elev);
 - ✓ orizontală, în situațiile în care partenerii comunicării au același statut (elev - elev, profesor -profesor).
- ❖ După codul utilizat, se poate vorbi de comunicare: verbală, paraverbală, nonverbală, mixtă, fiind o combinare de mesaje transmise verbal, paraverbal și nonverbal
- ❖ În funcție de finalitatea actului comunicării, vorbim de comunicare:
 - ✓ accidentală, apare în situațiile în care emițătorul se abate de la scopul inițial al comunicării, deturnându-l;
 - ✓ subiectivă, apare din dorința, manifestată inconștient, de descărcare nervoasă, de reechilibrare psihică;
- ❖ În funcție de capacitatea autoreglării, comunicarea poate fi:
 - ✓ bidirecțională, cu feed-back concomitent, emițătorul și receptorul aflându-se în interacțiune directă.
- ❖ După natura conținutului, comunicarea îmbracă următoarele forme:
 - ✓ referențială (vizează transmiterea unui adevăr științific ce face obiectul expres al comunicării (de exemplu, comunicarea didactică);
 - ✓ operațional - metodologică (urmărește înțelegerea adevărului și prezintă modul în care trebuie

acționat din punct de vedere cognitiv, practic pentru a descifra adevărul transmis);

✓ atitudinală (comunicarea care pune în valoare mesajul, situația comunicării și partenerii implicați).

Dintre greșelile de comunicare care pot să apară amintim:

❖ Tendința de a judeca, de a fi de acord sau nu cu interlocutorul. Există persoane care sunt convinse că elevii vor adopta un comportament adecvat numai dacă vor fi criticați sau etichetați;

❖ Oferirea soluțiilor, prin sfaturi sau întrebări adresate într-o manieră agresivă, autoritară și cu o tentă evaluativă;

❖ Recursul la ordine care duc la scăderea stimei de sine a elevilor;

❖ Amenințarea prin care se transmite mesajul clar că persoana cu care se comunica va suporta consecințele unui eventual comportament neadecvat;

❖ Moralizarea, prin formulări de tipul: „ar fi cea mai mare greșală dacă...” etc.;

❖ Evitarea abordării unor probleme: „mai bine hai să vorbim despre...”; Impunerea propriilor argumente. Specific materiei pe care o predau este faptul că folosesc ca mijloc de comunicare la clasele mari Internetul pentru verificarea anumitor teme sau lucrări pe care le primesc de la elevi pe e-mail, comunicarea folosind grupul clasei, comunicarea și dezvoltarea anumitor deprinderi folosind calculatorul mai ales pentru dezvoltarea creativității la clasele mici prin realizarea de desene în aplicația Paint sau de prezentări Power Point, formarea deprinderilor de căutare a informațiilor folosind Internetul, dezvoltarea creativității copiilor lucrând la anumite proiecte și ceea ce este foarte important lucrul în echipă.

Consider că a fi dascăl este în primul rând capacitatea de a înțelege fiecare elev, capacitatea de a lucra diferențiat cu fiecare clasă folosind metode specifice vârstei elevilor și acest lucru se face numai printr-o

comunicare cât mai bună. Îmbunătățirea relațiilor dintre profesori-elevi, respectiv a relațiilor elev-elev o mare importanță o are comunicarea care are loc în timpul activităților extrașcolare pe care ar trebui să le organizăm cât mai des, prin care elevii se integrează mult mai ușor în colectivele claselor, se realizează închegarea colectivului clasei.

Arta de a capta și menține atenția elevilor ține foarte mult de cadrul didactic, de procedeele folosite de către acesta în procesul de predare. Pentru realizarea unei comunicări constructive, cadrele didactice trebuie să inventeze în permanență, noi metode cu care să reușească să capteze atenția elevilor și menținerea ei la lecții. Elementul esențial al unei relații de calitate cadru didactic și elev îl reprezintă modul în care se realizează comunicarea între cei doi.

În instituțiile de învățământ procesului de educație, comunicarea îmbracă majoritatea formelor: verbală, nonverbală, paraverbală, scrisă și vizuală, subiectivă, instrumentală, dar în special forma combinată. Comunicarea didactică reprezintă un tip de comunicare profesională a profesorului

cu elevii în procesul de educație. O bună comunicare didactică între profesor-elev, duce la stimularea captării atenției la elevi, la o îmbunătățire a rezultatelor școlare, la creșterea încrederii în forțele proprii, la creșterea imaginației creative a elevului, la dezvoltarea limbajului, la crearea unui viitor adult, mult mai responsabil, care să se adapteze ușor la o realitate în continuă transformare. Iar o comunicare didactică superficială, defectuoasă, rigidă conduce la dispariția interesului elevului pentru activitățile educative, la scăderea randamentului școlar și a performanțelor școlare.

În societatea actuală, formarea unor cadre didactice competente trebuie să cuprindă o pregătire complexă, pluridisciplinară. Astfel, profesorul va ști să dezvolte diverse tehnici de comunicare în timpul actului didactic, deoarece calitatea relației profesor-elev/i este principalul factor care generează calitatea comunicării. Putem afirma faptul că doar cu o comunicare eficientă, constructivă între profesor și elev/i se poate obține rezultate bune și foarte bune. Așadar, pentru un învățământ de calitate, este nevoie de multă muncă, dăruire, răbdare, empatie și profesionalism.

Bibliografie:

1. Abric, J.,- CI., - Psihologia comunicării: teorii și metode, Editura Polirom, Iași, 2002;
2. Graur, E.,- Tehnici de comunicare, Editura Mediamira, Cluj-Napoca, 2001;
3. Nicu, A., Conțiu, E., - Instrumente pentru învățarea prin cooperare, Editura Aramis, București, 2010.

Creativitatea, un demers necesar în activitatea cu preșcolarii

Prof. Gecu Andreea-Oana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Educația este unul dintre fenomenele care au apărut odată cu societatea umană. Tot ce ține de umanitate: limbaj, rațiune, sentimente, artă, se realizează prin educație. Astfel, educația trebuie să răspundă cât mai bine cerințelor contextului actual în care, a te adapta la nou este un imperativ. Preșcolăritatea este apreciată ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane. Pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și cele mai semnificative achiziții cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării noastre. De aceea nu putem face abstracție de una din acele dimensiuni esențiale pentru întreaga dezvoltare și afirmare a personalității-creativitatea.

În contextul actual educațional, stimularea creativității este un demers socioeducațional complex, ce cuprinde simultan fenomenele de activizare, antrenare, cultivare și dezvoltare prin actualizarea virtuților creative, pentru accesarea lor de la posibil la real, prin afirmarea efectivă.

A fi sau a nu fi un profesor creativ în procesul didactic, ține de: ereditate, mediu, capacități intelectuale, aptitudini, caracter, motivație, efort de pregătire și investigare. Astăzi în sistemul de învățământ au apărut multe metode moderne, atractive, care-i stimulează pe copii și le dezvoltă capacitățile intelectuale. Acest lucru îi face și pe profesori să fie mai creativi, să le ofere posibilitatea de a jongla cu toate instrumentele pe care le au la dispoziție.

Educatorea trebuie să fie și ea în aceste tendințe, deoarece copilul preșcolar își pierde foarte repede interesul și atenția, dacă ceea ce i se spune nu este pe înțelesul lui sau nu rezonază cu personalitatea și preferințele sale. Educatorea trebuie să stimuleze potențialul creator al copilului, prin activitățile desfășurate în cadrul programului din grădiniță, să ofere copilului învățare autoinițiată, o atmosferă neautoritară, să stimuleze curiozitatea copilului spre a descoperi noul, încurajându-i procesele gândirii creative. Aceasta înseamnă că, îl îndeamnă pe copil să caute noi legături între cunoștințe, să reușească să asocieze într-un mod cât mai util informația înmagazinată cu scopul găsirii de soluții inovative la problemele propuse.

Educatorea creativă știe să formuleze problemele în așa fel încât soluțiile să fie intuitive, întrebările ce definitivează înmagazinarea informației venind natural preșcolarului, acesta învățând în mod activ. După cum știm, fiecare act creativ începe cu întrebări, dar acestea trebuie să fie deschise, să aibă sens, să nu reclame o expunere a faptelor.

Orice dascăl care are o stimă de sine ridicată și o ambiție constructivă nu se mulțumește cu niștea civității clasice, ci încearcă să abordeze altele noi, raportându-se mereu la nivelul grupei sale. Și la grădiniță se pot utiliza metode moderne de predare, spre exemplu: metoda piramidei, metoda ciorchinului, metoda cubului, metoda exploziei stelare, metoda mozaicului, metoda dramatizării, branistormingul, etc. De buna proiectare a activităților bazate pe aceste metode depinde ingeniozitatea și creativitatea cadrului didactic. Instaurarea unui climat favorabil este o altă condiție principală, o conlucrare fructuoasă între copil și educatoare, un climat caracterizat printr-o tonalitate afectivă, pozitivă, de exigentă și înțelegere. La fel de importantă este stimularea efortului personal al copilului și stimularea lui în aducerea unei contribuții proprii, de a fi original, inventiv, creator.

Relația educatoare-copil este un factor esențial în stimularea spiritului creativ. Educatorea trebuie să aibă o atitudine pozitivă față de creativitatea copilului. O educatoare creativă determină avântul originalității copilului, fără eforturi speciale. Secretul constă în transferul setului de valori propice creativității de la educatoare la copil, urmat de automodelarea copilului în funcție de atitudinile și convingerile devenite proprii copilului. Copiii, încă din primii ani de viață în familie, vin în contact cu diverse forme de muncă. Părinții trebuie convingși că tutelarea excesivă împiedică dezvoltarea intelectului, manifestarea independentă a gândirii și fanteziei lui, factori esențiali în dobândirea viitoare a unei autentice competențe profesionale. În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate și adaptate.

În zilele noastre, o prioritate a învățământului o constituie și informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate și adaptate în perspectiva predării unor teme specifice învățământului preșcolar.

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Ține de priceperea și creativitatea educatoarei să folosească aparatura modernă, softurile educaționale, în activitățile din grădiniță și chiar să-i inițieze pe copii în folosirea lor. Inovația didactică a adus în atenția noastră a cadrelor didactice, termeni și atitudini noi necesare în procesul instructiv-educativ.

Integrarea și interdisciplinaritatea sunt două dintre ele. Integrarea este o manieră de organizare oarecum similară cu interdisciplinaritatea, în sensul că obiectivele învățării au ca referință nu o categorie de activitate, ci o tematică unitară, comună mai multor categorii de activități. În nici un caz nu trebuie confundate cele două concepte, integrarea fiind considerată o metodă care rupe hotarele între categoriile de activități și grupează cunoașterea în funcție de tema propusă. Activitățile integrate presupun un scenariu unitar și de cele mai multe ori ciclic, în care tema se lasă investigată cu mijloacele diferitelor științe; conținuturile au un subiect comun și obiectivele propuse se realizează prin diferite forme de activitate.

Integralitatea presupune scenarii zilnice ce reunesc activități comune și la alegere, sau scenarii în care se regăsesc fragmente de activități dintr-o săptămână, cu generice de o zi. Practic, activitatea unei zile se derulează ca o poveste, integrând, legând toate activitățile din ziua respectivă. Acest tip de activități solicită la maxim creativitatea educatoarei deoarece îi dă posibilitatea să se desprindă de stilul de lucru fragmentat, îi lasă mai multă libertate de exprimare și acțiune. Interdisciplinaritatea, apare sub aspect practic din necesitatea depășirii limitelor create de cunoaștere, care a generat granițe artificiale între diferite domenii ale ei.

Interdisciplinaritatea oferă o imagine integrală a lucrurilor care sunt analizate și constituie unul dintre cele mai actuale principii metodologice ale învățământului, care condiționează soluționarea adecvată a problemelor cunoașterii și aplicării rezultatelor în praxisul social. Interdisciplinaritatea are mai multe avantaje: asigură un anumit grad de integrare între diferite domenii de cunoaștere; permite schimburi de ordin conceptual și metodologic, precum și utilizarea unui limbaj comun. Transferul cunoștințelor presupune circulația informațiilor, fixarea lor dintr-un domeniu sau altul, extinderea câmpului de aplicare a celor învățate inițial spre alte domenii adecvate.

Prin abordarea interdisciplinară se urmărește ca o idee, o informație, un detaliu cunoscut dintr-un domeniu experiențial să poată fi transferate sau asociate spontan cu elemente de conținut specifice altor domenii experiențiale: om și societate, știință, limbă și comunicare, psihomotric, estetic și creativ.

Copilul preșcolar este prin natura sa un creativ datorită imensei sale curiozități, a freamătului permanent pentru a cunoaște tot ceea ce se petrece în jurul său. În perioada preșcolară imaginația se exprimă viu prin tot ceea ce face copilul la grădiniță la toate activitățile.

Activitatea didactică trebuie înțeleasă ca un act de creație nu ca un șir de operații șablon, de rutină.

Educatoarea trebuie să dispună de capacitatea de înțelegere a copiilor, să trăiască împreună sentimente puternice, să creeze situații care să îmbogățească mintea copilului cu anumite reprezentări și obișnuințe. Educatoarea trebuie să-și folosească creativitatea, tactul pedagogic, toate talentele pentru a-l determina pe copil să „creeze” la rândul său jucându-se.

Bibliografie:

1. Breben S, Gongea E, Ruiu G, Fulga M., - Metode interactive de grup, Editura Arves, București, 2002;
2. Cojocaru, C., - Creativitate și inovație, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 2005;
3. Oprea, C., - Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007;
4. Răfăilă, E., - Educarea creativității la vârsta preșcolară, Editura Aramis, București, 2002.

Limbajul - activitate de comunicare interumană

Prof. Herțeg Liliana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Limbajul este o formă de activitate specific umană care constă în folosirea limbii în procesul de comunicare și de gândire. Fiecare om își însușește treptat din cea mai fragedă vârstă limba poporului în mijlocul căruia trăiește, limba pe care o vorbesc oamenii din jurul său, respectând anumite reguli. În sens general, limbajul semnifică orice comunicare verbală sau non-verbală angajată de oameni. Construcția, structura, limbajului și funcțiile lui socio– culturale sunt obiect de studiu pentru socio-lingvistică. Istoria existenței și acțiunii sociale a omului arată că limbajul este, în esență, expresia capacității expresiei umane de a formula propoziții din cuvinte aparent arbitrare și uneori abstracte, compuse, la rândul lor, din sunete (foneme) diferit structurate, în funcție de limba vorbită.

Limbajul permite oamenilor să exprime și să transmită idei, comportamente, atitudini, pe scurt, mesaje sau informații. Ființelor umane normale biologic și antropologic le este proprie capacitatea de a învăța limbaje logic structurate. Limbajul - care constă în emiterea unor semne sau sisteme de semne – este în multe privințe, oglinda sau proba vie a culturii unei societăți, iar puterea limbajului constă în capacitatea sau calitatea de a fi liantul relațiilor dintre oameni, al raporturilor sociale de toate felurile.

Etimologic, termenul „comunicare” provine din limba latină și a fost moștenit sub forma „a cumineca”, având sensul de „a se împărtăși” în accepția limbajului religios. În latina târzie a apărut forma „excomunicare”, care înseamnă excluderea din comunitatea creștină. Având în vedere aceste aspecte, se poate observa că sensul original al cuvântului comunicare este atât sacru, cât și profan. Din cele mai vechi timpuri, comunicarea a stat la baza organizării sociale, mijlocind relațiile dintre oameni.

Comunicarea reprezintă modul prin care se transmite un mesaj (informație) de la emițător la receptor printr-un canal, ea fiind posibilă între doi sau mai mulți indivizi, între care se produce un schimb de informații. Pentru a-și transmite mesajul, emițătorul folosește un ansamblu de semne cu semnificații verbale sau nonverbale, numit cod, pe care receptorul îl identifică cu semnale din repertoriul său. Răspunsul receptorului la mesajul transmis ne demonstrează dacă acesta a fost bine înțeles. Reacția respectivă se numește feedback și încheie cercul comunicării deoarece receptorul, la rândul său, codifică o informație (răspunsul la mesaj) și o comunică transmițătorului. Rezultă că, în procesul comunicării, rolurile se schimbă mereu: receptorul devine emițător și invers.

O comunicare ideală implică o bună transmitere și receptare a informației. Prin intermediul procesului de comunicare urmăm să fim receptați, să fim înțeleși, să fim acceptați, să provocăm o reacție sau o schimbare

de atitudine și conduită. Fenomenul comunicare implică transmiterea intenționată a datelor, informațiilor și gândurilor noastre.

Comunicarea se realizează prin intermediul limbajului, care constituie, în multe privințe, oglinda sau proba vie a culturii unei societăți. Puterea limbajului constă în capacitatea sau calitatea lui de a fi liantul relațiilor dintre oameni, al raporturilor sociale de toate felurile. Analiza semiologică și sociologică a limbajului servește cunoașterii, explicării și perfecționării sistemului social, afirmării și dezvoltării personalității umane.

Comunicarea interumană se bazează pe un ansamblu de procese psihomotorii specific umane, limbajul, în care un loc deosebit revine componentei conștiente, gândirii. Această formă de comunicare se poate realiza și prin utilizarea unor mijloace nonverbale cu funcție de semnalizare, atitudini posturale, mimico-gestică, sunete nonverbale, etc. Conform modelului comunicațional al psihicului uman sugerat de teoria comunicării, întreaga activitate psihică este concepută ca o rețea de comunicare informațională, în ordine interspecifică cu alții, cu lumea și intraspecifică cu sine, între subsistemele sistemului psihic individual. Absența comunicării face indispensabilă desfășurarea eficientă a oricărei acțiuni.

De altfel, comunicarea a fost, este și va rămâne cea mai cunoscută și cea mai simplă formă de interacțiune umană. Indiferent de gradul de cultură și civilizație ale omului, acesta comunică permanent și pretutindeni, adaptându-și sau îmbunătățindu-și abilitățile de comunicator.

A comunica înseamnă a exprima lumea noastră interioară : sentimente, emoții, stări sufletești, dar numai parțial; înseamnă a exprima doar o reflecție a ei. Comunicarea nu este identică cu gândurile, ideile, simțămintele sau aspirațiile noastre, se limitează la ceea ce suntem în măsură să le împărtășim și celorlalți. Creșterea capacității noastre de a percepe mesajele pe care le trimitem și pe care le recepționăm este una din căile către o comunicare mai bună.

De obicei, într-o situație de comunicare, urmărim două obiective:

- unul tehnic care *implică tentativa de a obține o informație*, un acord sau o înțelegere și,
- unul tehnic care *presupune construirea unei legături sociale și căutarea unui echilibru relațional* prin modul nostru de a comunica cu ceilalți.

În sens larg, comunicarea interumană este procesul prin care un conținut cognitiv se transmite de la o persoană la alta prin semne care au aceeași semnificație pentru emițător și receptor. Comunicarea cuprinde informații, impresii, trăiri afective, judecăți de valoare, comenzi etc. și se realizează cu scopul de a stabiliza un comportament existent sau de a produce modificări comportamentale la indivizi sau grupuri. În linii mari, comunicarea este „un proces irepetabil și ireversibil; fiecare experiență de comunicare este unică, iar două experiențe de comunicare nu pot fi perfect identice. De aici rezultă unicitatea actului comunicării care nu poate exista decât prin intermediul unor factori: emițătorul, receptorul, mesajul, codul, contextul și canalul. Procesele de comunicare sunt esențiale și sunt formate întotdeauna pe fenomene de interacțiune.

Orice tip de comunicare presupune o interacțiune; dacă nu există interacțiune, nu putem vorbi nici de comunicare. În domeniul literaturii, există o interacțiune între scriitorul cărții și cititori, prin intermediul

textului. Autorul reprezintă sursa ideilor și utilizează cuvintele cele mai adecvate pentru a transmite cititorului mesajul său (idei, gânduri, sentimente, informații, recomandări, impresii, stări interioare). El scrie dintr-o cauză (internă sau externă) și are un scop (intenție). Celălalt element al interacțiunii, cititorul, trebuie să lectureze opera cu atenție, să fie capabil să emită o judecată de valoare și să-și remodeleze propriul sistem de gândire.

Procesul comunicării poate fi caracterizat prin interacțiunea componentelor sale: roluri de emiter și de recepție, construcția mesajului, apariția feedback-ului, canalul și contextul comunicării. Fiecare element își are importanța sa în formarea unei comunicări eficiente. De aceea, comunicarea este considerată un proces intențional: „emițătorul transmite receptorului o informație prin intermediul unui canal cu scopul de a produce anumite efecte asupra receptorului”.

O bună comunicare în orice domeniu de activitate necesită stăpânirea temeinică a cunoștințelor despre comunicare, dar și capacitatea de a te adapta modificărilor intervenite în limbajul celorlalți. Așadar, avem nevoie de cunoștințe, dar și de reale abilități de comunicare, în orice conjunctură ne-am afla. A comunica eficient și expresiv cu sine și cu alți indivizi presupune: obiectiv și o finalitate:

- să informezi inteligibil și clar; să facilitezi înțelegerea mesajului transmis;
- să înțelegi corect semnificația mesajului;
- să dezvolți gândirea, motivația, afectivitatea, voința și personalitatea celorlalți;
- să observi și să conștientizezi reacțiile, atitudinea și manifestările comportamentale ale interlocutorilor;
- să reușești să-i convingi pe cei cu care interacționezi.

Fiecare act de comunicare se produce cu un anumit obiectiv. În 1988, De Vito a stabilit scopurile comunicării:

- descoperirea personală -constă în raportarea la alții și obținerea de elemente pentru propria noastră evaluare ;
- descoperirea lumii externe explică concret relațiile exterioare ale obiectelor și evenimentelor;
- stabilirea relațiilor cu sens ne arată că prin comunicare primim abilitatea de a stabili și menține relații unii cu alții;
- schimbarea atitudinii și comportamentelor - presupune ideea de comunicare, mai ales cea realizată prin mass-media;
- joc și distracție - comunicarea înțeleasă ca mijloc de relaxare și destindere.

În genere, comunicarea are un scop general (de a informa, de a convinge, de a explica, de a argumenta, de a face predicții, de a avertiza, de a delecta) și un scop particular (tipul de răspuns pe care autorul îl așteaptă de la cititorul său; mesajul scriitorului, reacțiile scontate). Scopul comunicării poate fi identificat în funcție de tipul de text și de elementul accentuat.

În societatea contemporană, comunicarea este prioritară, fiind o necesitate acută pentru toți oamenii de pe planetă. Deși cunoaște mai multe abordări și mai multe definiții, comunicarea nu este un simplu proces de transmitere-receptare, ci se constituie ca un transfer între transmițător și destinatar, emiter și receptarea fiind concomitente. Într-o altă accepțiune, comunicarea este „relația bazată pe co-împărtășirea unei semnificații”. Informația, elementul-cheie într-un proces comunicațional, nu este suficientă dacă nu este dublată și de înțelegerea mesajului și a cadrului relațional. De aceea, toate informațiile pe care vrem să le împărtășim unei persoane trebuie

adaptate pentru a fi percepute în ansamblul lor, ținând cont de anumiți factori (particularitățile de vârstă, gradul de cultură, profesia, nivelul intelectual).

Prin urmare, comunicarea este un sistem complex influențat de factori naturali, psihologici, cognitive și sociali, un fenomen normal, cotidian, natural și universal. Comunicarea este un proces specific ființei umane. Ea trebuie să comunice pentru a se dezvolta și a progresa. Comunicarea se dovedește a fi mereu o constantă aspirație spre mai bine.

Bibliografie

1. Dumitrana M. - Educarea limbajului în învățământul preșcolar. Vol. 2 - Comunicarea scrisă, Editura Compania, București, 2001.
2. Dumitru, I., Matei, Gh., - Metodica formării și cultivării abilităților de comunicare ale prescolarilor și elevilor de clasa I, Editura Cuvântul Info, Galați, 2004;
3. Graur, Evelina, - Tehnici de comunicare, Editura Mediamira, Cluj-Napoca, 2001;
4. Pânișoară, Ion-Ovidiu - Comunicarea eficientă, ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 2000.

Eficientizarea demersului didactic prin educația centrată pe elev

Prof. Ința Ramona-Estera, Colegiul Economic „HERMES” Petroșani, județul Hunedoara

Eficientizarea demersului didactic depinde de mai mulți factori, dintre care cei mai importanți sunt: stilul de predare al învățătorului și atitudinea elevilor față de stilul folosit. Eficiența învățării nu depinde numai de procedeele cognitive, afective și volitive, de motivație, atenție, interese de cunoaștere, aptitudini și atitudini, ci și de modul de comunicare didactică dintre învățător și elev, acesta din urmă având un rol foarte important în procesul învățării. Învățătorul nu trebuie să fie singura sursă de informație, întrucât în timpul comunicării și elevii oferă clasei informații obținute pe baza studierii anterioare sau în urma unor experimentări.

În epoca digitală, profesorul nu mai este un furnizor de informații, el are rolul de a facilita construirea cunoașterii prin utilizarea tehnologiilor informaționale și a instrumentelor web, oferind oportunitatea fiecărui elev de a-și valorifica potențialul intelectual, aptitudinile personale și experiența individuală.

Integrarea și utilizarea diverselor tipuri de tehnologii în procesul educațional a devenit o necesitate pentru noua generație, cea a nativilor digitali. Nativul digital provine dintr-un mediu bogat în suporturi tehnice, având acces la o gamă largă de noi tehnologii, care utilizează servicii de Internet prin intermediul tehnologiei moderne, ca primă sursă pentru obținerea unei informații, prezintă siguranță în utilizarea tehnologiilor, folosește mai multe dispozitive simultan și le utilizează pentru a desfășura o serie de activități

În aceste condiții, opiniile lor sunt deosebit de importante, fiind receptate cu interes de colegi și de învățător, care le completează, le corectează sau le acceptă dacă sunt bune. Deși are

un loc real schimb de experiență între învățător și elevi și între elevi, acest model nu înlătură pe deplin rolul dominant al învățătorului, deoarece el conduce și formulează concluziile, iar elevii rămân cu convingerea că ceea ce au spus ei putea fi spus mai bine de învățător.

Elevul învață activ atunci când materialul predat este inteligibil, corespunde intereselor, atitudinilor, aspirațiilor și posibilităților lui intelectuale. Educarea elevilor în spirit cooperant este în cele din urmă o rezultată a participării lor la viața colectivului. Rețeaua verticală învățător-elevi este întregită de cea orizontală elevi-elevi.

Eficiența învățământului se referă la capacitatea sistemului educațional de a produce în mod satisfăcător rezultatele preconizate, adică de a le vedea concretizate în compartimentele și atitudinile elevilor. De îndată ce personalitatea individului a devenit un element esențial al culturii intelectuale și morale a omenirii, educatorul trebuie să țină seama de germele individualității existent în fiecare copil și să caute, prin mijloace posibile, să-i înlesnească dezvoltarea, în loc să aplice tuturor, fără deosebire, aceeași normă impersonală și uniformă, va trebui, din contră, să varieze și diversifice metodele după temperamentul și înclinațiile fiecăruia.

Vom putea cu atât mai bine să îndreptăm sensibilitatea morală a elevilor într-un sens sau altul, cu cât vom putea avea noțiuni mai complete și mai precise asupra totalității fenomenelor, fie că le numim tendințe, obiceiuri, dorințe, emoții. După cum în tendințe se constată un produs al experienței lor plăcute sau neplăcute, pe care le-a putut face omul sau, din contră, anterior stărilor afective care îi însoțesc funcționarea, va trebui să procedăm cu totul altfel, pentru a-i reglementa funcționarea. O clasă este o mică societate, pe care nu trebuie să o conducem ca și cum n-ar fi decât o simplă adunătură de indivizi independenți unii față de alții.

Copiii în clasă gândesc, simt și acționează altfel decât atunci când sunt izolați. Într-o clasă se produc fenomene de contagiune, de demoralizare colectivă, de efervescență salutară, pe care trebuie să știm să o deosebim, pentru a putea preveni sau combate pe unele și pentru a le folosi pe altele.

Educația centrată pe elev, în fiecare secvență de manifestare este ghidată, orientată și reglată de un sistem de valori acționale (comenzi, exigențe, intenții, dorințe) conștientizate și, uneori, exprimate de către factorii care sunt angajați în acțiunea instructiv - educativă.

Unul dintre principiile didactice importante este principiul respectării particularităților de vârstă și individuale. Acest principiu ne atenționează asupra faptului că este bine să pornim de la datele persoanei de educat, de la natura sa interioară și să nu forțăm nepermis de mult peste limitele pe care le îngăduie vârsta și caracteristicile individuale. Relația dintre învățător și elev va fi reglată permanent în funcție de permitivitatea situațiilor psihologice. Respectarea particularităților individuale este în consens cu cerințele unui

învățământ modern și democratic. Fiecare copil este o individualitate irepetabilă care pretinde un tratament individualizat.

Educația nu are menirea de a uniformiza oamenii, de a-i realiza la un nivel unic. Procesele psihice individuale precum percepția, gândirea, limbajul, inteligența, atenția, memoria, emotivitatea capătă contururi diverse de la individ la individ. Învățătorul are obligația de a ține cont și de a exploata în mod diferențiat aceste calități psihice individuale, prin tratarea lor diferențiată.

Premiza de la care s-a plecat constă în aceea că elevul este nu numai obiect, ci și subiect al învățării, este implicat și cointerestat în a cunoaște și a face, a întreprinde. Lumea se reflectă diferențiat în mintea și sufletul unui copil. Prin actul predării, realitatea se reconstruiește, iar noi înșine ne modelăm în raport cu datele ei.

Mulți cred că a fi profesor înseamnă doar a prezenta informații elevilor, a evalua nivelul acestora și a-i ierarhiza prin note. Profesia de cadru didactic este însă mult mai profundă, solicită calități speciale, care se pot forma și dezvolta doar dacă persoana respectivă dorește, cu adevărat, să fie profesor. Aceasta pentru că a fi profesor înseamnă să te dedici celor pe care-i educi, să fii conștient că le influențezi viața și ești răspunzător pentru asta în fața lor, a părinților, a societății.

Să nu uităm, așadar, că a fi un bun dascăl înseamnă atât "să știi carte" dar și să știi să transmiți informația, să îl înveți pe cel educat nu ce să gândească, să îl înveți cum să gândească. Cu răbdare, inteligență și multă dăruire, un dascăl bun va modela mintea copilului. Așa cum olarul modelează lutul și scoate din el ceva minunat, așa și profesorul poate obține performanță, poate să-i facă pe tineri să se formeze ca oameni, să scoată la suprafață binele și bunul din ei, ca mai apoi acestea să folosească spre binele tuturor.

Profesorul fiind cel ce organizează condițiilor de învățare, contribuie la creșterea calității și eficienței procesului instructiv – educative. În condițiile unui învățământ modern, în care la baza învățării stau acțiunile, profesorilor le revin responsabilități majore în ceea ce privește pregătirea elevilor pentru formarea unei personalități autonome și creative.

La fel ca elevii de azi, dascălii au fost și ei elevi. Majoritatea au învățat aceleași noțiuni de specialitate, aceleași metode și tehnici de predare, dar modul în care și le-au însușit și mai apoi le transmit este diferit de la profesor la profesor. Aici intervine personalitatea fiecăruia dintre noi.

În lumea educației moderne, conceptul de învățare eficientă își găsește tot mai multă relevanță.

Este bine-cunoscut faptul că trecerea de la teorie la practică este esențială pentru consolidarea cunoștințelor și dezvoltarea abilităților în moduri tangibile și aplicabile.

Învățarea eficientă nu se limitează doar la absorbirea pasivă a informațiilor; ea implică integrarea activă a cunoștințelor în practică și aplicarea lor în contexte relevante. Trecerea de la teorie la practică permite elevilor să-și consolideze și să-și aprofundeze cunoștințele prin aplicarea acestora în situații reale. Învățarea eficientă facilitează dezvoltarea abilităților practice, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme și comunicarea eficientă, prin intermediul experiențelor practice.

Aplicarea cunoștințelor în contexte practice contribuie la consolidarea memoriei și îmbunătățirea retestării pe termen lung a informațiilor. Experiențele practice încurajează gândirea creativă și inovatoare, oferind oportunități pentru explorare și experimentare.

Pentru a facilita tranziția de la teorie la practică și a maximiza învățarea eficientă, este important să oferim elevilor oportunități de a lucra la proiecte practice și stagii în domeniile lor de interes. Profesorii pot încuraja colaborarea și schimbul de idei între elevi pentru a rezolva probleme complexe și pentru a împărtăși

experiențe. De asemenea tot, profesorii pot oferi feedback constructiv și încuraja reflecția personală pentru a identifica punctele tari și punctele slabe și pentru a învăța din experiență.

Bibliografie:

1. Cristea S., - Educația, concept și analiză, Editura Didactică Publishing House, București, 2016;
2. Ioan Neacșu, - Metode și tehnici de învățare eficientă – Fundamente și practici de succes, Iași, Editura Polidrom, Iași, 2015;
3. Hans Löwe, - Introducere în psihologia învățării la adulți, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978;
4. Joița E., Ilie V., Vlad M., - Pedagogie și elemente de psihologie școlară, Editura Arves, Craiova, 2003.

Familia și rolul acesteia în viața copilului cu ces

Prof. psihopedagog: Lăcătușu Cristina Mihaela, Școala Gimnazială „I.G. Duca”Petroșani, Hunedoara

Familia este principalul agent al socializării, fiind intermediarul dintre societatea globală și copil, locul în care se modelează principalele componente ale personalității.

Funcțiile familiei reprezintă totalitatea responsabilităților care revin unei familii în cadrul arhitectonicii de ansamblu a activităților economico-sociale, într-o anumită perioadă de timp, istoricește determinată.

Clasificarea funcțiilor pe care le îndeplinește familia este diferită de la un autor la altul, în mare, acestea fiind aceleași : funcția de reproducere, funcția de solidaritate familială, funcția economică, funcția de socializare, funcția educativă.

Funcția educativă este cea mai importantă dintre funcțiile care i-au rămas familiei ca instituție socială, celelalte fiind preluate de stat. Ea constă „în pregătirea copilului pentru viață”(Bătrînu Emilia).

Familia are un rol educativ în privința părinților și a membrilor ei maturi, deoarece în cadrul ei se dezvoltă coeziunea și solidaritatea familială, simțul răspunderii pentru fericirea altora, deprinderea de a trăi în comun și conștiința îndeplinirii îndatoririlor familiale și sociale.

Părinții exercită influența educațională asupra copiilor lor prin două modalități:

- a) - în mod direct, prin acțiuni mai mult sau mai puțin organizate și dirijate, utilizând o serie de metode și tehnici educative;
- b) - în mod indirect, prin modelele de conduită oferite, precum și prin climatul psihosocial existent în grupul familial.

În cadrul funcției educaționale pot fi distinse următoarele subfuncții:

a) - instrucțional-formativă – în cadrul familiei, copiii primesc o amplă informație în legătură cu utilizarea diferitelor obiecte, unelte etc., formându-și astfel o serie de deprinderi, priceperi și chiar aptitudini; modalitățile de comunicare, precum și posibilitățile intelectuale sunt determinate în mare măsură de influențele exercitate de către părinți;

b) - psiho-morală, ce constă în formarea unor trăsături, atitudini morale pozitive; pentru îndeplinirea acestei subfuncții, o mare importanță o au modelele de conduit oferite de părinți, climatul educativ în care se exercită influențele educaționale;

c) - social-integrativă – nivelul de adaptare și integrare în raport cu sistemul cerințelor vieții și activității sociale este dependent de „achizițiile” realizate în cadrul grupului familial de apartenență; modul de abordare interpersonală, modul de raportare la diferite norme și valori sociale, modul de implicare în viața și activitatea grupală și exercitarea autonomiei pot fi influențate de modelele parentale educaționale;

d) - cultural-formativă, ce constă în formarea și cultivarea „apetitului” cultural-spiritual, a atitudinilor și sentimentelor estetice, a spiritului critic în receptarea unor produse artistice, în dezvoltarea unor capacități creatoare, în cultivarea de atitudini și simțăminte religioase ș.a.m.d.

Ceea ce trebuie subliniat în legătură cu funcțiile familiei este faptul că exercitarea lor este condiționată de tipul de familie, de forma de organizare a vieții de familie, de relațiile de autoritate, de diviziunea rolurilor în familie, dar și de tradiții, obiceiuri și chiar norme morale.

Bibliografie:

1. Bătrînu Emilia - „Educația în familie”, Ed. Pedagogică, București, 1980;
2. Mitrofan Iolanda, Mitrofan Nicolae - „Familia de la A...la Z”, Ed. Științifică, 199

Jocul didactic –Metodă de stimulare a creativității preșcolarilor

Prof. Lupa Daniela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Creativitatea este un fenomen extrem de complex, cu numeroase fațete sau dimensiuni și exprimă, vocația fundamentală a ființei umane, pe care M. Ralea o considera a fi „opțiunea pentru valori rare”, prin „depășirea standardelor”, prin „năzuință novatoare” și „spirit creator”.

Preșcolăritatea reprezintă vârsta la care este imperios necesară stimularea potențialului creativ al copilului, neevidențiat sau neexprimat încă, prin cunoașterea și stimularea aptitudinilor, prin mobilizarea resurselor latente și prin susținerea manifestărilor printr-o motivație intrinsecă; de la această vârstă trebuie cultivate unele valori, precum originalitatea, perseverența, interesele cognitive dar și artistice.

Preșcolarul dispune de un potențial creativ care integrează experiența cognitivă, mecanisme informațional-operaționale declanșate și susținute în trebuințele de cunoaștere, de autoexprimare, de independență, de atitudine cognitivă, potențial creativ care începe să se evidențieze. Produsele

preșcolărilor exprimă, printre altele, nevoile, dorințele, trăirile sale afective care au stat la baza combinărilor creative, dar și specificul și nivelul de dezvoltare al potențialului creativ.

Creativitatea, ca formațiune complexă de personalitate se formează și exersează cu metode cât mai adecvate structurii sale, metode care să acționeze pe tot parcursul preșcolarității, iar din acest punct de vedere jocul didactic satisface cerințele la nivelul grădiniței.

Desfășurat într-un climat educațional cu deschideri largi noului, organizat pe grupe de copii, jocul didactic poate constitui o metodă de stimulare a creativității. Prin joc înțelegem o anumită acțiune care să producă plăcere, bună dispoziție, voioșie, care-amuzând copilul-să-i asigure o participare afectivă intensă, în așa fel încât activitatea respectivă să nu-i mai apară ca o acțiune plictisitoare impusă de alții. Jocul didactic este un tip specific de activitate prin care educatoarea consolidează, precizează și chiar verifică nivelul de cunoștințe al copiilor, antrenând în același timp capacitățile creatoare ale acestora.

Jocul didactic este o eficientă metodă didactică de stimulare și dezvoltare a motivației superioare a preșcolarului, exprimată prin interesul său nemijlocit față de sarcinile ce le are de îndeplinit sau plăcerea de a cunoaște satisfacțiile pe care le are în urma eforturilor depuse în rezolvare. Acestea antrenează toți copii, crescându-le performanțele, căpătând încredere în capacitățile lor, siguranță și promptitudine în răspunsuri, deblocând astfel potențialul creator al acestora.

Jocurile didactice sunt metode active care solicită integral personalitatea copilului, angajează întreaga personalitate a copilului constituind adevărate mijloace de evidențiere a capacităților creatoare, dar și metode de stimulare a potențialului creativ al copilului, referindu-se la creativitatea de tip preșcolar, manifestată de copil în procesul de învățământ, dar care se pregătește și anticipează creațiile pe diferite coordonate.

Sarcinile didactice cuprinse în jocurile didactice trebuie să contribuie la valorificarea creatoare a deprinderilor și cunoștințelor achiziționate, la dobândirea, prin mijloace proprii, de noi cunoștințe. Folosirea jocurilor didactice dă posibilitatea verificării activității creatoare, preșcolarii se lasă antrenați cu multă ușurință, participarea lor nu este formală, jocul dezvoltându-le procese psihice precum: gândirea logică, memoria și imaginația creatoare. Incorporate în activitatea didactică, elementele de joc imprimă acesteia un caracter mai viu și mai atrăgător, aduc varietate și o stare de bună dispoziție, de veselie și bucurie, de divertisment și de destindere, ceea ce previne apariția monotoniei, plictiselii sau stării de oboseală. Totodată sunt antrenante pentru toți copiii, crescându-le performanțele căpătând încredere în capacitatea lor, siguranță și promptitudine în răspunsuri, deblocând astfel potențialul creator al acestora. Prin jocul didactic copilul poate ajunge la descoperiri adevăruri, își pot antrena capacitatea de a acționa creativ pentru că strategiile jocului sunt, în fond strategii euristice, în care se manifestă istețimea, spontaneitatea, inventivitatea, inițiativa, îndrăzneala etc.

Pentru ca jocul didactic să dea rezultate optime, una dintre condițiile esențiale este buna pregătire a lui. Pentru a stimula creativitatea copiilor, educatoarea trebuie să-l pună pe copil în fața unor probleme mereu diferite, în situații variate ca scenariu sau ipoteză, ceea ce determină copilul să facă față unor eforturi de adaptare deoarece va fi pus în situații în care cunoștințele concrete nu-i mai ajută suficient, nu se potrivesc.

Astfel el va și distinge esențialul de neesențial, iar educatoarea va putea aprecia mai fidel ponderea influenței aptitudinilor și a celei a cunoștințelor copilului, capacităților sale, va putea diferenția reacțiile spontane de deprinderi.

Jocul didactic, ca metodă de predare-învățare, dozat cu pricepere în ansamblul strategiei educaționale, asigură un caracter atrăgător, dinamism, varietate, bună dispoziție activității de învățare, restabilește echilibrul psihofizic, furnizează motivația secundară, dar nu mai puțin stimulatoare, fortifică energiile fizice și intelectuale ale copiilor. Jocul oferă copiilor o sumă de impresii care contribuie la îmbogățirea cunoștințelor

despre lume și viață, totodată mărește capacitatea de înțelegere a unor situații complexe, creează capacități de reținere stimulând memoria, capacități de concentrare, de supunere la anumite reguli, capacități de a lua decizii rapide, de a rezolva situații-problemă, într-un cuvânt stimulează creativitatea.

Învățarea este o muncă serioasă, dar efortul este mai ușor și eficient când se folosește jocul. Prin jocul didactic se urmărește însușirea de noi cunoștințe, dar și consolidarea celor însușite, dând copilului posibilitatea să asimileze ceea ce este nou fără să-și dea seama de efort, să învețe jucându-se, să îmbine elementul distractiv cu cel instructiv.

„Jocul este singura atmosferă în care ființa psihologică poate să respire și în consecință să acționeze. A ne întreba de ce se joacă copilul, înseamnă a ne întreba de ce este copil. Nu ne putem imagina copilăria fără râsetele și jocurile sale.”, spune Eduard Claparède în „Psihologia copilului și pedagogia experimentală” .

Jocul fortifică copilul din punct de vedere fizic, îi imprimă gustul performanțelor precum și mijloacele de a le realiza; creează deprinderi pentru lucrul în echipă, pentru sincronizarea acțiunilor proprii cu ale altora, în vederea atingerii unui scop comun; provoacă o stare de bună dispoziție, de voie bună, oferindu-i copilului posibilitatea de a uita pentru un timp de toate celelalte și de a se distra, dându-i parcă mai multă poftă de viață. În joc, copilul își dă frâu liber imaginației, jocurile didactice reliefează capacitatea de creație a copilului, capacitate bazată pe propria experiență îmbogățită cu noi elemente, corespunzătoare dorințelor sale. Prin joc se îmbogățește sfera afectivă și cognitivă a copilului, se dezvoltă curiozitatea, se conturează interesele, se extinde sfera relațiilor interpersonale și se deschid în planul imaginației prin interpretarea rolurilor soci-profesionale, accesul la viața și activitatea adultului.

Fiind o metodă activă de învățare, copiii reușesc prin joc să se integreze în climatul socio-afectiv al mediului în care se desfășoară procesul de învățare. Manifestând creativitate, cadrul didactic va determina avântul libertății și creativității copiilor, va realiza echilibru între preocupările pentru formarea gândirii logice, rașionale, flexibile, fluide, creatoare, depășind înțelegerea injustă, eronată, potrivit căreia libertatea de manifestare și creația copiilor se dezvoltă spontan.

Aplicând jocul didactic, cadrul didactic trebuie să poată valorifica unele din bogatele resurse formativ-educative ale acestuia în angajarea personalității copilului de a desfășura o activitate ce solicită efort susținut, dar într-o atmosferă de voie bună, de cooperare, de înțelegere.

Metoda jocului didactic oferă un cadru propice pentru învățarea activ-participativă stimulând în același timp inițiativa și creativitatea copiilor.

Bibliografie:

1. Adina Glava, Cătălin Glava, - Introducere în pedagogia preșcolară, Editura Dacia, Cluj-Napoca 2002;
2. H. Barbu, Eugenia Popescu, Filofteia Șerban, - Activități de joc și recreativ-distractive, Editura Didactică și Pedagogică, București 1993;
3. Roșca, Mihaela, - Creativitatea și inteligența emoțională, Editura Polirom, Iași 2004;
4. Silvia Breben, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga, - Metode interactive de grup, Editura Arves, București, 2002.

Importanța competențelor digitale în contextul educațional actual

Prof. dr. Manolea Mihaela, Liceul Tehnologic „Dimitri Leonida” Petroșani, județul Hunedoara

Societatea informațională se naște numai într-un mediu în care numărul celor care folosesc tehnologii informaționale depășește o valoare critică; abia atunci când accesul la instrumentele informatice devine un fenomen de masă putem spune că ne aflăm într-un spațiu în care civilizația în stadiul ei informațional a fost acceptată. Competența în domeniul tehnologiei informației și a comunicațiilor ține de procesul de instruire și antrenare; prin urmare, sistemul de învățământ este direct și determinant implicat în fundamentarea societății informaționale.

Implementarea noilor tehnologii informaționale și de comunicare în sistemele educaționale din lumea întreagă conduce la schimbarea rolului profesorilor și elevilor în procesul de predare-învățare-evaluare. Unul dintre obiectivele strategice ale Uniunii Europene, orientate către creșterea calității educației și a competitivității resursei umane, face referire la competențele digitale una dintre competențele cheie europene și la importanța utilizării TIC în formarea, dezvoltarea și evaluarea competențelor din programele oricărei discipline. Calea de urmat pentru atingerea acestui obiectiv vizează în special o transformare la nivelul sistemelor de educație din Europa, pentru a asimila noile tehnologii, pentru a le utiliza eficient, pentru a crește accesul la resurse educaționale digitale și pentru a crea noi medii virtuale de învățare.

Instituțiile de învățământ preuniversitar trebuie să implementeze și să utilizeze noile tehnologii în actul

didactic, facilitând un concept diferit de cel tradițional de predare-învățare-evaluare. Se are în vedere crearea unui mediu de învățare, în care elevii sunt implicați, motivați și își asumă propria responsabilitate pentru studiile făcute și cunoștințele însușite. TIC asigură un șir de instrumente și metode care permit trecerea de la un mediu de învățare centrat pe profesor la un mediu colaborativ, interactiv, centrat pe procesul de învățare. Utilizarea noilor tehnologii informaționale poate avea un rol semnificativ în racordarea

sistemului de învățământ la cerințele societății informaționale bazate pe cunoaștere.

Utilizarea tehnologiei informației și a comunicațiilor în sine, nu îmbunătățește procesul de învățământ, dacă accentul se pune doar pe aceasta. Rezultatele învățării reprezintă ceea ce o persoană înțelege, cunoaște și este capabilă să facă la finalizarea unui proces de învățare. Rezultatele învățării se exprimă prin cunoștințe, abilități și competențe dobândite pe parcursul diferitelor experiențe de învățare formală, nonformală și informală.

Școala românească modernă, are ca scop primordial oferirea tinerilor în formare, competențele necesare activităților lor ulterioare, elevii să obțină rezultate cât mai bune, să fie deschiși spre cunoaștere, să-și caute și găsească drumul care li se potrivește cel mai bine. Scopul introducerii competențelor TIC este acela al îmbunătățirii actului didactic prin adaptarea ui fiecărei discipline la cerințele societății informaționale. Este necesară utilizarea conceptelor din sfera TIC care răspund dobândirii competențelor specifice disciplinei, a fixării cunoștințelor, a dezvoltării personale. Câteva direcții de bază prin care acomodarea și lucrul nemijlocit cu tehnica de calcul influențează formarea intelectuală a elevilor ar fi:

- ❖ stimularea interesului față de nou;
- ❖ interesul și implicarea neîntreruptă a subiectului individual prin interactivitate;
- ❖ stimularea imaginației;
- ❖ dezvoltarea unei gândiri logice;
- ❖ individualizarea învățării active, asigurându-se un permanent feedback.

Nu trebuie să uităm faptul că în sistemul educațional informatizat elevul și profesorul sunt parteneri în actul cunoașterii, relația depășind tiparele convenționale catedră-bancă. Relația este mai flexibilă, comunicarea deschisă, cu feedback imediat.

Pentru majoritatea disciplinelor, există lecții cu suficiente noțiuni noi ce pot fi transmise cu ajutorul calculatorului, care, exploatând facilitățile grafice și animația, asigură o participare activă a elevului la predare și o înțelegere mai rapidă a celor prezentate, degrevând parțial profesorul și oferindui timp pentru activități nerutiniere, în cadrul aceleiași ore.

Totodată, în ceea ce privește orele de laborator, în cazul existenței aparaturii necesare desfășurării experimentelor, competențele TIC pot completa lucrarea, oferind în final diverse tabele cu statistici, calcule etc., urmând ca elevul să execute interpretarea rezultatelor obținute. În cazul în care fenomenul fizic este imposibil de pus în evidență pe cale experimentală, se poate apela la simularea sa cu ajutorul calculatorului, prin animație, grafică, sunet.

Simularea conferă dimensiuni noi experimentelor și folosirii acestora în învățare, întrucât se pot vizualiza modificări insesizabile, foarte mici, foarte lente sau dimpotrivă foarte rapide, ce nu se pot sesiza în mod normal. Scara de timp/spațiu a evenimentelor se poate astfel modifica. De exemplu, secțiunea laboratoarelor virtuale ale portalului educațional „e-Școala”, poate asigura realizarea experimentelor de către fiecare elev în parte dând astfel posibilitatea dezvoltării competențelor specifice disciplinei fizică, utilizând competențele TIC ale elevului.

Referindu-ne la verificarea asistată de calculator, aceasta presupune existența unor programe capabile să testeze nivelul de pregătire al subiecților, evaluând răspunsurile

acestora (ca de exemplu Platforma „INSAM” – Instrumente digitale de ameliorare a calității evaluării în învățământul preuniversitar). O verificare într-adevăr performantă realizată cu ajutorul tehnicii de calcul presupune elaborarea unor teste adecvate, care să creeze situații prin a căror soluționare să se poată evalua gradul de pregătire al elevului, modul în care acesta stăpânește setul de cunoștințe transmise, precum și modul în care reușește să opereze cu acest set în contexte noi, neîntâlnite până în momentul testării.

Testul poate fi inclus fie în lecțiile de verificare a cunoștințelor cu caracter recapitulativ, fie în lecțiile curente, pentru fixarea cunoștințelor nou transmise etc., permite adoptarea unor grade de dificultate diferite.

Competența într-o accepțiune largă presupune interrelaționarea cunoștințelor (a ști), deprinderilor (a ști să faci) și atitudinilor (de ce, pentru ce, cum). Toate programele școlare prevăd atingerea unui set de competențe specifice derivate din competențe generale, care, la rândul lor au fost derivate din cele 8 competențe cheie.

Astfel în următorii ani sistemul educațional românesc va trebui să răspundă provocării de a trece de nivelul formării de competențe și să fie capabil prin schimbarea paradigmei educaționale de a oferi elevilor competențe specifice, relevante pentru utilizarea tehnologiilor în societatea informațională a secolului XXI:

- ❖ rezolvarea de probleme și luarea deciziilor;
- ❖ dezvoltarea gândirii critice și creative;
- ❖ colaborarea, comunicarea și negocierea;
- ❖ curiozitatea intelectuală, curajul și integritatea;
- ❖ capacitatea de a găsi, selecta și structura informația.

Cu toate că transformarea erei digitale a impus, favorizat și îmbunătățit accesul la resurse TIC în școli, există diferențe semnificative între acestea, în funcție de mediul în care funcționează, urban sau rural, în detrimentul celor din urmă, cărora încă le lipsesc dispozitivele tehnologice de bază.

Interesul evident al elevilor pentru activități ce presupun utilizarea internetului și observând scorurile mari pentru competențele de lucru cu motoare de căutare pe Internet se conturează nevoia alfabetizării informaționale a elevilor, întrucât cei mai mulți nu posedă competențe de utilizare etică și legală a informațiilor din mediul online. Astfel, este necesară acordarea unei atenții sporite sarcinilor care ar putea viza alfabetizarea informațională și pe cea tehnologico-pedagogică, care să fie incluse în activitățile desfășurate cu ajutorul resurselor digitale.

Competențele digitale au evoluat în complexitate, dar și conceptual, împreună cu evoluția tehnologiei și sunt folosite pentru muncă, timp liber și comunicare. Nevoia de dezvoltare a competențelor digitale, în rândul tinerilor și nu numai, a devenit o prioritate, context în care tehnologia a devenit instrumentul mijlocilor pentru foarte multe activități. Accesul la tehnologie este un factor important în dezvoltarea competențelor digitale, însă accesarea tehnologiei fără suport de contexte de învățare nu va facilita dezvoltarea competențelor digitale complexe necesare în procesele educaționale sau profesionale viitoare.

Introducerea în școală a tehnologiilor informației și ale comunicării duce la schimbări importante în procesul de învățământ. Actul de învățare nu mai reprezintă în totalitate munca profesorului, ci rodul interacțiunii elevilor cu calculatorul și al colaborării profesorului cu clasa de elevi. Se constată faptul că gradul

de atractivitate al cursului sau al activităților școlare și extrașcolare crește datorită utilizării calculatorului în proiecte educaționale, prezentări multimedia, conținut predat.

Implementarea instrumentelor digitale și platformelor educaționale în procesul de învățare este de fapt o necesitate care are ca scop eficientizarea învățării și sporirea calității produselor și proceselor de învățare

Bibliografie:

1. Crețu, E., - Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar, Editura Aramis, București, 1999;
2. Ionescu, M. , Radu, I., (coord), - Didactica Modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2001;
3. Noveanu, E.; Potolea, D., - Informatizarea sistemului de învățământ: Programul S.E.I., Editura Agata, București, 2008.

The hogarth Shakespeare series - Modern versions of famous Shakespearean plays

Prof. Maier Anca, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, județul Hunedoara

I've been following with interest the Hogarth Shakespeare series, in which modern writers write their own versions of famous Shakespeare plays: Anne Tyler's *Vinegar Girl* (a retelling of *The Taming of the Shrew*), Margaret Atwood's *Hag Seed* (a retelling of *The Tempest*), *The Gap of Time* by Jeanette Winterson (*The Winter's Tale*), and *Shylock Is My Name* by Harold Jacobson (*The Merchant of Venice*). The basic plot of a Shakespearean play is placed in a modern world context, revealing new concepts about the original play.

Part of the series is a version of Othello written by Tracy Chevalier, called *New Boy*. She takes the story of jealousy, racism and deception from the original and sets it over the course of one day at a Washington, D.C. suburban middle school in the 1970's. Osei, known as O, is the 11 year old son of a diplomat and has been to many different schools. Not only does Osei have to navigate new friendships, he is also the only black child in the school. From the casual, unexamined bigotry and suspicion of the teachers and the hostility of some of his schoolmates, it's clear that "settling in" is not going to be easy. As the perpetual new student, he knows what he needs to do to fit in to a new place, and he's lucky to have won the affections of Dee, the perfect girl, at his new school. The golden-haired Dee, a sensitive, imaginative girl, is fascinated by the exotic newcomer, and she chooses him. However, Ian, another boy in the same class, is furious to see Dee give her affections to O, who's not only new, but also black, and decides to destroy this new relationship, no matter what the cost.

Chevalier takes what is possibly the most emotionally charged of Shakespeare's plays and transplants it in time and place.

The Hogarth Shakespeare series has presented another intriguing interpretation of one of Shakespeare's plays through a modern author, Jo

Nesbo. One of the interesting things about a modernized version of Shakespeare is that you know the plot. Especially with play like *Macbeth*, with the doomed characters, which makes their death all the more tragic.

In Nesbo's version, the setting is an unnamed city in the 1970's, rather than in the medieval kingdom of Scotland, and most of the characters are police officers, or criminals. There are rival drug gangs, one headed by the mysterious and powerful Hecate who is doing a certain amount of manipulation behind the scenes to eliminate a respected police commissioner, Duncan, and replace him with a former head of the local SWAT team, Macbeth.

The corruption at all levels of the city's government and police force, the recent depressing history of the city, and the hopelessness that fills the city are necessary backdrops to the machinations and murders in the forefront of the story.

Nesbo fills out the characters, giving them backstories and bringing them to life. Macbeth here is not married, but is deeply involved with a former prostitute, Lady, who runs the biggest casino in town and who is interested in expanding her empire. Macbeth himself was an orphan with some dark secrets in his past, one of which is only disclosed before the climax of the book. One of Macbeth's secrets is that he was addicted to the potent local drug Brew before he became a police officer. When the time comes for him to kill Duncan, he can only do it under the influence of Brew, which he takes for the first time after having been clean for years.

Noting the parallels between the Nesbo version and the Shakespeare version of the story is a real pleasure of the book; Nesbo is very inventive and clever in translating some of the details of Shakespeare's play into his 1970's world. The witches, the ghosts, Lady Macbeth's sleepwalking, McDuff's "not of woman born".

In other words, Nesbo manages what might be extremely difficult: he brings *Macbeth* into the modern world without sacrificing suspense or horror.

Avantajul de a învăța limba franceză prin opere de artă

Prof. Mihoc Manuela-Luminița, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, județul Hunedoara

Lumea înconjurătoare este o mare necunoscută, iar cu fiecare limbă străină pe care o înveți ești cu un pas mai aproape să descoperi misterul ei. Orice limbă diferită de cea maternă pe care o vorbești, te ajută să capeți o nouă perspectivă, și astfel, să câștigi o nouă viață.

Procesul de învățare al unei limbi străine nu se limitează la a memora mecanic câteva cuvinte și expresii. Trebuie să înveți să simți ca un vorbitor nativ, de aceea este foarte important să studiezi atât cultura, cât și istoria țării sau a comunității a cărei limbă îți dorești să o înveți.

Cum lumea în care trăim nu încetează a se schimba, noi nu vrem să rămânem fixați în trecut, adică într-o didactică ce a pierdut teren. Pentru a avea cele mai bune rezultate la clasă, îmi place să utilizez noile metodologii ale didacticii în limba franceză.

Pentru a-i motiva pe elevi să învețe o limbă, le sugerez că pe viitor nu vom învăța numai o limbă, ci vom accede de asemenea la o altă cultură și o altă civilizație. Deci, va trebui să diversific obiectivele, metodele de predare, demersurile practice, pentru a răspunde nevoilor educative în plină schimbare. În activitatea de predare a limbii franceze, un loc aparte l-a avut predarea cifrelor și a numerelor cu ajutorul metodelor active. Și asupra acestui aspect doresc să mă aplec acum, în această lucrare, prin exemplificarea de aplicații concrete la clasă.

Metodele comunicative se referă la public, obiective, conținuturi iar tehnicile comunicative presupun utilizarea materialelor didactice suplimentare iar strategia de bază este autenticitatea. Suportul privilegiat al acestor tehnici este documentul autentic, oral sau scris, relevând schimburi curente în limba străină.. În capitolul "Diversificare lingvistică și curriculum" Cadrul definește competența ca și o comunicare și o interacționare culturală a unui actor care stăpânește mai multe limbi și experiența mai multor culturi. Această competență poate fi: dezechilibrată: utilizatorii limbii pot avea o bună cunoștință a culturii respective dar cunosc foarte rău
limba și vice-versa; parțială: utilizatorii limbii ar putea dezvolta anumite activități de limbă mai bine decât alții.

Competența plurilingvistică în context școlar presupune o transversalitate disciplinară. Este posibil să construim parcursuri pluridisciplinare axate pe strategii de învățare, ce - și dezvoltarea unei cunoștințe lingvistice sau o mai bună concepere a ceea ce este general și particular în organizarea limbilor.

Metode și procedee utilizate în predarea limbii franceze:

- **metodele informativ - participative:** expunerea, demonstrația, conversația, dialogul, comentariul lingvistic, texte de civilizație;
- **metodele informativ - non participative:** expunerea, explicația, narațiunea;
- **metodele formativ - participative:** învățarea prin acțiune și joc, prin documentare individuală și prin descoperire;
- **metodele formativ - non participative:** exercițiul, predarea programată și algoritmul.

Metode active și participative

Metodele participative - se referă la principiul alegerii obiectivelor și organizarea formării prin cel format. Sunt în general secvențe de predare ce permit elevilor să colaboreze și să coopereze adesea în scopul de a realiza un obiectiv comun. Este o pedagogie activă și diferențiată care se sprijină pe raporturile non-ierarhizate între profesor și elevi, animator și public. Profesorul nu mai este cel care știe și care își dezvăluie știința. Este un ghid, un educator care orientează elevii dar care nu deține soluția cheie în mână.

Metodele active - în care participarea celui format este constant solicitată de o muncă individuală sau în grup au ca și scop o formare mai personalizată, axată pe aplicații și incită la însușirea cunoștințelor. Aceste metode se bazează pe dinamica grupului. Se vor crea situații în care cel format își va însuși competențe utile pentru acțiune.

Formatorul este doar un facilitator, cel format se auto-evaluează. Partea de aplicații am conceput-o printr-un proiect la clasă; este vorba de a descoperi numeralul prin artă.

Am ales să introduc legătura între cifre și artele vizuale în orele de limbă franceză cu ajutorul unui album de socotit. Văzând fascinația elevilor pentru operele de artă mi-a venit ideea de a utiliza picturi pentru a lucra numerele iar vizionarea operelor pe un video-proiector și pe tablete, pe o tablă interactivă, fascinează și captivează elevul nostru cu atât mai mult.

Albumul funcționează în maniera următoare: fiecare pagină dublă corespunde unui tablou. Opera de artă este reprodusă pe pagina dreaptă, iar numeralul cardinal în cifre și litere este prezent pe pagina stângă. Am luat ca exemplu tabloul Portrait d'une femme de la Famille Hofer, de autor necunoscut, în care apare un cap de femeie cu batic, iar pe albul baticului era o muscă. De aici se desprind două posibilități: fie pagina din stânga este citită de elev și acesta nu mai are decât să caute o muscă în tablou; fie nu i se va arăta decât pagina stângă și copilul trebuie să recunoască numărul scris în cifre și să se raporteze la pagina dreaptă pentru a căuta

ceea ce este prezent doar o dată în tablou. Vom reține a doua posibilitate pentru proiect căci ea implică o analiză mai aprofundată a operei de artă.

Obiectivele activității didactice ating trei câmpuri disciplinare:

- descoperirea lumii: competențe relative la cantități și la numere;
- sensibilitate, imaginație, creație, privire și gest;
- limbaj în centrul învățării.

Orele au decurs astfel: la început am prezentat coperta, apoi am explorat albumul pagină cu pagină. Pentru prima fază este esențial să impulsionăm dorința de a descoperi ceea ce se găsește în album pentru a crea un veritabil moment de limbaj, bogat în schimburi. În a doua fază elevii au putut să se exprime liber în privința albumului, fără vreo indicație dată de profesor. Unii vor întârzia asupra culorilor din tablouri, alții asupra aspectului lor general sau asupra paginilor din stânga.

Am propus apoi elevilor o activitate individuală: este vorba de a construi un album pentru a socoti, pe același model. Am considerat că este mult mai interesant ca fiecare elev să își facă propriul album decât să construiască un album colectiv al clasei. Această creare a albumului constituie faza cheie a evaluării în ceea ce privește dobândirea cunoștințelor de a număra, fiecare elev trebuie să poată fi confruntat cu ilustrarea tuturor numerelor în chestiune.

Pe de o parte fiecare elev va avea astfel posibilitatea de a utiliza toate uneltele oferite și să-și îmbogățească colecția personală de imagini. Pe de altă parte, această creație a albumului constituie faza cheie a evaluării în ceea ce privește dobândirea de cunoștințe referitoare la numere.

O altă activitate propusă a fost cea referitoare la aprofundarea competențelor exprimării orale, care va permite profesorului să se asigure că elevii au cunoștințe aprofundate despre numeral, care le va permite să dezvolte strategii de calcul și munca cu numeral. Ca exemplu am propus un joc: stăpânul și marioneta care greșește. Profesorul pronunță numerele în ordine crescătoare, greșind intenționat câte un număr, iar elevii trebuie să ridice mâna când aud aceste greșeli. Profesorul poate folosi chiar o păpușă care să vorbească în locul

său, pentru a evita dificultățile elevilor care nu ar înțelege că este vorba de un joc și că profesorul o face intenționat.

În concluzie, țin să precizez că procesul educativ este unul foarte complex având importanță în modelarea personalității umane, iar studierea limbii române în școală contribuie la cultivarea disponibilității de a colabora cu semenii, de a întreține relații interumane eficiente pe diverse planuri de activitate.

Bibliografie:

- <http://www.cnrtl.fr/definition/>
- http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/framework_FR.pdf
- <http://www.skillway.org/spip.php?article5>
- <http://primaths.fr/outils%20cycle%202/lejeudufuret.html>
- Outils pédagogiques pour les formateurs, http://www.icva.ch/ro_28_toolkit_fr.pdf
- Synthèse sur les Méthodes pédagogiques.doc. , 2006, id.formavia.fr/.
- http://www.jeux-geographiques.com/jeux-en-ligne-Jeu-Departements-francais-_pageid41.htm

Inovare didactică prin utilizarea metodelor interactive în procesul de predare – învățare

Prof. Mititelu Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”.(M.Ionescu, V.Chiș)

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice.

Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Metoda este selectată de cadrul didactic și este pusă în aplicare în lecții sau activități extrașcolare cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor și elev, participarea lor la căutare de soluții, la distingerea dintre adevăr și eroare și care, sub forma unor variante și/sau procedee selecționate, se folosește pentru asimilarea cunoștințelor, a trăirilor valorice și a stimulării spiritului creativ. Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic.

Metodele tradiționale, expositive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să - i asigure accesul la mesajul informațional transmis raportat la unitatea de timp. Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică-deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei.

Metodele de predare-asimilare pot fi clasificate în :

❖ **Tradiționale:** expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;

❖ **Moderne:** algoritmizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare (jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire.

Principala metodă de educare a gândirii în învățământul tradițional o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susținându se că ea nu favorizează legătura cu practica. Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor: ei asistă pasiv la expunere, pe care știu că trebuie să o repete.

Cealaltă metodă tradițională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește. Așadar, forma clasică a învățământului dezvoltă puțin gândirea elevilor. Ulterior s-au preconizat diverse moduri de organizare a învățământului, denumite școli active, în care accentul cade pe studiul individual efectuat de elevi. Modul nou, activ, de organizare a învățământului se dovedește superior, dar solicită mult timp. Odată cu descongestionarea programelor școlare în cadrul reformei învățământului, se va începe și activizarea predării în școala românească.

Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație. În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune.

Principalul avantaj al metodelor activparticipative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor.

Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt: metoda Ciorchinelui; metoda Mozaic; metoda Cubul; metoda Turul Galeriei; metoda 6/3/5; metoda Lotus; metoda Palariile ganditoare; metoda Frisco; metoda Schimba perechea; metoda Explozia stelara; diagrama Venn; metoda Cauza-efect.

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli.

Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în clasă; formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toată lumea.

În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac.

Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt:

- formularea de expectanțe pozitive față de elevi;
- utilizarea unor strategii de management educațional eficient;
- stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor;
- valorificarea la maxim a timpului destinat predării;
- evaluarea obiectivă.

Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi.

Literatura de specialitate oferă o imagine fidelă asupra antitezei care se creează între metodele tradiționale și cele moderne utilizate în predare.

Metodele tradiționale au următoarele caracteristici:

- pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii, asadar comunicarea este unidirecțională;
- sunt predominant comunicative;
- sunt orientate, în principal, spre produsul final, evaluarea fiind de fapt o reproducere a cunoștințelor;
- au un caracter formal și stimulează competiția;
- stimulează motivația extrinsecă pentru învățare;
- relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă.

Aceste metode generează pasivitatea în rândul elevilor.

La polul opus, metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;

➤ relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției. Prin metodele moderne se încurajează participarea elevilor, inițiativa și creativitatea.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă.

În mod sigur o metodologie de succes va implica împletirea celor două modele (clasic și modern), având proporții diferite între ele în funcție de situația momentului, de colectiv și bineînțeles de obiectivele educaționale urmărite.

Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite ulterior, generalizarea și abstractizarea lor. Predarea se realizează prin utilizarea unor metode activ - participative care să solicite interesul, creativitatea, imaginația, implicarea și participarea elevului, în scopul însușirii unor cunoștințe care să - i folosească.

Bibliografie

1. Cerghit, I., - Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Ionescu, M., Radu I., - Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
3. Moise, C., - Concepte didactice fundamentale, Ankarom, Iași, 1996;
4. Văideanu, G., - Pedagogie- ghid pentru profesori, Editura Universității Al. I. Cuza, Iași, 1986.

Competențe cheie tic în curriculumul școlar

Prof. dr. ing. Mitran Cecilia-Livia Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara

Didactica formării competențelor, destinată în principal formării și autoformării tuturor categoriilor de cadre didactice, este rezultată în urma unui demers de cercetare - inovare - dezvoltare și reprezintă un argument semnificativ pentru raționalitatea și predictibilitatea evoluției sistemului educațional. Competența în domeniul tehnologiei informației și a comunicațiilor ține de procesul de instruire și antrenare; prin urmare, sistemul de învățământ este direct și determinant implicat în fundamentarea societății informaționale.

Informația ca element fundamental al activităților umane pentru homo informaticus al mileniului III a devenit un produs prețios, reprezintă o componentă intrinsecă a procesului instructiv-educativ. Informatizarea procesului instructiv-educativ apare astfel ca o necesitate stringentă și ca efect al dezvoltării informaticii și a tehnicii de calcul. Apare astfel nevoia asigurării accesului la valorile informaționale ale societății.

În ultimii ani dezvoltarea spectaculoasă a tehnologiilor moderne informaționale și de comunicare (TIC) au revoluționat toate domeniile de activitate ale omului modern: industrie, agricultură, medicină, învățământ, comerț etc. Implementarea noilor tehnologii informaționale și de comunicare în sistemele educaționale din lumea întreagă conduce la schimbarea rolului profesorilor și elevilor în procesul de predare-învățare-evaluare. Unul dintre obiectivele strategice ale Uniunii Europene, orientate către creșterea calității educației și a

competitivității resursei umane, face referire la competențele digitale una dintre competențele cheie europene și la importanța utilizării TIC în formarea, dezvoltarea și evaluarea competențelor din programele oricărei discipline. Calea de urmat pentru atingerea acestui obiectiv vizează în special o transformare la nivelul sistemelor de educație din Europa, pentru a asimila noile tehnologii, pentru a le utiliza eficient, pentru a crește accesul la resurse educaționale digitale și pentru a crea noi medii virtuale de învățare.

Instituțiile de învățământ preuniversitar trebuie să implementeze și să utilizeze noile tehnologii în actul didactic, facilitând un concept diferit de cel tradițional de predare-învățare-evaluare. Se are în vedere crearea unui mediu de învățare, în care elevii sunt implicați, motivați și își asumă propria responsabilitate pentru studiile făcute și cunoștințele însușite.

TIC asigură un șir de instrumente și metode care permit trecerea de la un mediu de învățare centrat pe profesor la un mediu colaborativ, interactiv, centrat pe procesul de învățare. Utilizarea noilor tehnologii informaționale poate avea un rol semnificativ în racordarea sistemului de învățământ la cerințele societății informaționale bazate pe cunoaștere. Utilizarea tehnologiei informației și a comunicațiilor în sine, nu îmbunătățește procesul de învățământ, dacă accentul se pune doar pe aceasta.

Rezultatele învățării reprezintă ceea ce o persoană înțelege, cunoaște și este capabilă să facă la finalizarea unui proces de învățare. Rezultatele învățării se exprimă prin cunoștințe, abilități și competențe dobândite pe parcursul diferitelor experiențe de învățare formală, nonformală și informală. Școala românească modernă, are ca scop primordial oferirea tinerilor în formare, competențele necesare activităților lor ulterioare, elevii să obțină rezultate cât mai bune, să fie deschiși spre cunoaștere, să-și caute și găsească drumul care li se potrivește cel mai bine.

Scopul introducerii competențelor TIC este acela al îmbunătățirii actului didactic prin adaptarea ui fiecărei discipline la cerințele societății informaționale. Este necesară utilizarea conceptelor din sfera TIC care răspund dobândirii competențelor specifice disciplinei, a fixării cunoștințelor, a dezvoltării personale.

Câteva direcții de bază prin care acomodarea și lucrul nemijlocit cu tehnica de calcul influențează formarea intelectuală a elevilor ar fi:

- stimularea interesului față de nou;
- interesul și implicarea neîntreruptă a subiectului individual prin interactivitate;
- stimularea imaginației;
- dezvoltarea unei gândiri logice;
- individualizarea învățării active, asigurându-se un permanent feedback.

Nu trebuie să uităm faptul că în sistemul educațional informatizat elevul și profesorul sunt parteneri în actul cunoașterii, relația depășind tiparele convenționale catedră-bancă. Relația este mai flexibilă, comunicarea deschisă, cu feedback imediat.

Pentru majoritatea disciplinelor, există lecții cu suficiente noțiuni noi ce pot fi transmise cu ajutorul calculatorului, care, exploatând facilitățile grafice și animația, asigură o participare activă a elevului la predare și o înțelegere mai rapidă a celor prezentate, degrevând parțial profesorul și oferindu-i timp pentru activități nerutiniere, în cadrul aceleiași ore. Totodată, în ceea ce privește orele de laborator, în cazul existenței aparaturii

necesare desfășurării experimentelor, competențele TIC pot completa lucrarea, oferind în final diverse tabele cu statistici, calcule etc., urmând ca elevul să execute interpretarea rezultatelor obținute. Simularea conferă dimensiuni noi experimentelor și folosirii acestora în învățare, întrucât se pot vizualiza modificări insesizabile, foarte mici, foarte lente sau dimpotrivă foarte rapide, ce nu se pot sesiza în mod normal. Scara de timp/spațiu a evenimentelor se poate astfel modifica. De exemplu, secțiunea laboratoarelor virtuale ale portalului educațional „E - Școala”, poate asigura realizarea experimentelor de către fiecare elev în parte dând astfel posibilitatea dezvoltării competențelor specifice disciplinei fizică, utilizând competențele TIC ale elevului..

Referindu-ne la verificarea asistată de calculator, aceasta presupune existența unor programe capabile să testeze nivelul de pregătire al subiecților, evaluând răspunsurile acestora.

O verificare într-adevăr performantă realizată cu ajutorul tehnicii de calcul presupune elaborarea unor teste adecvate, care să creeze situații prin a căror soluționare să se poată evalua gradul de pregătire al elevului, modul în care acesta stăpânește setul de cunoștințe transmise, precum și modul în care reușește să opereze cu acest set în contexte noi, neîntâlnite până în momentul testării.

Integrarea României în Uniunea Europeană presupune racordarea la sistemul de valori specifice comunității economice a acesteia. O primă provocare din perioada post aderare a apărut în domeniul educațional care trebuie să permită creșterea competitivității pe piața muncii din UE a tinerilor absolvenți pe de o parte și a adulților pe de alta. Conceptul de globalizare a accentuat necesitatea unei schimbări fundamentale în paradigma educațională.

Rolul TIC în dobândirea competențelor cheie este esențial în contextul accesului pe piața muncii într-o societate globalizată. Competența într-o accepțiune largă presupune interrelaționarea cunoștințelor (a ști), deprinderilor (a ști să faci) și atitudinilor (de ce, pentru ce, cum).

Acolo unde profesorul identifică dificultăți în rândul elevilor, acesta va proiecta activități cu caracter remedial, care să conducă la completarea acelor achiziții și la formarea competențelor insuficient structurate în anii școlari precedenți. Pe de altă parte, profesorului i se recomandă să își adapteze demersul didactic cerințelor moderne de aplicabilitate practică a cunoștințelor, vizând simultan și caracterul transdisciplinar sau

interdisciplinar al învățării

Bibliografie

1. Cerghit Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, București 2006;
2. Coca Dumitrașcu, Alternative educaționale, Editura Read Cart, Bacău 2008;
3. Gherghescu J, Gherghescu L.N., Stratulat A., Pleșu C.C., Interdisciplinaritatea-Teorie și practică, Editura Sfera, 2007; â
4. Sarivan Ligia, coord., Predarea interactivă centrată pe elev, Educația 2000 +, București, 2005.

Educația, un domeniu de maximă importanță pentru societate

Consilier rețea școlară, Mureșan Oana Alina, Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara

Educația are un caracter pluridimensional, iar acțiunea educativă trebuie să răspundă atât nevoilor individului, cât și celor ale societății pentru care îl formăm. Este ansamblul de acțiuni și de influențe menite să permită ființei umane să-și dezvolte capacitățile fizice și intelectuale, dar și sentimentele și atitudinile morale și estetice, în scopul responsabilizării și integrării sociale optime ca cetățean.

Educația este un fenomen social care reprezintă transmiterea de date și trăiri existențiale, a generalităților despre cultură și societate, reprezintă un domeniu de maximă importanță pentru societate. Politica în domeniul educației este orientată spre dezvoltarea unui sistem coerent și performant de învățământ, spre monitorizarea calității procesului educațional, monitorizarea eficienței, implementarea unor programe guvernamentale ca factor de sprijin asupra procesului educațional.

Educația este un subiect analizat de către specialiștii din diverse domenii, inclusiv economiști, atât pentru indivizi cât și pentru oameni politici. Numeroase studii și analize teoretice și empirice au încercat să pună în evidență relația între educație (ca sursă de acumulare a capitalului uman) și dezvoltarea economică și au demonstrat efectele pozitive ale educației pentru individ și pentru societate.

Educația are un efect formativ asupra capacităților intelectuale și fizice ale unei persoane fiind definită ca o experiență ce poate modifica caracterul. Acumularea unor noi cunoștințe conduc la obținerea competențelor profesionale presupunând un proces de învățare și o instruire prin sistemul de învățământ. Prin educație, individul dobândește abilități, cunoștințe, calificări, atitudini și valori.

Obiectivele propuse în domeniul educației vizează:

- îmbunătățirea calității educației;
- facilitarea accesului tuturor cetățenilor la educație;
- deschiderea sistemului de educație și formare către lume;
- promovarea accesului la educație a elevilor și studenților care provin din medii defavorizate;
- relansarea educației pentru cetățenii care nu au fost formați într-o instituție de învățământ.

Există o relație de reciprocitate între educația omului și transformările sociale realizate, în sensul că societatea se transformă prin acțiunea individului educat.

Pentru a explica pe termen lung dezvoltarea economică, specialiștii au ajuns la concluzia că nu este suficient numai capitalul fizic, ci și conceptul de capital uman. Un aspect economic important se referă la modalitatea prin care educația, element definitoriu al capitalului uman, determină creșterea productivității muncii și, prin aceasta, creșterea economică. Definit în sens larg, capitalul înseamnă, practic, orice mijloc la dispoziția omului și utilizat pentru creșterea bunăstării individului. Economiștii au considerat târziu capacitatea umană ca parte a capitalului, cu toate că producția bunurilor și serviciilor era atribuită acțiunii umane. Cercetările economice asupra capitalului uman susțin ideea conform căreia investiția în cunoștințele

și aptitudinile indivizilor participă direct la înavușirea unei națiuni și produc profit. Principalele componente ale capitalului uman sunt:

- educația și formarea profesională continuă (formală, nonformală și informală), ce poate fi apreciată drept componentă fundamentală, fiind studiată de economiști și sociologi;
- starea de sănătate, respectiv investiția pentru ocrotirea sănătății și asistența socială a resurselor umane;
- dimensiunea și distribuția veniturilor, precum și modelul de consum cu impact atât asupra cererii de educație și formare profesională, cât și asupra calității ofertei de muncă și/ sau cererii de servicii de sănătate și nu în ultimul rând a celei de asistență socială;
- migrația/mobilitatea (internă și externă) a populației și a forței de muncă, în legătură nemijlocită cu libera circulație a acestora, cu costurile și beneficiile investiției în capitalul uman.

Studiile din ultima perioadă arată legătura pozitivă existentă dintre investiția în capitalul uman și creșterea bunăstării. Prin studiile efectuate se arată că eforturile indivizilor, ocazionate cu pregătirea profesională (nivel primar, gimnazial, liceal, universitar), conduc la recompense sporite, în concordanță cu extinderea perioadei de formare și calificare.

Cercetările la nivel macroeconomic, referitoare la acumularea de capital uman prin educație, conduc la îmbunătățirea productivității muncii, creșterea randamentului capitalului, înlesnirea inovațiilor tehnologice determinând o creștere economică sustenabilă și susținând reducerea sărăciei.

Studiile realizate la nivel microeconomic au condus la ideea că educația sporește posibilitatea de a fi mai ușor angajat pe piața muncii, crescând și capacitatea de câștig. Astfel, capitalul uman este privit ca o componentă importantă a educației, ce contribuie în mod direct la creșterea productivității muncii și, implicit, a câștigurilor, fiind un factor important în creșterea economică.

Nivelul educației indivizilor este important pentru dezvoltarea economică. Prin educație se realizează pregătirea profesională a persoanelor, asigurându-se implicit creșterea productivității muncii și, totodată, a nivelului de producție în economie.

Educația are un rol important în formarea capitalului uman, precum și în determinarea șansei individului în plan economic. În zona afacerilor există multe situații în care persoane care, deși nu urmaseră decât liceul sau chiar mai puțin au obținut succese mari și au strâns o avere imensă. Totodată, există țări unde persoanele cu studii universitare angajate obțin venituri salariale scăzute. Exceptând aceste situații educația unui individ este mai ridicată și de o mai bună calitate, cu cât cresc șansele din perspectiva succesului economic. Sub acest aspect din perspectiva economică se constată că randamentul social al educației îl depășește pe cel individual.

În România exemple concrete au arătat constatări negative legate de beneficiile educației asupra dezvoltării societății. Ca urmare a schimbărilor socio-politice de la nivelul țării cetățenii au câștigat dreptul și capacitatea de a se ocupa de educația lor până la nivelul dorit fără măsuri coercitive din partea statului. Atât în România cât și în alte țări est-europene, obținerea diplomelor relativ ușor în perioada tranziției economiei, nu a determinat obținerea efectelor scontate la nivel macroeconomic. Sistemul educațional din România este caracterizat prin elemente precum simplitatea și transparența dificultăților administrării fondurilor necesare investiției în educație. Cadrele didactice și instituțiile de reprezentare a acestora, în raport cu politicile

educaționale, sunt interesate de nivelul scăzut al salariilor și al condițiilor de muncă, dar și de poziția lor marginalizată în luarea unor măsuri strategice legate de atragerea persoanelor în sistemul de educație.

Educația, în sens tehnic, constituie mijlocul prin intermediul căruia societatea supraveghează transmiterea deprinderilor, cunoștințelor și valorilor acumulate de la o generație la alta. Individul înțelege lumea reală și evoluția ei în viitor prin educație și cunoaștere.

Educația este dobândită la locul de muncă dar și prin experiențe personale din lumea reală. În acumularea de cunoștințe un rol important îl au calitățile native ale unei persoane. Rezultatele procesului educațional sunt reliefate prin educație. Abilitățile caracteristice și care se păstrează specifice persoanelor din orice mediu social pot fi valorificate pe piața forței de muncă în schimbul unor resurse economice de orice tip constituind capitalul uman. Practic, capitalul uman este constituit din capitalul educațional (abilități obținute de persoane în procesul de învățământ, dar și în afara acestuia) și capitalul biologic (abilități fizice ale persoanelor, exprimate prin starea de sănătate). Conceptul de capital uman s-a dezvoltat în economie ca o evaluare a abilităților unui individ de a produce, prin muncă, venituri.

Între conținutul factorului uman și nivelul de dezvoltare al societății există permanent o relație de interdependență, de intercondiționare. Creșterea calității factorului uman depinde în mod hotărâtor de dezvoltarea învățământului și de ocrotirea sănătății. Investițiile în resursele umane sunt considerate cele mai eficiente investiții și, totodată, factori importanți ai creșterii economice.

Cheltuielile pentru investiții contribuie la sporirea eficienței economice, iar expresia cea mai sintetică a eficacității economice a cheltuielilor pentru investiții o reprezintă contribuția la creșterea economică.

Activitățile social - culturale contribuie, alături de învățământ, la creșterea calității factorului uman, ridicarea și îmbogățirea nivelului cultural, ridicarea gradului de educație și civilizație. Cheltuielile pentru acțiuni social - culturale exercită o anumită influență asupra economiei, asupra dezvoltării economice, contribuind la dezvoltarea capacității de muncă, și la formarea profesională a acestora.

Bibliografie

1. E., Planchard, - Pedagogia școlară contemporană, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992;
2. Gary, S., Becker, - Capitalul uman. O analiză teoretică și empirică cu referire specială la educație, Editura ALL, București, 1995;
3. Suci, M. C., - Investiția în educație, Editura Economică, București, 2005.

Dorința și bucuria de a citi

Bibliotecar, Scafariu Angela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Între numeroasele încercări de a „defini” actul intelectual de care ne ocupăm, făcute de-a lungul a peste cinci secole de când există cartea în forma ei actuală, cuvintele marelui cronicar Miron Costin („...că nu iaste alta și mai frumoasă și mai de folos zăbavă decât cetitul cărților”) ni se par cele mai izbutite din punct de vedere metaforic, căci nici o definiție propriu-zisă nu poate fi atât de exactă și de cuprinzătoare încât să înglobeze în granițele ei această complexă minune de fiecare zi: cartea, lectura.

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenești, înmagazinând cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrăm intacte un timp nedefinit. Uitate între file, de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataleptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Una dintre marile ei virtuți o constituie caracterul de utilitate individuală și permanentă. O carte o citești când vrei, unde vrei și de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Îl regăsești oricând la fel de credincios și discret : nu te face să roșești de propria ignoranță.

Lectura a fost și va rămâne o sursă de hrană spirituală pentru generații întregi de cititori. Nu numai la noi, ci în întreaga lume, cartea trece printr-o criză profundă, interesul pentru lectură scade rapid, pe măsură ce calculatorul oferă informații utile în timp record, iar televiziunea răspunde nevoii de ficțiune a copiilor. Se înregistrează o scădere îngrijorătoare a apetenței pentru lectură și în special pentru lectura recomandată prin programele școlare. Pentru ca elevii să redescopere frumusețea textelor literare și pentru a-și putea dezvolta sensibilitatea și capacitatea de asimilare a ideilor exprimate de

scriitori, se impune identificarea unor modalități de stimulare a interesului pentru lectură a elevilor. Copilul trebuie îndrumat, orientat spre diverse specii literare: de la povestire, basm, legendă, fabulă, până la poeme și romane. Unii părinți nu reușesc pentru că nu mai au timpul și răbdarea pentru a propune, selecta și cumpăra cărțile potrivite. De aceea, învățătorului îi revine misiunea de a învăța pe elevi tehnica cititului, conștientizarea și valorificarea celor citite cât și în a le prezenta lecturile potrivite și a-i ajuta să le descifreze.

Fiecare clasă din învățământul primar reprezintă o treaptă în procesul de formare pentru lectură a elevilor. Pot afirma că tocmai clasa a-II-a este treapta hotărâtoare când se declanșează gustul pentru lectură. Am pornit de la lecturile prevăzute în manualul de clasa a-II-a. Manualul prezintă fragmente de lectură (versuri și proză). Conținuturile lor pot fi extinse prin recomandarea citirii și a altor fragmente sau a operei în întregime. Am insistat pe realizarea unei fișe de lectură de către fiecare elev. Aceste fișe au fost atașate unor portofolii realizate în clasă, portofolii care cuprindeau date despre viața și opera unor scriitori, date despre personaje, rezumatul unor lecturi, expresii artistice selectate din operele lecturate, portrete, reprezentarea prin desen a unor scene din operele citite sau a unor personaje etc.

Un rol important a avut și punerea în scenă a unor fragmente. Elevii intră în contact cu textul prin jocul actorilor iar impactul asupra lor e mai puternic dacă reprezentarea e văzută pe viu. Toate aceste activități au avut ca rezultat îmbunătățirea ritmului citirii, îmbogățirea și activizarea vocabularului, desprinderea cu ușurință de către elevi a mesajului textelor, crearea unor compuneri cu expresii frumoase, crearea unor poezii.

Trebuie să pornim de la ideea că elevul are nevoie de un ghid bun, care să îl ajute să pășească în lumea mirifică a cărților. El nu știe ce ascunde biblioteca în spațiul ei magic și auster, nu bănuiește ce se află dincolo de un titlu, nu are idee că firele lecturii îl conduc spre surse fabuloase de idei și filoane de gândire. Însă, atâta vreme cât lectura este asumată ca gest impus, ea nu va avea succes. Elevul ar trebui să o înțeleagă ca necesitate și act de libertate a gândirii. Până la intrarea copilului la grădiniță, apoi la școală, familia este cea care poate insufla dragostea pentru lectură.

Acestor activități am mai putea adăuga rolul pe care îl are revista școlii, care constituie o rampă de lansare a talentelor literar-artistice, un câmp larg de receptare a literaturii. Lectura este o activitate indispensabilă, atât în viața cotidiană, dar și în studiul celorlalte discipline. Există o interdependență între lectură-înțelegere-memorare-reproducere. Pentru a fi capabil să reproducă cele citite, elevul, indiferent de nivel, este nevoit să citească manifestând interes și înțelegere. Școlarul citește de la notițe la cerințe, texte de amploare diferită și le trece prin filtrul minții și imaginației proprii, le transformă în funcție de experiențele anterioare, rezultând astfel un produs personal, în care comunicarea joacă un rol foarte important.

Biblioteca școlară ocupă un loc important în viața spirituală a elevilor, ea fiind un colaborator al cadrului didactic în organizarea unor activități din care va avea de câștigat elevul. Aici se pot organiza multe activități: lecturi cu voce tare, rezumate, dezbateri, medalioane și șezători literare.

Am mai putea adăuga acele parteneriate dintre școli și bibliotecile locale care au ca obiective: lărgirea orizontului cultural artistic prin lectura suplimentară; cultivarea gustului pentru lectură a elevilor; îmbogățirea vocabularului elevilor în vederea unei exprimări elevate .

Bucuria de a citi are ca efect dezvoltarea gustului pentru citit, plăcerea de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor, modelează caractere. Profesorul are menirea de a reda o interpretare obiectivă asupra unei opere literare, îndrumând pe elev să analizeze din perspectiva mai multor concepte de valoare, precum cele creative, estetice, teologice, critice, temporale, atemporale, psihologice, stilistice etc. Toate acestea trebuie corect definite deoarece, prin literatură, elevul își modelează personalitatea, gândirea și sentimentele, datorită participării la viața eroilor, în care se expun acțiuni ce îi determină să își exprime stări de conștiință și nu numai, să își însușească modelele pe care și le alege.

În concluzie, prin diferite mijloace, metode și procedee, avem datoria de a cultiva dragostea și interesul elevilor pentru carte, ajutându-i să citească texte potrivite vârstei lor, învățându-i cum să citească și prin intermediul lecturilor să le dezvoltăm calitățile cele mai de preț: prietenia, hărnicia, cinstea, modestia, curajul, perseverența, dreptatea, cinstea și cuvântul. Lectura joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în cazul vârstnicilor. Cartea citită rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Lectura are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit, să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața, oamenii și faptele lor, contribuie într-o măsură

însemnată la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea dragostei față de țară și la educația estetică.

Bibliografie:

1. Alexandru, Gh; Șincan, Eugenia, - Îndrumător metodic pentru părinți și elevi, Editura „M. Duțescu”, 1993;
2. Cerghit, I., - Metode de comunicare scrisă. Lectura - o tehnică fundamentală de muncă intelectuală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
3. Gagne R., - Condițiile învățării, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975.

Cultivarea atitudinii și a sentimentului de mulțumire la elevii din ciclul primar

Prof. înv. primar Scafariu Corina-Anișoara, Școala Gimnazială I.D. Sîrbu Petrila, județul Hunedoara

Prin intermediul educației, atât în familie cât și în școală, elevii pot deprinde abilitatea de a mulțumi și pot învăța să-și cultive acest sentiment plăcut. La nivelul ciclului primar, învățatoarea, ca persoană semnificativă pentru viețile elevilor, poate îndruma demersul didactic spre cultivarea unei atitudini și a sentimentului de mulțumire.

✚ Premise teoretice

„Mulțumesc!” Când am rostit ultima oară acest cuvânt? L-am spus din politețe sau din obișnuință, l-am rostit ușor sau cu greutate? Cui și pentru ce motiv am ales să spunem „mulțumesc”?

De cele mai multe ori, actul mulțumirii ține de domeniul politeții sau al bunelor maniere. Încă de mici suntem învățați să mulțumim. Prin acest gest al mulțumirii, așa cum e definit de ne exprimăm recunoștința față de o persoană care ne-a făcut un bine, un favor. Înțeleasă ca exprimare a recunoștinței, perspectiva asupra mulțumirii capătă accente mai profunde. Aceasta presupune: un act conștient al minții prin care realizăm binefacerea ce ni s-a făcut; exprimarea unui sentiment de apreciere pentru binele primit; un act voit deoarece alegem să rostim cuvântul „mulțumesc”. Astfel, trecem de la un simplu act al politeții la un sens mai profund, mai personal, la exprimarea recunoștinței.

Demersul educativ cu privire la formarea atitudinii de politețe, a conduitei morale trebuie început din familie. Sintagma „cei șapte ani de acasă” are o însemnătate profundă și face referire la bagajul cunoștințelor, atitudinilor și sentimentelor care definesc un comportament politicos. Aici se deprind abilitățile de relaționare cu cei din jur, se învață cuvintele magice precum: te rog, mulțumesc, îmi pare rău. Tot ce se scrie frumos în inima copiilor, în cadrul socializării primare – realizată în familie, va aduce rod pe tot parcursul vieții.

Școala are și ea un rol important în modelarea personalității elevilor prin intermediul educației organizate, ghidată după scopuri precise. Acceptată ca latură principală a educației, educația morală constă în asigurarea unui cadru adecvat interiorizării componentelor moralei în structura personalității educatului. Specific, se urmărește formarea profilului moral al elevului conform normelor din societatea în care acesta crește și se dezvoltă. Dezideratele acestei laturi educaționale constau astfel în formarea conștiinței morale și formarea conduitei morale. Conștiința morală se formează la nivel cognitiv și implică totalitatea conceptelor, percepțiilor, judecăților morale precum și ansamblul sentimentelor, al motivațiilor cu caracter moral din aria emoțională. Pe baza conștiinței morale se clădesc convingerile morale. Acțiunile morale evoluează și se cristalizează în obișnuințe sau în atitudini cu caracter moral fapt care conduce la formarea și interiorizarea convingerilor și a comportamentelor morale. Continuând demersul educațional familial, în cadrul procesului didactic elevii pot deprinde sau pot dezvolta atitudini care să le asigure o bună integrare socială, ca ființe umane dezvoltate armonios, care cunosc beneficiile mulțumirii.

Pentru a putea forma la elevi o atitudine de mulțumire, e necesar să înțelegem la ce anume face referire conceptul acesta. Definiția lui Allport, cu privire la atitudine este foarte frecvent utilizată. Acesta definea atitudinea ca fiind „acea stare de pregătire mentală și neurală, organizată prin experiență, care exercită o influență diriguitoare și dinamizatoare asupra răspunsului subiectului la toate obiectele și situațiile cu care este în relație”. Ca atitudine, mulțumirea face referire la o stare psihologică internă individului raportată la mulțimea situațiilor pe care le întâlnește în contextul vieții de zi cu zi. Conform definiției dată de Allport, experiența este importantă în conturarea atitudinii de mulțumire. Iată că rolul cadrului didactic este semnificativ în acest demers, deoarece poate îndruma elevii să găsească motive de mulțumire în situațiile vieții școlare și nu numai.

Ca sentiment, mulțumirea aduce o încărcătură emoțională pozitivă întregii ființe umane. Emoțiile sunt reacții afective de durată relativ scurtă, pe când sentimentele, conform DEX, fac parte dintr-un proces afectiv ce exprimă atitudinea omului față de realitatea înconjurătoare. Ca stare de spirit, ca dispoziție emoțională, sentimentele influențează personalitatea umană.

Demersuri practice

Cunoașterea particularităților școlarului mic va oferi oportunitatea de a elabora programe educaționale prin care să se cultive atitudinea și sentimentul de mulțumire.

Vârsta școlară mică se plasează între 6-7 și 10-11 ani. Gândirea se desprinde de datele percepției globale intuitive și începe să se manifeste o tendință de decentrare care intervine atunci când copilul, depășindu-și egocentrismul, realizează o reflectare adecvată, prin acțiuni tot mai eficace asupra obiectului. Viața socială devine și ea mai activă, deoarece aceasta este vârsta prietenilor, a camaraderiei. Copilul simte nevoia de a trăi în colectiv, de a participa la activitățile comune, el devine conștient de sentimentul colectiv, de solidaritate. Viața în colectivitatea clasei presupune familiarizarea cu cerințele vieții sociale, școlarul asimilând reguli de conduită în funcție de care își reglează atitudinile și relațiile cu ceilalți.

Personalitatea școlarului mic devine mai aptă de independență și autodeterminare datorită dezvoltării capacității de a-și dirija voluntar conduita și de a-și planifica activitatea, fiind înclinată spre atitudini mature și manifestări controlate. Se formează acum și o atitudine pozitivă față de învățatură.

În interacționând și comunicând cu ceilalți, școlarul mic înțelege ce înseamnă cinstea, curajul, corectitudinea, sinceritatea, mândria, modestia. Conduitele interacționale, cooperarea, întrecerea influențează personalitatea copilului, formându-se unele trăsături precum: simțul onoarei, al dreptății, al adevărului.

Învățătoarea are un rol important în formarea personalității elevilor; amprenta pe care o lasă în viața acestora este intensă datorită faptului că este o persoană semnificativă pentru școlarii mici. Aceasta poate dirija viața socială din cadrul clasei de elevi, poate oferi situații de învățare cu încărcătură cognitivă și afectivă deosebite, poate îndruma spre adoptarea unei conduite acceptată social. Demersul didactic poate lua forma jocului didactic, a povestirii, a lecturii, a problematizării, a dramatizării, a activităților extrașcolare, toate acestea fiind modalități de cultivare a atitudinii și a sentimentului mulțumirii.

✚ *Aplicație personală*

Conștientă de valoarea mulțumirii, atât ca atitudine cât și ca sentiment, am inițiat un proiect cu elevii mei de clasa a III-a. Totul a început de la o simplă idee: fiecare copil din clasa mea putea să scrie pe o foaie de hârtie câteva motive de mulțumire. După ce și-au scris mulțumirile, le-am expus la panoul clasei și am rămas uimită de mulțimea de motive de mulțumire pe care le-au scris. Am realizat câtă bogăție există în sufletele lor și m-am gândit să o las să curgă. De ce? O dată pentru că mulțumirea personală produce o stare sufletească pozitivă, apoi pentru că împărtășită cu ceilalți, mulțumirea poate deveni molipsitoare, contagioasă.

Elevii mei s-au mobilizat în a scrie – în fiecare pauză caută caietul pentru a mai scrie un motiv de mulțumire și sunt plini de bucurie să vadă că paginile se umplu cu scrisul lor, iar număratoarea a întrecut deja câteva sute de motive. Printre beneficiile acestei acțiuni, observ și o întărire a colectivului clasei, relații armonioase între copii, o stare de mulțumire pe parcursul orelor și chiar o atenție și preocupare pentru a găsi mulțumiri în orice context al vieții școlare.

Bibliografie:

1. Allport, G., Structura și dezvoltarea personalității, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981
2. Golu, P., Zlate, M., Verza, E. (1995). Psihologia copilului. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Nicola, I., Farcaș, D. (1993). Teoria educației și noțiuni de cercetare pedagogică. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Metode de învățare centrate pe elev utilizate în cadrul orelor de matematică

Prof. dr. Todorici Monteola-Ilona, Colegiul Tehnic „C-tin Brâncuși” Petrila, județul Hunedoara

Învățarea centrată pe elev reprezintă o abordare care presupune un stil de învățare activ și integrarea programelor de învățare în funcție de ritmul propriu de învățare al elevului. Elevul trebuie să fie implicat și responsabil pentru progresele pe care le face în ceea ce privește propria lui educație.

Pentru a avea cu adevărat elevul în centrul activității instructiv-educative, profesorul îndeplinește roluri cu mult mai nuanțate decât în școala tradițională. În abordarea centrată pe elev, succesul la clasă depinde de competențele cadrului didactic de a crea oportunitățile optime de învățare pentru fiecare elev. Astfel, în funcție de context, profesorul acționează mereu, dar adecvat și adaptat nevoilor grupului.

Avantajele învățării centrate pe elev sunt:

- ♣ creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia sunt conștienți că pot influența procesul de învățare;
- ♣ eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă;
- ♣ învățarea capătă sens, deoarece a stăpâni materia înseamnă a o înțelege;
- ♣ posibilitate mai mare de includere - poate fi adaptată în funcție de potențialul fiecărui elev, de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice.

Metodele de învățare centrată pe elev fac lecțiile interesante, sprijină elevii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală.

Printre metodele care activează predarea-învățarea sunt și cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc. În vederea dezvoltării gândirii critice la elevi, trebuie să utilizăm, cu precădere unele strategii activ-participative, creative. Acestea nu trebuie rupte de cele tradiționale, ele marcând un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice.

Dintre metodele moderne specifice învățării active care pot fi aplicate cu succes și la orele de matematică fac parte: brainstormingul, metoda mozaicului, metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele.

❖ **Brainstormingul** - este o metodă care ajută la crearea unor idei și concepte creative și inovatoare. Pentru un brainstorming eficient, inhibițiile și criticile suspendate vor fi puse de-o parte.

Astfel exprimarea va deveni liberă și participanții la un proces de brainstorming își vor spune ideile și părerile fără teama de a fi respinși sau criticați. Se expune un concept, o idee sau o problemă și fiecare își spune părerea despre cele expuse și absolut tot ceea ce le trece prin minte, inclusiv idei comice sau inaplicabile.

O sesiune de brainstorming bine dirijată dă fiecăruia ocazia de a participa la dezbateri și se poate dovedi o acțiune foarte constructivă.

Etapele unui brainstorming eficient sunt următoarele:

- deschiderea sesiunii de brainstorming în care se prezintă scopul acesteia și se discută tehnicile și regulile de bază care vor fi utilizate;
- perioada de acomodare durează 5-10 minute și are ca obiectiv introducerea grupului în atmosfera brainstormingului, unde participanții sunt stimulați să discute idei generale pentru a putea trece la un nivel superior;
- partea creativă a brainstormingului are o durată de 25-30 de minute. Este recomandabil ca în timpul derulării acestei etape, coordonatorul (profesorul) să amintească timpul care a trecut și cât timp a mai rămas. În acest interval de timp grupul participant trebuie să fie stimulați să-și spună părerile fără ocolișuri;
- la sfârșitul părții creative coordonatorul brainstormingului clarifică ideile care au fost notate și puse în discuție și verifică dacă toată lumea a înțeles punctele dezbătute. Este momentul în care se vor elimina sugestiile prea îndrăznețe și care nu sunt îndeajuns de pertinente. Se face și o evaluare a sesiunii de brainstorming și a contribuției fiecărui participant la derularea sesiunii. Pot fi luate în considerare pentru evaluare: talentele și aptitudinile grupului, repartiția timpului și punctele care au reușit să fie atinse;
- pentru a stabili un acord obiectiv cei care au participat la brainstorming își vor spune părerea și vor vota cele mai bune idei. Grupul supus la acțiunea de brainstorming trebuie să stabilească singuri care au fost ideile care s-au pliat cel mai bine pe conceptul dezbătut.

Pe timpul desfășurării brainstormingului participanților nu li se vor cere explicații pentru ideile lor. Aceasta este o greșeală care poate aduce o evaluare prematură a ideilor și o îngreunare a procesului în sine.

Brainstormingul funcționează după principiul: asigurarea calității prin cantitate și își propune să elimine exact acest neajuns generat de autocritică. Vă recomandăm 7 reguli pe care elevii le vor respecta în scopul unei ședințe reușite de brainstorming:

1. nu judecați ideile celorlalți – cea mai importantă regulă;
2. încurajați ideile nebunești sau exagerate;
3. căutați cantitate, nu calitate în acest punct;
4. notați tot;
5. fiecare elev este la fel de important;
6. nașteți idei din idei;
7. nu vă fie frică de exprimare.

Este important de reținut că obiectivul fundamental al metodei brainstorming constă în exprimarea liberă a opiniilor prin eliberarea de orice prejudecăți. De aceea, acceptați toate ideile, chiar trăznite, neobișnuite, absurde, fanteziste, așa cum vin ele în mintea elevilor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei. Pentru a determina progresul în învățare al elevilor este necesar să îi antrenați în schimbul de idei; faceți asta astfel încât toți elevii să își exprime opiniile!

❖ **Metoda cubului** - presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme. Sunt recomandate următoarele etape:

- realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează;
- nunțarea temei, subiectului pus în discuție;

- împărțirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una din fețele cubului;

- descrie: culorile, formele, mărimile, etc.;
- compară: ce este asemănător? Ce este diferit?
- analizează: spune din ce este făcut, din ce se compune;
- asociază: la ce te îndeamnă să te gândești?
- aplică: ce poți face cu aceasta? La ce poate fi folosită?
- argumentează: pro sau contra și enumeră o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale.

- redactarea finală și împărțirea ei celorlalte grupe;
- afișarea formei finale pe tablă sau pe pereții clasei.

❖ **Turul galeriei** - este o metodă interactivă de învățare bazată pe colaborarea între elevi, care sunt puși în ipostaza de a găsi soluții de rezolvare a unor probleme. Această metodă presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

Astfel, turul galeriei constă în următoarele:

- elevii, în grupuri de trei sau patru, rezolvă o problemă (o sarcină de învățare) susceptibilă de a avea mai multe soluții (mai multe perspective de abordare);
- produsele muncii grupului se materializează într-o schemă, diagramă, inventar de idei etc. notate pe o hârtie (un poster);
- posterele se expun pe pereții clasei, transformați într-o veritabilă galerie;
- la semnalul profesorului, grupurile trec pe rând, pe la fiecare poster pentru a examina soluțiile propuse de colegi. Comentariile și observațiile vizitatorilor sunt scrise pe posterul analizat;
- după ce se încheie turul galeriei, fiecare echipă își reexaminează produsul muncii lor comparativ cu ale celorlalți și discută observațiile și comentariile notate de colegi pe propriul poster.

❖ **Ciorchinele** - Deși este o variantă mai simplă a brainstorming-ului, ciorchinele este o metodă Carepresupune identificarea unor conexiuni logice între idei, poate fi folosită cu succes atât la începutul unei lecții pentru reactualizarea cunoștințelor predate anterior, cât și în cazul lecțiilor de sinteză, de recapitulare, de sistematizare a cunoștințelor.

Ciorchinele este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe evidențind modul de a înțelege o anumită temă, un anumit conținut. Ciorchinele reprezintă o tehnică eficientă de predare și învățare care încurajează elevii să gândească liber și deschis.

Metoda ciorchinului funcționează după următoarele etape:

- elevii vor fi solicitați să-și noteze toate ideile, sintagmele sau cunoștințele pe care le au în minte în legătură cu tema respectivă, în jurul cuvântului din centru, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
- în timp ce le vin în minte idei noi și le notează prin cuvintele respective, elevii vor trage linii între toate ideile care par a fi conectate;
- activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp acordată.

Există câteva reguli ce trebuie respectate în utilizarea tehnicii ciorchinului:

- scrieți tot ce vă trece prin minte referitor la tema / problema pusă în discuție;
- nu judecați / evaluați ideile produse, ci doar notați-le;
- nu vă opriți până nu epuizați toate ideile care vă vin în minte sau până nu expiră timpul alocat;
- dacă ideile refuză să vină insistați și zăboviți asupra temei până ce vor apărea unele idei;
- lăsați să apară cât mai multe și mai variate conexiuni între idei; nu limitați nici numărul ideilor, nici fluxul legăturilor dintre acestea.

Avantajele acestei tehnici de învățare sunt:

- în etapa de reflecție vom utiliza "ciorchinele revizuit" în care elevii vor fi ghidați prin intermediul unor întrebări, în gruparea informațiilor în funcție de anumite criterii;
- prin această metodă se fixează mai bine ideile și se structurează informațiile facilitându-se reținerea și înțelegerea acestora;
- adesea poate rezulta un "ciorchine" cu mai mulți "sateliți".

Utilizarea acestor metode antrenează elevii într-o continuă participare și colaborare, crește motivarea intrinsecă deoarece li se solicită să descopere fapte, să aducă argumente pro și contra. Lucrul în echipă dezvoltă atitudinea de toleranță față de ceilalți și sunt eliminate motivele de stres iar emoțiile se atenuează.

În concluzie, este recomandat ca profesorul să utilizeze din ce în ce mai multe metode moderne de predare, raportându-se totuși și la cele tradiționale. Este indicată imbinarea acestora, scopul final fiind atragerea elevilor, activitățile devin mai interesante, elevii mai interesați și implicați în procesul de învățare, asimilează mai ușor cunoștințele, ușurându-se astfel și munca profesorului. Orele devin mai ușoare, atmosfera mai degajată, se îmbunătățește relația elev-profesor și elev-elev, ceea ce nu poate avea decât o finalitate: participarea cu drag la orele de matematică și asimilarea fără efort exagerat a noilor cunoștințe.

Bibliografie

1. Ardelean Liviu, Secelean Nicolae, - Didactica matematicii - noțiuni generale, comunicare didactică specifică matematicii, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007;
2. Dumitru I.,A., - Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2000;
3. Sarivan Ligia, coord., - Predarea interactivă centrată pe elev, Educația 2000+, București, 2005;

Introducerea învățării centrate pe grupe de elevi

Prof. VasIU Cladia – Dorina, Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara

Misiunea oricărui profesor este aceea de a determina fiecare elev să învețe, facilitându-i acestuia învățarea cunoștințelor prin metode cât mai frumoase, active, care să îi acapareze interesul și să îi sporească dorința de explorare, de învățare. Totuși, pentru ca orice act didactic să aibă rezultatele dorite, primul lucru pe care trebuie să îl facem noi ca profesori este acela de a ne cunoaștem foarte bine elevii.

Cunoștințele anterioare pe care le posedă elevul, dar și nivelul lor scăzut sau, dimpotrivă, ridicat, de motivare, influențează foarte mult rezultatele ulterioare. Deci, prin verificarea cunoștințelor anterioare ne vom putea da seama de nivelul de achiziție al fiecărui elev, dar vom putea alege metodele cele mai bune care să aibă efectul dorit în atingerea competențelor de către elevi.

De asemenea, o altă sarcină pe care o avem este aceea de a găsi căile de a trezi interesul elevilor pentru învățare. Dacă aflăm cum să facem acest lucru, acesta va avea efect benefic asupra fiecărui elev. Vom putea încuraja elevii să învețe temeinic, îi vom învăța cum să învețe temeinic, acest lucru ajutându-i în viitor când vor avea o slujbă.

Pentru a-i cunoaște cât mai bine, este indicat să folosim chestionare pentru a afla stilul fiecăruia de învățare, aptitudinile, tipul de inteligență predominant. La fel de importantă este comunicarea din interiorul grupului, dintre membrii grupului, dar și comunicarea dintre profesor și elevi. Relația bună dintre elevi și profesor, bazată pe comunicare, motivează elevii pentru a învăța, reducând comportamentele indezirabile ale elevilor, dărâmand bariera dintre profesor și elevi, îmbunătățind eficiența elevilor.

Foarte important în învățarea centrată pe grupe de elevi este modul în care elevii învață astfel încât acesta să fie unul corect, dar dirijat de către cadrul didactic. Se pune acum accent pe abilitățile practice ale elevilor și pe cele de exprimare orală, încercând să le dezvoltăm cât mai mult.

În învățarea centrată pe elev, schemele, notele, diagramele iau locul explicațiilor plictisitoare sau dictărilor fără sfârșit, folosite în mod tradițional. Astfel, se dorește ca elevii să învețe să sintetizeze cunoștințele, să scoată ideile principale, ce au importanță, și apoi să învețe să folosească aceste cunoștințe în rezolvări de exerciții și probleme, sau să le folosească pentru a afla noi cunoștințe. Trebuie să folosim o paletă cât mai variată de metode active plăcute și preferate de elevi, alternându-le, pentru a nu interveni monotonia în actul didactic. În acest fel nu scade eficiența lor ca metode, dar nu duce nici la marginalizarea unor elevi.

Un loc important în planificarea învățării centrate pe grupe de elevi îl ocupă organizarea clasei, ceea ce face, de fapt, ca învățarea centrată pe grupe de elevi să aibă rezultatul dorit. Această organizare pe grupe de elevi este bine să fie făcută în mai multe modalități, pentru a nu se instala atmosfera monotonă în actul instructiv-educativ. Iată câteva moduri de a grupa elevii:

- ✚ cu ajutorul cărților de joc: este foarte ușor de făcut grupe de câte patru membri, folosind tot atâtea perechi de cărți de joc câte grupe vrem să formăm;

- ✚ cartioane cu numere: scriem numerele corespunzătoare numărului de

grupe pe tot atâtea cartoane câți membri vrem să aibă un grup;

✚ cartonașe cu diferite simboluri: procedăm la fel ca mai sus, doar că nu mai folosim numere, ci folosim culori, flori, animale, forme geometrice;

✚ puzzle: procurăm puzzle-uri pentru copii de 4-6 piese. Folosim pentru fiecare grupă alt puzzle;

✚ serii specifice: pornind de la specificul unei discipline, putem face grupe în funcție de categorii de concepte, relații, fenomene;

Este de remarcat că toate modurile de mai sus se aplică la gruparea aleatorie a elevilor. În funcție de obiectivele propuse, dar și de nevoile elevilor, gruparea clasei de elevi se poate face și după criterii de diferențiere (stil de învățare, tip de inteligență).

Bineînțeles, pentru a putea grupa o clasă de elevi pe grupe, trebuie ca în acea clasă să existe mobilier modular, care să permită aranjarea meselor în funcție de interacțiune, anticipată de cadrul didactic, și, bineînțeles, de spațiul avut la dispoziție.

Ce este cel mai important în gruparea elevilor și, mai ales, în amenajarea de fapt a clasei, este faptul că elevii, în orice activitate pe grupe, trebuie să stea astfel încât să se poată vedea unii pe alții. Privitul în ochi înseamnă comunicare, iar comunicarea în învățarea centrată pe grupe de elevi este foarte importantă, ducând astfel la o activitate eficientă, și, implicit, la atingerea obiectivelor propuse.

Bibliografie

1. Dumitru, I., Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2001;
2. Guțu, V., Dezvoltarea și implementarea curriculumului în învățământul gimnazial: cadru conceptual, Grupul Editorial Litera, Chișinău, 1999;
3. Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.

Concepția de predare integrată a științelor

Prof. Zorilă Coculeana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara

Predarea integrată are ca referință nu o disciplină de studiu, ci o tematică unitară, comună mai multor discipline. Este o strategie ce presupune schimbări în: planul organizării conținuturilor, în ambianța predării și învățării. Predarea integrată a cunoștințelor este considerată o metodă, o strategie modernă, iar conceptul de activitate integrată se referă la o activitate în care se abordează metoda în predarea - învățarea cunoștințelor.

În învățământul modern este tot mai evidentă necesitatea instruirii integrate. Predarea integrată dovedește a fi o soluție pentru o mai bună corelare a științei cu societatea, cultura, tehnologia. Punctul de pornire în domeniul proiectării și implementării curriculumului îl constituie elevul și experiența sa. "Cei mai buni discipoli ai unui învățător nu sunt cei care repetă lecțiile după el, ci cei căror le-a trezit entuziasmul, le-a dezvoltat forțele pentru a-i face să meargă singuri pe drumul lor.

Obiectivele integrării științelor evoluează spre formarea completă a copilului, dezvoltarea capacităților prezentând un interes pentru societate și pentru cunoașterea de sine, precum și spre cultura științifică.

Conceptul de predare integrată a științelor la nivel școlar răspunde unor necesități obiective:

- ♣ necesitatea de a îmbunătăți predarea științelor presupune noi metode pedagogice, iar în alte cazuri, integrarea permite introducerea în programă a unor subiecte care nu se ocupă cu anumite discipline, de exemplu, interacțiunea dintre știință și societate;
- ♣ necesități specifice unor anumite grupe de elevi, anumite proiecte răspund cerințelor unor elevi slabi sau ale unor elevi avansați, fie ale unor grupări sociale izolate, fie ale unor minorități culturale;
- ♣ anumite cerințe naționale cum ar fi ridicarea nivelului instrucției a perfecționării în diferite domenii tehnice, găsirea unor soluții pentru poluare etc.

Printre experiențele consacrate de organizare a conținuturilor învățământului pot fi catalogate ca inovații:

- abordarea interdisciplinară, -predarea integrată a cunoștințelor;
- organizarea modulară;
- învățarea asistată de calculator;

Predarea integrată a cunoștințelor este considerată o metodă, o strategie modernă, iar conceptul de activitate integrată se referă la o activitate în care se abordează, ca metodă, predarea-învățarea cunoștințelor.

Această manieră de organizare a conținuturilor învățământului este oarecum similară cu interdisciplinaritatea, în sensul că, obiectul de învățământ are ca referință nu o disciplină științifică, ci o tematică unitară, comună mai multor discipline. De multe ori se fac confuzii între conceptele de organizare interdisciplinară și organizare integrată. Din punct de vedere al cunoașterii, deosebirea dintre cele două, constă în aceea că interdisciplinaritatea identifică o componentă a mediului pentru organizarea cunoașterii, în timp ce integrarea, ia ca referință o idee sau un principiu integrator care transcende granițele diferitelor discipline și

grupează cunoașterea în funcție de noua perspectivă, respectiv, temă. Conceptului „a integra”, îi corespund următoarele noțiuni: a include, a îngloba, a încorpora, a armoniza într-un tot, iar „integrarea” ca sintagmă este explicată ca: reuniunea în același loc, respectiv în aceeași activitate a mai multor activități de tip succesiv.

Prin metoda predării integrate, copiii pot să participe, să se implice, cât mai mult, atât efectiv cât și afectiv, prin antrenarea unor surse cât mai variate, prin prezentarea conținutului cu ajutorul experiențelor diverse, exersării tuturor analizatorilor, al învățării prin descoperire. Cultivarea unor trăsături cum ar fi: curiozitatea, admirația, imaginația, gândirea critică, spontaneitatea și plăcerea în experiențele estetice se realizează pe calea predării grupate, pe subiecte sau unități tematice, așa numită *predare tematică*.

Se crede că învățarea integrată se reflectă cel mai bine prin această predare tematică, care sprijină dezvoltarea concomitentă a unor domenii, în loc să se concentreze pe un aspect izolat, lucru nefiresc pentru dezvoltarea copilului. Procesul educațional trebuie să fie creativ, interdisciplinar, complex, să-i stimuleze pe copii în vederea asimilării informațiilor.

Pentru a fi posibilă abordarea în maniera integrată, cadrul didactic stabilește clar, precis obiectivele și conținuturile activităților zilnice, iar pe baza acestora concepe un scenariu cât mai interesant al zilei.

Cadrul didactic are rolul unui ghid atent, organizând în așa fel activitatea încât, să le ofere copiilor o paletă variată de opțiuni, care să permită realizarea celor propuse la începutul abordării programului. În activitățile integrate accentul va cădea pe grup și nu pe întreaga clasă, în care o idee transcende granițele diferitelor discipline și organizează cunoașterea în funcție de noua perspectivă, respectând tema de interes.

În cadrul activităților integrate, abordarea realității se face printr-un demers global, granițele dintre categorii și tipurile de activități dispar, se contopesc într-un scenariu unitar și de cele mai multe ori ciclic, în care tema se lasă investigată cu mijloacele diferitelor științe. Varietatea materialelor spre care sunt orientați copiii, îi încurajează pe aceștia să se manifeste, să observe, să gândească, să-și exprime liber ideile, să interpreteze date, să facă predicții.

Abordarea integrată a activităților promovează învățarea centrată pe elev, acesta beneficiind de:

- ♣ posibilități de a se manifesta natural, fără a sesiza că această activitate este „impusă”;
- ♣ personalitatea copilului se dezvoltă;
- ♣ elevul învață lucrând;
- ♣ mai multă libertate în acțiune;
- ♣ oportunități de a se implica în pregătirea activităților cautând și aducând diferite materiale de acasă;

♣ sporirea încrederii în propriile posibilități, deveninând capabili să îndeplinească sarcinile ce le-a ales sau li s-au încredințat;

- ♣ orice lucrare care se finalizează duce la dezvoltarea personalității elevului;
- ♣ educarea capacității de a lucra în grup, de a ajuta la îndeplinirea sarcinilor echipei;
- ♣ manifestarea creativității în toate domeniile;
- ♣ contribuie la formarea stimei de sine și la dezvoltarea spiritului participativ.

Cadrul didactic care trebuie să fie preocupată să conceapă scenarii și să ofere situații de învățare interesante pentru copii - are următoarele oportunități:

- încurajează diferite tipuri de comportament;
- cunoaște mai bine elevii;
- aplică metode noi, activ-participative;
- stabilește relații de tip colaborativ cu celelalte educatoare și grupe din unitate, cât și cu părinții elevilor.

Reușita predării integrate a conținuturilor la clasa pregătitoare, ține în mare măsură de gradul de structurare a conținutului proiectat, într-o viziune unitară, urmărind anumite finalități. Activitatea integrată se dovedește a fi o soluție pentru o mai bună corelare a activităților de învățare cu societatea, cultura și tehnologia didactică.

Abordarea interdisciplinară a conținuturilor educaționale este astăzi o provocare și în același timp un imperativ pentru cadrele didactice și pentru toate nivelele de școlaritate. Mult teoretizată, interdisciplinaritatea are în contextul educațional actual șanse sporite de abordare, odată cu asimilarea în practică școlară a noii viziuni educaționale propuse prin reforma învățământului. Atât reforma de orientare, cât și cea de structura și de conținut, susțin interdisciplinaritatea ca un principiu de organizare și desfășurarea a procesului educațional.

În concluzie, s-a observat că un număr crescând de programe, au determinat o mai bună înțelegere a naturii științelor din partea elevilor. De asemenea, s-a constatat o creștere a responsabilității profesorilor. Există o mare varietate de programe ce pot servi ea modele și repere în vederea unei noi etape de perfecționare adusă de integrarea științelor.

Bibliografie:

1. Ciolan, Lucian, - Învățarea integrată, Editura Polirom, Iași, 2008;
2. Crișan, Al. (coord.), - Curriculum școlar. Ghid metodologic, București, M.E.I.-I.S.E, 1996;
3. Cucoș, Constantin, - Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2002;
4. Ionescu, Miron; Radu, Ion, - Didactică modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995.